

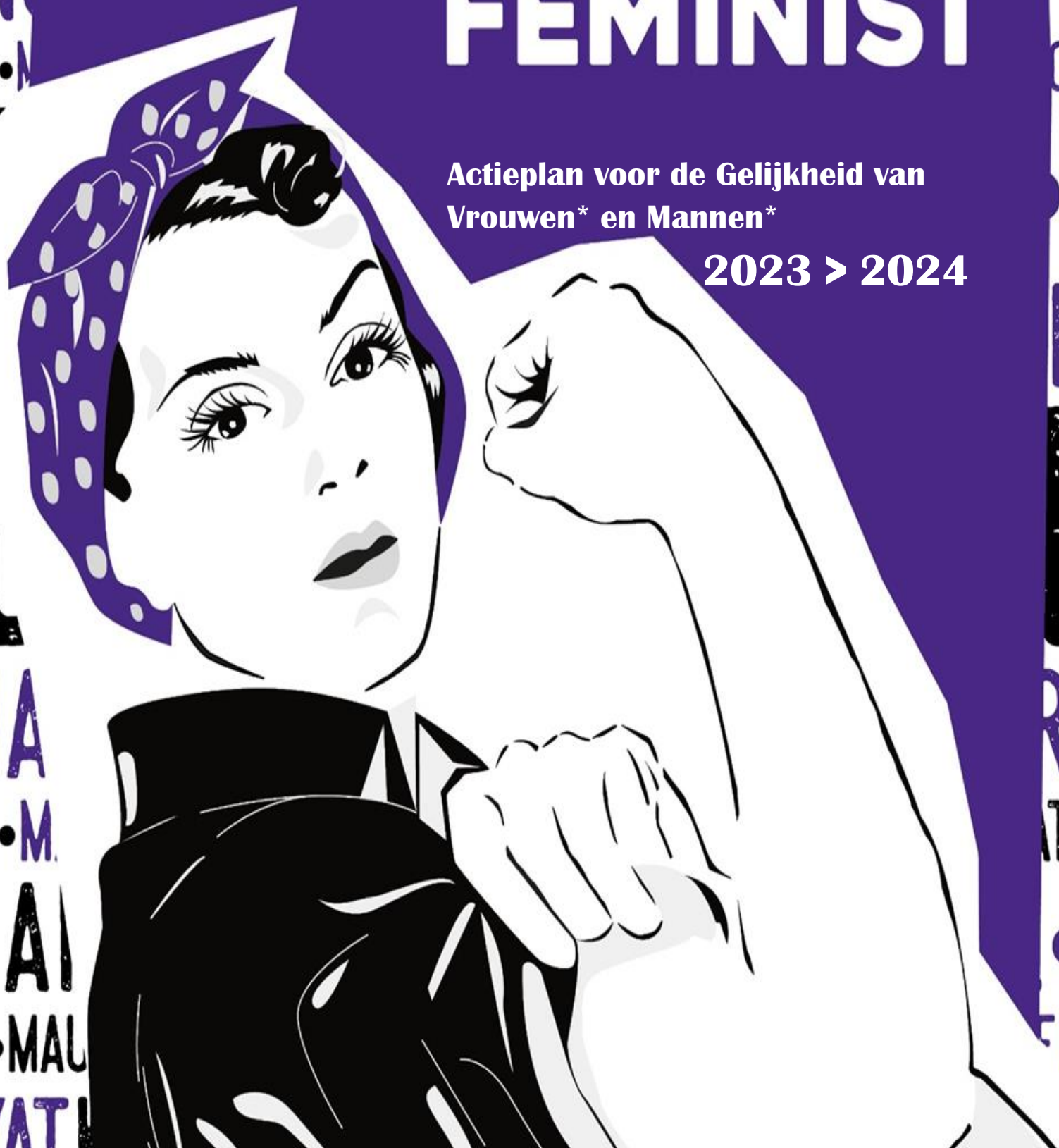

LA VILLE
DE STAD

BXL FEMINIST

Actieplan voor de Gelijkheid van
Vrouwen* en Mannen*

2023 > 2024

ACTIEPLAN VOOR DE
GELIJKHEID VAN
VROUWEN* EN MANNEN*
2023-2024

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	5
GENDERMAINSTREAMING	7
GELIJKE KANSEN.....	13
DEELNAME AAN HET OPENBARE LEVEN.....	23
INTERNATIONALE SOLIDARITEIT	32
HUMAN RESOURCES.....	35
OPENBAAR ONDERWIJS.....	46
ONDERWIJS.....	47
BIBLIOTHEKEN.....	57
GRONDREGIE EN ECONOMISCHE ZAKEN	60
CULTUUR, JEUGD, SPORT.....	65
CULTUUR	65
JEUGD.....	72
SPORT	76
WERKCENTRALE.....	84
BURGERZAKEN	89
BRAVVO	94
STADSONTWIKKELING.....	106
OPENBAAR CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN	112
BAPA BXL vzw	124
BUURTHUIZEN	131
POLITIE.....	139

INLEIDING

Gelijkheid van vrouwen* en mannen* is een basisrecht voor iedereen. Om volledig te worden gerealiseerd, moet dit recht niet alleen wettelijk worden erkend, maar ook worden uitgeoefend en moet het betrekking hebben op de politieke, economische, sociale en culturele aspecten van het leven. Ondanks de inspanningen is de gelijkheid van vrouwen* en mannen* in het dagelijks leven echter nog niet gegarandeerd.

De Raad van Europese Gemeenten en Regio's (CEMR) heeft een Europees charter voor de gelijkheid van vrouwen* en mannen* op lokaal vlak opgesteld om gemeenschappen aan te moedigen een sterk politiek engagement aan te gaan. Het is opgesteld in samenwerking met de projectpartners en de nationale verenigingen en bundelt de verschillende visies op gelijkheid in Europa.

De gemeenteraad van Brussel heeft het charter in 2011 geratificeerd en heeft in 2014 een eerste *'Actieplan voor de gelijkheid van vrouwen en mannen'* goedgekeurd om zijn verbintenissen om te zetten in meetbare doelstellingen. Het college heeft zich ertoe verbonden om elke twee jaar een evaluatie van de vooruitgang voor te leggen. Dit is dus momenteel de 5^e versie van het plan, na de evaluaties van 2016, 2018 en 2020.

De actoren op het terrein zijn de steunpilaren voor de verwezenlijking van de uitbreiding en de evolutie van het plan. Toen de aanpassing van de doelstellingen van het Europese charter aan de specifieke kenmerken van de Stad Brussel werd uitgedacht, diende de transversale en multidisciplinaire aanpak zich spontaan aan. Het vertrouwen op interne en externe experts heeft de afgelopen zes jaar zijn effectiviteit bewezen.

Net als bij de vorige versies is het belangrijk om twee elementen in herinnering te brengen die cruciaal zijn om dit actieplan te begrijpen.

Het eerste betreft het verzamelen van gegevens: in sommige gevallen werden er altijd al *genderspecifieke* gegevens verzameld en vormde het geen probleem om die te verzamelen voor de analyse en het opstellen van corrigerende maatregelen. De productie van deze gegevens vereist echter vaak de creatie van nieuwe software (moeilijk te financieren) of een grote verandering in de bestaande procedures, die moeilijk te implementeren is naast de andere veranderingen die nodig zijn in het kader van de digitalisering. De uitvoering van een gendergevoelige analyse van de begroting heeft de departementen en diensten al in staat gesteld te begrijpen welke genderspecifieke gegevens van belang zijn om een zicht te hebben op de impact van de uitgaven op het publiek naargelang van het geslacht. Het zijn in grote lijnen dezelfde gegevens die nuttig zijn voor de uitvoering van de in het plan beschreven doelstellingen.

Het tweede element betreft de vrij wijdverbreide moeilijkheid om het effect van de bewustmakingsactiviteiten op het doelpubliek te monitoren. Voor een echte evaluatie van het effect van bijvoorbeeld bewustmakingscampagnes zouden aanzienlijke financiële middelen van de diensten nodig zijn, die er in sommige gevallen een aanzienlijk deel van hun budget aan zouden besteden, ten nadele van de directe actie ten behoeve van de bevolking.

In de vorige versie van het actieplan werd inclusief taalgebruik opgenomen. In deze versie werd beslist om de binaire gendercategorieën man-vrouw te overstijgen en een asterisk toe te voegen achter de woorden 'vrouw' en 'man'. Zo verstaan wij onder 'vrouw*' iedereen die zich als vrouw identificeert, en onder 'man*' iedereen die zich als man identificeert.

Om de verschillende actieplannen van de cel Gelijke Kansen (CGK) te harmoniseren en te objectiveren, werd dit plan enigszins herzien. De evaluatieperiode is ook met enkele maanden verlengd om de periode van september 2020 tot eind 2022 te bestrijken¹ en om - net als bij de andere plannen - een nieuwe uitvoeringsperiode te kunnen starten vanaf 1 januari 2023 tot en met 31 december 2024. Sommige doelstellingen werden weliswaar geschrapt uit het actieplan, maar ze werden opnieuw opgenomen in de inleiding van de actiefiches of samengevoegd met andere doelstellingen. Ten slotte werden in deze nieuwe versie van het actieplan nieuwe doelstellingen opgenomen, die systematisch worden voorafgegaan door het symbool (☆)

¹ Eerdere versies hadden telkens betrekking op de periodes van september tot augustus, overeenkomstig de kalender van de schooljaren en de verschillende wetgevingen.

GENDERMAINSTREAMING

Gendermainstreaming (of de geïntegreerde benadering van de genderdimensie) is een strategie die tot doel heeft de gelijkheid van vrouwen* en mannen* in de samenleving te versterken door het genderaspect in de inhoud van het overheidsbeleid te integreren.

Dit omvat het (her)organiseren, verbeteren, ontwikkelen en evalueren van besluitvormingsprocessen door het perspectief van gelijkheid tussen vrouwen* en mannen* te integreren in alle gebieden en op alle niveaus, door de personen die betrokken zijn bij de uitvoering van het beleid. Het idee is om een beleid te voeren waarin de genderdimensie is geïntegreerd door de situatie van de betrokken vrouwen* en mannen* systematisch te vergelijken om mogelijke ongelijkheden tussen mannen* en vrouwen* vast te stellen. Als deze ongelijkheden eenmaal zijn vastgesteld, is het de bedoeling ze te verminderen of weg te werken.

Het controleren van de potentieel verschillende impact op vrouwen* en mannen* van elke overwogen beleidsmaatregel zou een reflex moeten worden voor elke persoon die betrokken is bij de verschillende fasen van de beleidscyclus. Zo wordt gendermainstreaming een *preventieve aanpak*; hij voorkomt dat de overheid een beleid voert dat ongelijkheden tussen mannen* en vrouwen* creëert of benadrukt².

Gender budgeting, of een gendergevoelige begroting, is een praktische toepassing van de geïntegreerde benadering van de gelijkheid tussen vrouwen* en mannen* in het begrotingsproces. Concreet betekent dit een evaluatie van de bestaande begrotingen met een genderperspectief op alle niveaus van het begrotingsproces, alsook een herstructurering van de inkomsten en uitgaven met het oog op de bevordering van de gelijkheid van vrouwen* en mannen*³.

Gendermainstreaming bij overheidsopdrachten kan een andere interessante hefboom zijn om de gelijkheid tussen vrouwen* en mannen* te bevorderen. Vanuit hetzelfde perspectief als gender budgeting maakt de integratie van een genderdimensie in de inhoud van overheidsopdrachten en de bevordering van deze gelijkheid onder opdrachtnemers het mogelijk de juiste vragen te stellen bij het opstellen van het bestek en de selectie van de dienstverleners en zo controleren correctiemechanismen te ontwikkelen om het ontstaan of het voortzetten van ongelijkheden ten opzichte van de uiteindelijke begunstigden van de geleverde werken, leveringen of diensten te voorkomen.

² https://igvm-iefh.belgium.be/nl/activiteiten/gender_mainstreaming

³ https://igvm-iefh.belgium.be/nl/activiteiten/gender_mainstreaming/uitvoering_van_de_wet/gender_budgeting

ALGEMENE DOELSTELLING 1: DE STAD BRUSSEL ANALYSEERT HAAR UITGAVEN VANUIT EEN PERSPECTIEF VAN GELIJKHEID TUSSEN VROUWEN* EN MANNEN*.

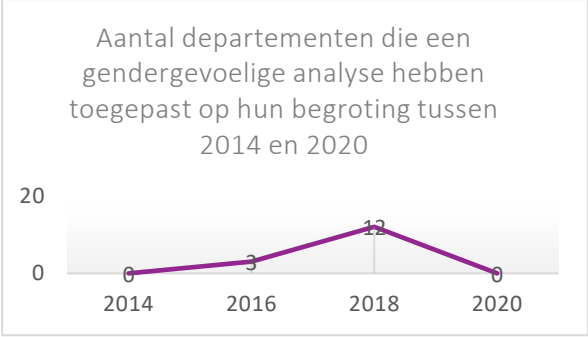
SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *De medewerkers van de Stad opleiden en begeleiden in gender budgeting (GB).*

Indicator	Aantal opgeleide medewerkers
Status	48 personeelsleden van de Stad hebben tussen 2014 en 2019 een opleiding GB gevolgd.
Evaluatie 2020-2022	<p>In het kader van de evaluatie van het actieplan 2018-2020 werd beslist om een pilotgroep op te richten om vooruitgang te boeken met het GB-project en te profiteren van de opgedane ervaring. Deze pilotgroep ontstond in 2020.</p> <p><u>Eind 2020</u> hebben alle referenten van de pilotgroep (5 personen) deelgenomen aan een bijscholing over GB van de Conseil Recherche Ingénierie Formation pour l'Egalité entre femmes et hommes (CORIF)⁴.</p> <p><u>In 2021</u> hebben alle GB-referenten in alle diensten, dus nog eens 8 personen, deelgenomen aan de bijscholing van CORIF op 12 december. Een tweede opleidingssessie voor de pilotgroep (5 personen) om vooruitgang te boeken met de gendernota's voor de uitgaven van categorie 3 heeft plaatsgevonden op 21 december in het bijzijn van CORIF.</p>

Verwachte resultaten tegen eind 2024: De cel GK biedt individuele ondersteuning aan alle GB-referenten van de Stad bij het categoriseren van de uitgaven in hun respectieve departementen.

⁴ Opleiding georganiseerd in het kader van een dienst aangeboden door de GOB aan de Brusselse gemeenten.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. De begrotingslijnen indelen per gendercategorie⁵.

Indicator	Aantal departementen van het stadsbestuur die hun uitgaven hebben ingedeeld per gendercategorie.										
Status	 <p>Aantal departementen die een gendergevoelige analyse hebben toegepast op hun begroting tussen 2014 en 2020</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Aantal departementen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2014</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Aantal departementen	2014	0	2016	3	2018	12	2020	0
Jaar	Aantal departementen										
2014	0										
2016	3										
2018	12										
2020	0										
Evaluatie 2020-2022	Alleen de departementen in de pilotgroep GB (3 departementen + 1 OE van de Diensten van de Secretaris) deden de oefening om uitgaven in te delen per gendercategorie voor de begroting 2021. De output werd gecontroleerd door de cel GK en CORIF.										

Verwachte resultaten tegen eind 2024: Alle departementen van het stadsbestuur werken aan de categorisering van hun uitgaven voor de begroting 2023 en 2024.

⁵ De uitgaven kunnen worden onderverdeeld in drie hoofdcategorieën:

- 1) Uitgaven inzake dossiers die betrekking hebben op de interne werking of die geen genderdimensie hebben;
- 2) Uitgaven inzake acties ter bevordering van de gelijkheid van vrouwen* en mannen*;
- 3) Uitgaven inzake dossiers die betrekking hebben op een overheidsbeleid met een genderdimensie, d.w.z. die welke een invloed hebben of kunnen hebben op de respectieve situatie van vrouwen* en mannen* in de samenleving.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 3. *De gendergerelateerde uitgaven omzetten in corrigerende maatregelen.*

Indicator 1	Aantal departementen of diensten in de pilotgroep die gendernota's hebben opgesteld om corrigerende maatregelen voor uitgaven van categorie 3 te identificeren.
Status	Tijdens de gendergevoelige analyse van de uitgaven in 2017 waren gendernota's opgesteld voor de uitgaven van categorie 3, maar die zijn zonder gevolg gebleven.
Evaluatie 2020-2022	De departementen Openbaar Onderwijs en Cultuur, Jeugd en Sport en de cel GK hebben gendernota's uitgewerkt voor ten minste twee soorten uitgaven van categorie 3 om het potentiële gendergerelateerde effect van de uitgaven te meten en, indien bewezen, corrigerende maatregelen vast te stellen.

Verwachte resultaten tegen eind 2024: De departementen van de pilotgroep identificeren corrigerende maatregelen en werken deze uit overeenkomstig het Actieplan voor de Gelijkheid van Vrouwen* en Mannen* om de vastgestelde ongelijkheden met betrekking tot de uitgaven van categorie 3 te meten en, indien bewezen, door middel van corrigerende maatregelen te compenseren.

ALGEMENE DOELSTELLING 2: DE DOOR DE STAD BRUSSEL UITGESCHREVEN OVERHEIDSOPDRACHTEN BEVATTEN CRITERIA TER BEVORDERING VAN DE GELIJKHEID VAN VROUWEN* EN MANNEN*.

***SPECIFIEKE DOELSTELLING 1.** Bewustmaking van het personeel van de Stad over het genderaspect bij overheidsopdrachten.*

Indicator 1	Aantal medewerkers van de Stad opgeleid in het genderaspect bij overheidsopdrachten.
Status	Tussen 2014 en 2019 werden 2 vrouwelijke* medewerkers opgeleid in het genderaspect bij overheidsopdrachten in het kader van een project van de GOB Brussel Plaatselijke Besturen, met als doel na te denken over de integratie van de vereisten op het vlak van gendergelijkheid bij overheidsopdrachten.
Evaluatie 2020-2022	In de praktijk is er nog geen specifieke communicatie geweest over de gendernota bij het inschrijvingsformulier voor overheidsopdrachten bij de Stad (zie specifieke doelstelling 2). Een opleiding over dit onderwerp zou nodig zijn om het personeel dat belast is met het opstellen van bestekken, vertrouwd te maken met de gendernota.

Verwachte resultaten tegen eind 2024: Medewerkers van de Stad die betrokken zijn bij de opmaak van bestekken zijn opgeleid in het genderaspect bij overheidsopdrachten.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. Een genderbewustmakingsnota opnemen in het vademecum van het departement Aankopen & Facilities.

Indicator 1	Een genderbewustmakingsnota opnemen in het vademecum van het departement Aankopen & Facilities.
Indicator 2	Percentage overheidsopdrachten waarin de richtlijnen van de gendernota van het vademecum zijn geïntegreerd.
Status	De cel Gelijke Kansen heeft in mei 2019 een genderbewustmakingsnota opgesteld voor de Aankoopcentrale. Die is sterk geïnspireerd op de handleiding ⁶ en checklist ⁷ 'Gender en overheidsopdrachten' van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen* en Mannen*.
Evaluatie 2020-2022	De genderbewustmakingsnota werd opgenomen als bijlage bij het aanvraagformulier om een overheidsopdracht te lanceren bij de Stad. Elke dienst of departement die een aanvraag indient bij het departement Aankopen en Facilities heeft dus instructies om een genderdimensie te integreren in zijn respectieve opdrachten en zo eventuele ongelijkheden tussen mannen* en vrouwen* in zijn uitgaven te vermijden of te corrigeren.

Verwachte resultaten tegen eind 2024: De richtsnoeren in de gendernota in het vademecum van de Aankoopcentrale worden systematisch toegepast op elke overheidsopdracht die uitgaven van categorie 2 of 3 met zich meebrengt.

⁶ https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/113_-_handleiding_integratie_genderdimensie_en_bevordering_gelijkheid_vrouwen_en_mannen.pdf

⁷ https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/114_-_checklist_integratie_genderdimensie_en_bevordering_gelijkheid_vrouwen_en_mannen.pdf

GELIJKE KANSEN

De cel Gelijke Kansen (CGK) van de Stad Brussel strijdt al bijna 20 jaar tegen discriminatie en bevordert gelijke rechten voor iedereen, ongeacht geslacht, gender, seksuele geaardheid, handicap of afkomst.

Om discriminatie te bestrijden, wil de cel stereotypen doorprikken door infomateriaal te ontwikkelen en bewustmakings- en educatieve activiteiten te organiseren die gericht zijn op de Brusselse burgers, partners en het stadspersoneel. Dit werk wordt uitgevoerd in samenwerking met lokale verenigingen die zich inzetten voor de rechten van de doelgroepen en met andere actoren in de samenleving (burgers, handelaars, gewestelijke overheid, enz.). De communicatiekanalen zijn gevarieerd: visuele campagnes die zowel in de openbare ruimte van de stad als op sociale media worden getoond; een Facebook-pagina met nuttige informatie, artikels en evenementen in verband met de actiedomeinen van de cel; publicatie van artikels via de media van de Stad (Brusseleir en website); ontwikkeling van brochures, flyers, enz.

Hoewel de cel GK via haar medewerkers al over een zekere expertise beschikt, is de realiteit op het terrein soms minder zichtbaar en evolueert ze snel. De raadpleging van lokale actoren en burgers is daarom essentieel om snel en op een relevante manier te kunnen reageren op de behoeften. De cel heeft daartoe drie adviesraden, waaronder de Adviesraad voor Gelijkheid tussen Vrouwen* en Mannen⁸. Bovendien ondersteunt de Stad via haar jaarlijkse projectoproepen lokale verenigingen die actief zijn op het gebied van gelijke kansen en die dichter bij het publiek staan dan een bestuur dat kan. Ten slotte ondersteunt de cel GK, voor zover mogelijk, de verenigingen die actief zijn op het grondgebied van de stad en die evenementen willen organiseren voor het grote publiek in de openbare ruimte. Enerzijds is zij belast met het verkrijgen van de nodige administratieve goedkeuringen voor de organisatie van evenementen in de openbare ruimte en anderzijds bouwt zij relaties op met de beheerders van de culturele centra van de Stad en met de dienst Protocol om de organisatie van evenementen in de zalen van de culturele centra en het stadhuis te faciliteren. Tot slot biedt de cel regelmatig ondersteuning bij de verspreiding van campagnes en aankondigingen van evenementen die door verenigingen worden georganiseerd op de schermen van de Stad, in de Brusseleir en op sociale media.

⁸ <https://www.brussel.be/stedelijke-adviesraad-voor-gelijkheid-tussen-vrouwen-en-mannen>

ALGEMENE DOELSTELLING 1: DE STAD BRUSSEL INFORMEERT EN SENSIBILISEERT HAAR BURGERS OVER GENDERONGELIJKHEID.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Informatie- en bewustmakingscampagnes en -activiteiten ontwikkelen die gericht zijn op de Brusselse burgers om genderstereotypen te doorprikken en de ongelijkheden tussen vrouwen* en mannen* op verschillende niveaus van de samenleving te belichten.*

Indicator 1	Aantal informatie-/bewustmakingscampagnes en -activiteiten per jaar.
Indicator 2	Aantal mensen dat wordt bereikt met de campagnes en activiteiten van de cel op dit gebied.
Status	<p>Tussen 2014 en 2019 werd op 8 maart systematisch een Week van de Vrouwenrechten (WVR)⁹ georganiseerd in samenwerking met de lokale verenigingen, met een gemiddelde deelname van 500 personen tussen 2014 en 2017 en 750 personen tijdens de edities van 2018 en 2019.</p> <p>Elk jaar bestond het publiek voor ongeveer 25% uit mannen*. Tijdens de editie van 2020 werd bij het uitwerken van de activiteiten ingezet op meer diversiteit: bijgevolg bestond het publiek voor 35% uit mannen*.</p> <p>De communicatiekanalen die doorgaans worden gebruikt om te communiceren over de WVR, zijn de volgende: visuele communicatie via het publiciteitsnetwerk van de Stad, Cityplay-borden en posters in bushokjes in de hele stad; de website van de Stad; de Facebookpagina's van de Stad en de cel GK; visuals in e-mailhandtekeningen; Brusseleir; gedrukte brochures die in het administratief centrum ter beschikking worden gesteld van de burgers en het personeel.</p> <p>Voor bepaalde edities en afhankelijk van de mogelijkheden werden ook andere media gebruikt, zoals de trappen en liften van het administratief centrum, omheiningen in de openbare ruimte en Manneken Pis.</p>

⁹ Voorheen 'Week van de Vrouwen*' en in 2018 omgedoopt tot 'Week van de Vrouwenrechten'. De eerste editie van de Week rond 8 maart vond plaats in 2014 en dit concept werd voorafgegaan door de 'Veertiendaagse van de Vrouw*', georganiseerd rond 11 en 25 november tussen 2003 en 2012.

Evaluatie 2020-2022

De editie 2021 van de WVR had tot doel om de ongelijkheden waarmee vrouwen* te maken krijgen in verschillende professionele domeinen, van het ondernemerschap tot de academische, politieke, sportieve en culturele wereld, onder de aandacht te brengen. 23 verenigingen en 3 buurthuizen hebben gereageerd op de projectoproep. Gezien de gezondheidsmaatregelen in verband met de COVID-19-epidemie konden uiteindelijk maar 9 partners hun activiteiten organiseren zoals gepland. De activiteiten met fysieke aanwezigheid kenden slechts een beperkt aantal deelnemers. De activiteiten online waren echter een groot succes, met tussen de 100 en 1000 bezoekers per activiteit, volgens onze partners.

Helaas was het niet mogelijk het gender van de deelnemers vast te stellen, aangezien deze informatie niet werd gevraagd bij de inschrijvingen en/of aanmeldingen voor de evenementen - voor het merendeel online.

Bovenop de traditionele communicatiekanalen kon de cel de omheining van de Beurs gebruiken om de beelden van de campagne te tonen, wat de zichtbaarheid van de campagne ten goede kwam.

Opmerking: Beeldmateriaal van de communicatiecampagne voor de WVR 2021 op de omheining van de Beurs.

In 2022 had de WVR als thema de obstakels in verband met het moederschap. Uit de 22 verenigingen en 4 buurthuizen die hebben gereageerd op de projectoproep, werden 15 partners geselecteerd. Iets meer dan 500 personen hebben deelgenomen aan de verschillende activiteiten, waarvan een 60-tal mannen*, wat neerkomt op 12%.

Voor deze editie kon geen enkel extra mediakanaal naast de klassieke kanalen worden ingezet.

Opmerking: Facebookbanner van de communicatiecampagne voor de WVR 2022.

Verwachte resultaten tegen eind 2024: De Stad organiseert ten minste één openbare activiteit per jaar om genderstereotypen te doorprikken en de ongelijkheden tussen vrouwen* en mannen* op verschillende niveaus van de samenleving te belichten.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. De lokale verenigingen die genderdiscriminatie en -ongelijkheid bestrijden, financieel steunen.

<p>Indicator 1</p>	<p>Percentage van het subsidiebudget van de cel GK voor projecten ter bestrijding van genderdiscriminatie en -ongelijkheid.</p>																												
<p>Status</p>	<p style="text-align: center;">Verdeling van het subsidiebudget 2014-2019</p> <table border="1"> <caption>Verdeling van het subsidiebudget 2014-2019</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Subsides genre (€)</th> <th>Total (€)</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2014</td> <td>~20.000,00</td> <td>~120.000,00</td> <td>~17%</td> </tr> <tr> <td>2015</td> <td>~40.000,00</td> <td>~160.000,00</td> <td>~25%</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>~45.000,00</td> <td>~220.000,00</td> <td>~20%</td> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>~55.000,00</td> <td>~200.000,00</td> <td>~28%</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>~55.000,00</td> <td>~220.000,00</td> <td>~25%</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>~75.000,00</td> <td>~250.000,00</td> <td>~30%</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Subsides genre (€)	Total (€)	%	2014	~20.000,00	~120.000,00	~17%	2015	~40.000,00	~160.000,00	~25%	2016	~45.000,00	~220.000,00	~20%	2017	~55.000,00	~200.000,00	~28%	2018	~55.000,00	~220.000,00	~25%	2019	~75.000,00	~250.000,00	~30%
Jaar	Subsides genre (€)	Total (€)	%																										
2014	~20.000,00	~120.000,00	~17%																										
2015	~40.000,00	~160.000,00	~25%																										
2016	~45.000,00	~220.000,00	~20%																										
2017	~55.000,00	~200.000,00	~28%																										
2018	~55.000,00	~220.000,00	~25%																										
2019	~75.000,00	~250.000,00	~30%																										
<p>Evaluatie 2020-2022</p>	<p>De verdeling van het jaarlijkse subsidiebudget voor lokale verenigingen die actief zijn op het gebied van gelijke kansen, is relatief gelijk gebleven aan het patroon van de voorgaande jaren: in 2020 ging 26% van het budget naar projecten ter bestrijding van genderdiscriminatie en -ongelijkheid; in 2021 was dat 31% en in 2022 30%.</p> <p>Aangezien het totale budget tussen 2021 en 2022 bijna is verdubbeld, is ook het bedrag voor de projecten rond gender bijna verdubbeld, namelijk van 80.642 euro tot 155.116 euro.</p> <p style="text-align: center;">Verdeling van het subsidiebudget 2020-2022</p> <table border="1"> <caption>Verdeling van het subsidiebudget 2020-2022</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Subsides genre (€)</th> <th>Total (€)</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>~80.642</td> <td>~300.000</td> <td>26%</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>~155.116</td> <td>~500.000</td> <td>31%</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>~155.116</td> <td>~500.000</td> <td>30%</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Subsides genre (€)	Total (€)	%	2020	~80.642	~300.000	26%	2021	~155.116	~500.000	31%	2022	~155.116	~500.000	30%												
Jaar	Subsides genre (€)	Total (€)	%																										
2020	~80.642	~300.000	26%																										
2021	~155.116	~500.000	31%																										
2022	~155.116	~500.000	30%																										

Verwachte resultaten tegen eind 2024: Het aandeel van de subsidies voor gelijke kansen dat wordt toegekend aan projecten ter bestrijding van genderdiscriminatie en -ongelijkheid wordt gehandhaafd op 25 à 35 % van de totale begroting.

- ☆ **SPECIFIEKE DOELSTELLING 2.** *Aangepaste faciliteiten aanbieden voor de mensen die hun baby borstvoeding willen geven op openbare plaatsen.*

Indicator 1	Aantal borstvoedingsbanken die toegankelijk zijn voor het grote publiek op het grondgebied van de stad.
Status	N.V.T. Nieuwe doelstelling.
Evaluatie 2020-2022	<p>In het voorjaar van 2022 heeft de Stad Brussel het prototype van de borstvoedingsbank van het bedrijf Elvie gedurende 3 maanden geïntegreerd in de lokettenzaal van het administratief centrum. Deze bank, geplaatst in een hoek die zo is ingericht dat er discreet borstvoeding kan worden gegeven zonder dat men zich hoeft af te zonderen van het publiek, werd ontworpen om een zekere mate van comfort te bieden aan moeders die borstvoeding geven en om het publiek bewust te maken van het recht om in het openbaar borstvoeding te geven.</p> <p>Eind 2022 werd een samenwerking met MAD Brussels opgestart om een nieuw prototype borstvoedingsbank te ontwikkelen, die zowel binnen als buiten kan staan. Het doel is om verschillende voorbeelden van deze bank op openbare plaatsen in de stad te plaatsen.</p>

Verwachte resultaten tegen eind 2024: Ten minste 5 borstvoedingsbanken zullen overal in de stad, zowel binnen als buiten, ter beschikking van het publiek worden gesteld.

ALGEMENE DOELSTELLING 2: DE STAD BRUSSEL BESTRIJDT GEWELD TEGEN VROUWEN*.

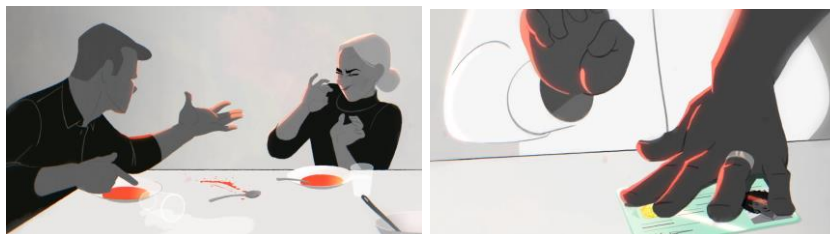
SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Informatie- en bewustmakingsactiviteiten organiseren voor het grote publiek om geweld tegen vrouwen* te bestrijden.*

Indicator 1	Aantal informatie- en bewustmakingsactiviteiten per jaar.
Beëindigde acties	<p>Sinds 2014 wordt jaarlijks op 25 november, de Internationale Dag voor de Uitbanning van Geweld tegen Vrouwen*, informatie verspreid.</p> <p>De oranje verlichting van het stadhuis op 25 november is sinds 2017 opgenomen in de officiële lijst van de verlichtingen van het stadhuis. Er werd ook een webpagina op de website van de Stad aangemaakt, die regelmatig wordt bijgewerkt, met een lijst van hulp- en opvangorganisaties voor vrouwelijke* slachtoffers van alle vormen van geweld.¹⁰</p> <p>In 2018 en 2019 werden specifieke campagnes tegen straatintimidatie opgezet door de Stad in samenwerking met verschillende lokale verenigingen.</p>
Evaluatie 2020-2022	<p>De oranje verlichting van het stadhuis op 25 november kreeg een vervolg in 2020, 2021 en 2022.</p> <p>In december 2020 en februari 2021 organiseerde de cel GK in samenwerking met de vzw ELLA 9 opleidingen online voor het personeel van het OCMW, het BAPA en de vzw Bravvo om hen bewuster te maken van huiselijk geweld en om het instrument Luisterende Oren¹¹ voor te stellen voor de slachtoffers die de genoemde diensten bezoeken. Een 100-tal eerstelijnswork(st)ers hebben de opleiding gevolgd.</p> <p>Tegelijkertijd werden animatievideo's (zonder tekst) geproduceerd in het kader van een overheidsopdracht die werd gelanceerd door de cel GK. Sinds het voorjaar van 2021</p>

¹⁰ <https://www.brussel.be/onthaalplaatsen-voor-slachtoffers-van-geweld>

¹¹ Het platform <https://www.luisterendeoren.be/nl/home> werd opgericht op initiatief van het IGVM in samenwerking met ELLA vzw en de FMDO (Federatie voor Mondiale en Democratische Organisaties) en bevat een lijst van de contacten die een luisterend oor bieden in 21 verschillende talen.

worden deze getoond in de wachtzalen en op de sociale media van het OCMW, BAPA en Bravvo vzw om het publiek bewust te maken van de verschillende vormen van huiselijk geweld en om de slachtoffers aan te moedigen om erover te praten met de professionals van de verschillende diensten.

Fragmenten uit de animatievideo's voor de slachtoffers van huiselijk geweld.

Op 25 november 2022 werd het grote publiek - naast het personeel van de Stad - uitgenodigd voor een opvoering van het toneelstuk 'Comme on brûle encore', waarin verschillende soorten van gendergerelateerd geweld aan bod kwamen. Ongeveer 200 mensen zijn ingegaan op de uitnodiging.

In 2022 hebben de Stad Brussel en de gemeente Elsene gezamenlijk een project ingediend ter bestrijding van intrafamiliaal geweld (IFG) in het kader van een federale projectoproep: het project MAYA werd geselecteerd en is aan het einde van dat jaar van start gegaan. Dit project omvat een aantal doelstellingen ter verbetering van de opvang van slachtoffers van IFG, de begeleiding van de plegers van IFG en de samenwerking tussen de politiediensten en de OCMW's. De cel GK is verantwoordelijk voor de administratieve coördinatie hiervan.

Verwachte resultaten tegen eind 2024:

1. De cel Gelijke Kansen heeft nog steeds een rol in de coördinatie van de verschillende actoren op gemeentelijk niveau in de strijd tegen geweld tegen vrouwen* (OCMW, politie, ...).
2. Elk jaar betuigt de Stad haar steun aan de strijd tegen geweld tegen vrouwen* in de vorm van een visuele campagne en/of een of meer activiteiten.

☆ **SPECIFIEKE DOELSTELLING 2.** *Zorgen voor de uitvoering van een actieplan dat specifiek gericht is op de strijd tegen gendergerelateerd geweld in het uitgaansleven en het nachtleven.*

Indicator 1	Aantal bereikte doelstellingen van het actieplan 'Niets zonder mijn toestemming'.
Beëindigde acties	P/A Nieuwe doelstelling
Evaluatie 2020-2022	<p>In februari 2022 heeft de Stad Brussel een nieuw actieplan met als titel 'Niets zonder mijn toestemming' gepresenteerd, met 77 maatregelen ter bestrijding van seksuele intimidatie en geweld¹². Het plan focust op 3 interventiedomeinen: preventie, actie en opvolging.</p> <p>33 van de 77 maatregelen betreffen acties die reeds zijn opgenomen in het actieplan voor de gelijkheid van vrouwen* en mannen*. De 24 andere maatregelen zijn specifiek gericht op het probleem van gendergerelateerde intimidatie en geweld in het uitgaansleven en het nachtleven¹³.</p> <p>Tussen februari en december 2022 werden verschillende maatregelen geïmplementeerd: de ontwikkeling van een opleidingsmodule '5D' die - in eerste instantie - bestemd is voor het personeel van de Stad, met als doel om - later - ter beschikking te worden gesteld van het grote publiek; de ontwikkeling van een bewustmakingscampagne in samenwerking met de federaties van de horeca / nachtsector; aanstelling van een voltijdse SPOC bij de federatie van het nachtleven (gedeeltelijk gefinancierd door de Stad Brussel); uitbreiding van het Charter van het Nachtleven tot de andere uitgaanswijken in het centrum¹⁴.</p> <div data-bbox="815 1518 1091 1794" data-label="Image"> </div> <p>Andere maatregelen worden momenteel voorbereid, waaronder de opstelling en invoering van een verplicht</p>

¹² https://www.brussel.be/sites/default/files/bxl/Niets_zonder_mijn_toestemming.pdf

¹³ Zie blz. 14-19 van het actieplan 'Niets zonder mijn toestemming'

¹⁴ <https://www.brussel.be/charter-van-het-nachtleven>

	protocol voor het verkrijgen van de vergunningen voor feestlocaties (clubs, bars en festivals); de aanstelling en opleiding van een of meer 'intimidatie'-referenten in elke uitgaansgelegenheid op het grondgebied van de stad; en de invoering van een 'safer zone' in de nachtclubs en een protocol van aanpak in elk van die uitgaansgelegenheden.
--	--

Verwachte resultaten tegen eind 2024: Het actieplan 'Niets zonder mijn toestemming' wordt formeel geëvalueerd.

DEELNAME AAN HET OPENBARE LEVEN

De ordonnantie van 1 maart 2018 wijzigt de Nieuwe Gemeentewet¹⁵ om een evenwichtige aanwezigheid van vrouwen* en mannen* binnen de gemeentelijke colleges te waarborgen. Zij legt de gendergelijkheid vast bij de verdeling van de schepenenambten. Bij een oneven aantal schepenen wordt een verschil van één eenheid aanvaard.

Pariteit in aantallen in de besluitvormingsorganen is geen garantie voor pariteit in de macht. Het is nog steeds gebruikelijk dat zogenaamde "zachte" competentiegebieden (openbaar onderwijs, human resources, diensten voor maatschappelijk welzijn, cultuur, enz.) of "minder kritieke" functies worden toegewezen aan vrouwen*¹⁶. De mannen* blijven verantwoordelijk voor financiën, economische zaken, mobiliteit en openbare werken of veiligheid en ordehandhaving.

Deelname aan het openbare leven is niet beperkt tot politieke vertegenwoordiging. In participatieve organen (wijkraden, burgerpanels, algemene vergaderingen, adviesraden, enz.) maar ook in meer specifieke burgerparticipatie-initiatieven moet worden gestreefd naar een mix van mannen en vrouwen, zodat het politieke niveau rekening kan houden met alle behoeften en meningen.

In 2019 werd door de Stad Brussel een Handvest voor Burgerparticipatie aangenomen met als doel de burgerparticipatie een nieuw elan te geven.

Een interne toolbox, waarvan het digitale platform 'faireBXLsamen'¹⁷ deel uitmaakt, brengt een reeks mechanismen samen die helpen om meer burgers met verschillende profielen te betrekken en draagt bij tot deze transparante dialoog met de Brusselse burgers.

Om te waken over het inclusieve karakter van de nieuwe participatiemethoden en deze toolbox voor de stadsdiensten om de samenwerking met de burgers te vergemakkelijken, werd een methodologische "diversiteitsaanpak" geïntegreerd in de werking van de dienst. Hierbij wordt de diversiteit van het publiek tijdens de ontwikkeling van het project, de ontwikkeling van communicatiemiddelen, aanwervingsmechanismen (loting, enz.), de manieren waarop mensen hun advies kunnen geven,... verzekerd. Deze aanpak werd ontwikkeld met de steun van verschillende faciliterings- en inclusiviteitsdeskundigen, waarbij gender een van de componenten is waarmee rekening wordt gehouden.

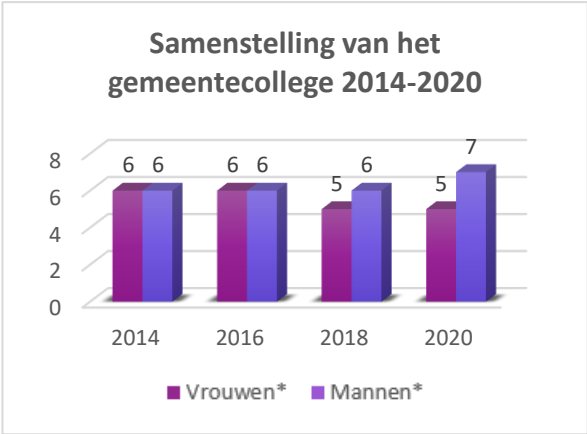
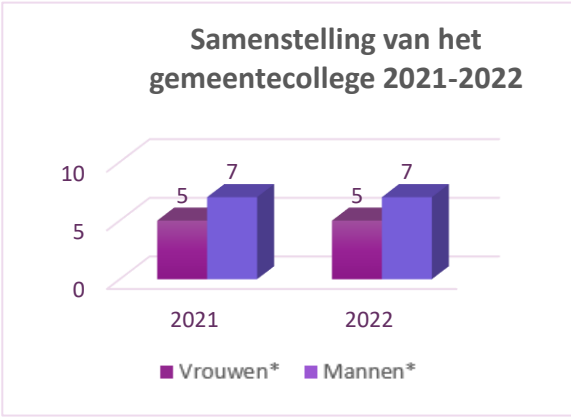
¹⁵ Sinds de ordonnantie van 17 februari 2005 (Belgisch Staatsblad, 09/03/2005, PRB, nr. 64/04-05), wordt een gelijke aanwezigheid van mannen* en vrouwen* op de kieslijsten gewaarborgd. De eerste twee kandidaten op elke lijst moeten van een verschillend geslacht zijn.

¹⁶ <https://www.un.org/africarenewal/fr/magazine/avril-2019-juillet-2019/les-femmes-en-politique-un-long-chemin-avant-d%E2%80%99atteindre-la-parit%C3%A9>

¹⁷ <https://www.brusselsamen.be/>

ALGEMENE DOELSTELLING 1: EEN EVENWICHTIGE VERTEGENWOORDIGING VAN VROUWEN* EN MANNEN* IN DE BESLUITVORMINGS- EN OVERLEGORGANEN VAN DE STAD WORDT GEWAARBORGD.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Zorgen voor een evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen* en mannen* in het gemeentecollege.*

Indicator 1	Aantal vrouwen*/mannen* die in het gemeentecollege zetelen.															
Status	 <table border="1"> <caption>Samenstelling van het gemeentecollege 2014-2020</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Vrouwen*</th> <th>Mannen*</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2014</td> <td>6</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>6</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>5</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>5</td> <td>7</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Vrouwen*	Mannen*	2014	6	6	2016	6	6	2018	5	6	2020	5	7
Jaar	Vrouwen*	Mannen*														
2014	6	6														
2016	6	6														
2018	5	6														
2020	5	7														
Evaluatie 2020-2022	 <table border="1"> <caption>Samenstelling van het gemeentecollege 2021-2022</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Vrouwen*</th> <th>Mannen*</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2021</td> <td>5</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>5</td> <td>7</td> </tr> </tbody> </table> <p>Er werd geen enkele wijziging doorgevoerd in de samenstelling van het gemeentecollege voor de ambtstermijn 2018-2024.</p>	Jaar	Vrouwen*	Mannen*	2021	5	7	2022	5	7						
Jaar	Vrouwen*	Mannen*														
2021	5	7														
2022	5	7														

Verwachte resultaten tegen eind 2024: Een evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen* en mannen* in het gemeentecollege is gewaarborgd na de verkiezingen van oktober 2024.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. Een evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen* en mannen* in de gemeenteraad waarborgen.

Indicator 1	Aantal vrouwen/mannen die in de gemeenteraad zetelen.															
Status	<div data-bbox="651 477 1252 869" data-label="Figure"> <table border="1"> <caption>Samenstelling van de gemeenteraad 2014-2020</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Vrouwen*</th> <th>Mannen*</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2014</td> <td>22</td> <td>27</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>24</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>24</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>23</td> <td>26</td> </tr> </tbody> </table> </div> <p data-bbox="533 891 1390 1014">Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 werd de functie van voorzitter van de gemeenteraad aan een vrouw* toegekend.</p>	Jaar	Vrouwen*	Mannen*	2014	22	27	2016	24	25	2018	24	25	2020	23	26
Jaar	Vrouwen*	Mannen*														
2014	22	27														
2016	24	25														
2018	24	25														
2020	23	26														
Evaluatie 2020-2022	<div data-bbox="598 1137 1311 1541" data-label="Figure"> <table border="1"> <caption>Samenstelling van de gemeenteraad 2021-2022</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Vrouwen*</th> <th>Mannen*</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2021</td> <td>24</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>24</td> <td>25</td> </tr> </tbody> </table> </div>	Jaar	Vrouwen*	Mannen*	2021	24	25	2022	24	25						
Jaar	Vrouwen*	Mannen*														
2021	24	25														
2022	24	25														

Aangezien de kieswet niet toestaat dat een plaatsvervangster wordt bevoorreed na het vertrek van een gemeenteraadslid en het beginsel van de consequente afwisseling (ritssysteem) op de kieslijsten reeds van toepassing is voor de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zal deze doelstelling niet worden opgenomen in de toekomstige actieplannen.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 3: Een evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen* en mannen* waarborgen in de verschillende bestuursraden van de structuren en vzw's die afhangen van de Stad.

Indicator 1	Aantal vrouwen* /mannen* in de verschillende bestuursraden van de Stad.																											
Status	<p style="text-align: center;">Aantal vrouwen* en mannen* in alle bestuursraden van de Stad tussen 2014-2020</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Vrouwen*</th> <th>Mannen*</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>40</td> <td>64</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>43</td> <td>72</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>47</td> <td>68</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>45</td> <td>70</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Vrouwen*	Mannen*	2020	40	64	2018	43	72	2016	47	68	2014	45	70												
Jaar	Vrouwen*	Mannen*																										
2020	40	64																										
2018	43	72																										
2016	47	68																										
2014	45	70																										
Evaluatie 2020-2022	<p>Eind 2022 zetelden 42 vrouwen* en 59 mannen* in de verschillende bestuursraden van de Stad. Dat is een lichte verbetering ten opzichte van 2020.</p> <p style="text-align: center;">Aantal vrouwen* versus mannen* in de bestuursraden van de Stad eind 2022</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Structuur</th> <th>Vrouwen*</th> <th>Mannen*</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>I-City</td> <td>5</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>Brawvo</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Prosport</td> <td>2</td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>Brusselse zwerm-...</td> <td>6</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>Brusselse woning</td> <td>7</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>OCMW</td> <td>8</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>Lakense Haard</td> <td>8</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>vzw BRISSI</td> <td>2</td> <td>5</td> </tr> </tbody> </table>	Structuur	Vrouwen*	Mannen*	I-City	5	7	Brawvo	4	5	Prosport	2	9	Brusselse zwerm-...	6	7	Brusselse woning	7	8	OCMW	8	8	Lakense Haard	8	10	vzw BRISSI	2	5
Structuur	Vrouwen*	Mannen*																										
I-City	5	7																										
Brawvo	4	5																										
Prosport	2	9																										
Brusselse zwerm-...	6	7																										
Brusselse woning	7	8																										
OCMW	8	8																										
Lakense Haard	8	10																										
vzw BRISSI	2	5																										

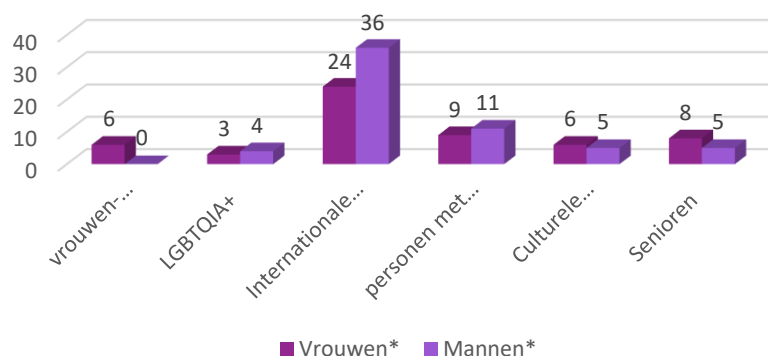
Verwachte resultaten tegen eind 2024: Na de verkiezingen in oktober 2024 en de nieuwe installatie van de bestuursraden van de verschillende structuren en vzw's die afhangen van de Stad is de pariteit tussen vrouwen* en mannen* bereikt.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 4. Een evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen* en mannen* in de verschillende adviesraden van de Stad waarborgen.

Indicator 1	Aantal vrouwen*/mannen* in de adviesraden.																																										
Status	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div data-bbox="411 465 860 775"> <p>Adviesraad voor PERSONEN MET EEN HANDICAP</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>vrouwen</th> <th>mannen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2014</td> <td>11</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>12</td> <td>11</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>12</td> <td>11</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>9</td> <td>11</td> </tr> </tbody> </table> </div> <div data-bbox="912 465 1361 775"> <p>Adviesraad voor INTERNATIONALE SOLIDARITEIT</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>vrouwen</th> <th>mannen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2016</td> <td>9</td> <td>16</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>13</td> <td>18</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>11</td> <td>15</td> </tr> </tbody> </table> </div> </div> <div data-bbox="643 817 1131 1153" style="text-align: center; margin-top: 20px;"> <p>Adviesraad voor de GELIJKHEID VAN VROUWEN EN MANNEN</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>vrouwen</th> <th>mannen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2014</td> <td>7</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>7</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>7</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>5</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table> </div> <p data-bbox="395 1211 1394 1395">Opmerking: Aangezien de Adviesraad voor Senioren en de Adviesraad voor Culturele Diversiteit aan het begin van het schooljaar 2020 nog niet opnieuw zijn geïnstalleerd, werden de cijfers voor deze laatste nog niet opgenomen bij de evaluatie van het actieplan 2018-2020.</p>	Jaar	vrouwen	mannen	2014	11	12	2016	12	11	2018	12	11	2020	9	11	Jaar	vrouwen	mannen	2016	9	16	2018	13	18	2020	11	15	Jaar	vrouwen	mannen	2014	7	2	2016	7	2	2018	7	2	2020	5	2
Jaar	vrouwen	mannen																																									
2014	11	12																																									
2016	12	11																																									
2018	12	11																																									
2020	9	11																																									
Jaar	vrouwen	mannen																																									
2016	9	16																																									
2018	13	18																																									
2020	11	15																																									
Jaar	vrouwen	mannen																																									
2014	7	2																																									
2016	7	2																																									
2018	7	2																																									
2020	5	2																																									
Evaluatie 2020-2022	<p data-bbox="395 1496 1394 1644">De Brusselse Raad voor Culturele Diversiteit (BRCD) en de Adviesraad voor de Gelijkheid van Vrouwen* en Mannen* (AGVM)¹⁸ werden vernieuwd in respectievelijk 2021 en 2022 om ze na de COVID-periode nieuw leven in te blazen.</p> <p data-bbox="395 1666 1394 1738">De Adviesraad voor Senioren (ARS) werd eind 2020 opnieuw geïnstalleerd.</p> <p data-bbox="395 1760 1394 1800">In 2022 werd een nieuwe Adviesraad LGBTQIA+ opgericht.</p>																																										

¹⁸ De Adviesraad voor de Gelijkheid van Vrouwen* en Mannen* is een uitzondering op de regel vanwege zijn bijzondere opdracht. Want hoewel de deelname van mannen* hoegenaamd niet wordt ontmoedigd, is het logisch dat de meerderheid vrouwen* zijn.

Verdeling van de leden van de adviesraden volgens gender 2020-2022

De adviesraden voor internationale solidariteit, personen met een handicap en senioren hebben geen genderpariteit. De samenstelling hangt in eerste instantie af van de ontvangen kandidaturen, en daarom moeten extra inspanningen worden geleverd om kandidaten ongeacht hun gender te motiveren om zich kandidaat te stellen.

Verwachte resultaten tegen eind 2024: Na de verkiezingen in oktober 2024 en de nieuwe installatie van de adviesraden van de Stad is de pariteit tussen vrouwen* en mannen* bereikt voor alle raden, uitgezonderd de Adviesraad voor de Gelijkheid van Vrouwen* en Mannen*.

ALGEMENE DOELSTELLING 2: EEN EVENWICHTIGE VERTEGENWOORDIGING VAN VROUWEN* EN MANNEN* WORDT GEWAARBORGD IN DE MECHANISMEN VOOR BURGERPARTICIPATIE IN DE STAD.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. Zorgen voor gendergelijkheid op openbare bijeenkomsten en op het burgerplatform.

<p>Indicator 1</p> <p>Indicator 2</p>	<p>Aantal vrouwen*/mannen* aanwezig op openbare bijeenkomsten en op het burgerplatform voor de mensen jonger dan 55 jaar en ouder dan 55 jaar.</p> <p>Aantal analyses (door middel van enquêtes of andere middelen) uitgevoerd om de obstakels te identificeren waarmee vrouwen* worden geconfronteerd bij het registreren op en raadplegen van het burgerplatform.</p>												
<p>Status</p>	<p>Sinds 2016 registreert Brussel Participatie het aantal mannen* en vrouwen* dat aanwezig is op openbare bijeenkomsten en het burgerplatform¹⁹. Terwijl de pariteit over het algemeen in 2018 leek te zijn bereikt, werd die in 2019 opnieuw uitgehouden. De trends zijn iets meer uitgesproken bij het burgerplatform, waarop mannen* meer aanwezig lijken te zijn.</p> <div data-bbox="662 1261 1291 1680" data-label="Figure"> <table border="1"> <caption>% van de deelnemers aan burgerraadplegingen per gender</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Vrouwen*</th> <th>Mannen*</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2016</td> <td>42%</td> <td>58%</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>50%</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>39%</td> <td>50%</td> </tr> </tbody> </table> </div>	Jaar	Vrouwen*	Mannen*	2016	42%	58%	2018	50%	50%	2019	39%	50%
Jaar	Vrouwen*	Mannen*											
2016	42%	58%											
2018	50%	50%											
2019	39%	50%											
<p>Evaluatie 2020-2022</p>	<p>In 2020 en 2021 zijn er geen openbare vergaderingen geweest.</p> <p>In 2022 werden op het hele grondgebied 6 openbare vergaderingen gehouden, waaraan ongeveer 347 mensen</p>												

¹⁹ Voor het platform zijn de gegevens beperkt omdat iedereen die zich registreert, vrij is om persoonlijke gegevens zoals gender, leeftijd, enz. al dan niet vrij te geven.

	<p>in totaal hebben deelgenomen. Hiervan was 57% man en 43% vrouw. Het was niet mogelijk de aantallen uit te splitsen volgens leeftijdsgroep (moeilijk te achterhalen). Dit gezegd zijnde, is het duidelijk dat de gemiddelde leeftijd van alle deelnemers hoog is, en waarschijnlijk meer dan 50 jaar bedraagt voor alle genders samen.</p> <p>Er zijn geen plannen om in 2023 en 2024 openbare vergaderingen te organiseren. De wijkraden zijn in de plaats gekomen van dit participatie-instrument.</p> <p>Vanwege de beperkingen rond gegevensbescherming zijn momenteel alleen de naam en het e-mailadres vereist om zich te registreren op het burgerplatform. Het is dus niet langer mogelijk om gendergerelateerde trends voor de deelname aan dit platform te observeren. Bovendien vindt de stemming via het platform plaats aan het einde van het selectieproces. Deze wordt vooraf onderworpen aan een aantal selectiefilters waarmee kan worden toegezien op mogelijke gendergerelateerde impact. Gezien de eerder aangehaalde elementen werd beslist om de doelstelling betreffende de deelname aan het burgerplatform los te laten.</p>
--	--

Verwachte resultaten tegen eind 2024: Aangezien de openbare vergaderingen tot nader order zijn opgeschort, zullen wij verwijzen naar de specifieke doelstelling 2 om toe te zien op de genderpariteit in de participatieprocessen.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. *Zorgen voor gendergelijkheid in de wijkraden.*

Indicator 1	Aantal vrouwen*/mannen* in de wijkraden volgens leeftijdscategorie, opleidingsniveau en beroep.
Status	In navolging van de verbintenissen in het Handvest voor Burgerparticipatie werd begin 2020 in Neder-over-Heembeek de eerste van de 7 wijkraden opgericht. Om de leden van deze raden te selecteren, wordt een gelaagde loting opgezet – het eerste criterium is pariteit tussen vrouwen* en mannen*. Bij de loting voor de eerste wijkraad waren $\frac{3}{4}$ van de respondenten vrouwen*.
Evaluatie 2020-2022	In de 4 wijkraden die tussen 2020 en 2021 werden opgericht, wordt een perfect evenwicht tussen mannen* en vrouwen* in acht genomen (zonder onderscheid te maken tussen

	<p>burgers en vertegenwoordigers van verenigingen): er zullen in totaal 37 mannen* zijn en 37 vrouwen*. Als we alleen de leden meetellen die als burger deelnemen, hebben we in totaal 26 mannen* en 23 vrouwen*.</p> <p>Er konden nog geen vergelijkende analyses worden uitgevoerd volgens leeftijdscategorie, beroep en opleidingsniveau.</p>
--	--

Verwachte resultaten tegen eind 2024: Er worden genderstatistieken per leeftijdscategorie verzameld op het vlak van daadwerkelijke aanwezigheid op de verschillende bijeenkomsten van de wijkraden om eventuele trends vast te stellen.

INTERNATIONALE SOLIDARITEIT

Sinds 2002 voert de Stad Brussel een actief beleid van internationale solidariteit in samenwerking met de verenigingssector en het maatschappelijke middenveld. Vandaag is dit beleid gestructureerd rond verschillende assen die zijn werking en impact op het terrein hebben versterkt, zowel in Brussel als in de partnerlanden. Brissi vzw werd in 2005 opgericht in opdracht van de Stad om projecten voor ontwikkelingssamenwerking en Noord-Zuidbetrekkingen, zowel lokaal als internationaal, te organiseren en uit te voeren. Het dagelijkse beheer van de vereniging wordt verzorgd door de cel Internationale Solidariteit (IS) van de Stad.

Naast het bieden van financiële en logistieke steun aan lokale actoren van internationale solidariteit, organiseert de cel IS jaarlijks een Veertiendaagse van de Internationale Solidariteit. Tijdens deze twee weken worden conferenties, tentoonstellingen, filmclubs, creatieve workshops, ... georganiseerd in samenwerking met lokale verenigingen met als doel de Brusselse bevolking te informeren en sensibiliseren rond internationale solidariteit.

Ten slotte is de Stad Brussel betrokken bij partnerschappen met steden in het Zuiden. Deze steden worden geconfronteerd met soortgelijke problemen en kunnen dus ervaringen en goede praktijken uitwisselen. In 2002 heeft de Stad dus beslist om een rechtstreeks partnerschap aan te gaan met de Stad Kinshasa met het oog op de versterking van de capaciteiten van het stadsbestuur. In overeenstemming met de richtlijnen van het Programma voor Gemeentelijke Internationale Samenwerking (GIS)²⁰, omvat het gemeentelijke partnerschap met de Stad Kinshasa een genderaspect in de opdracht op het vlak van burgerlijke stand en bevolking. Het werk van volkstellingen maakt de erkenning van individuen mogelijk, en dit werk is des te belangrijker voor meisjes* en vrouwen* omdat het helpt om de discriminatie te verminderen van vrouwen* uit culturen die van oudsher gewoonterecht in plaats van geschreven wetgeving gebruiken om kwesties met betrekking tot het overlijden, het huwelijk, enz. en de rechten die eruit voortvloeien, te behandelen. Daarom wordt bij de uitwisseling van goede praktijken systematisch bijzondere aandacht besteed aan de specifieke behoeften van vrouwen*.

²⁰ Het Programma voor Gemeentelijke Internationale Samenwerking (GIS) is een instrument van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking dat uitgedacht en uitgevoerd wordt door de Vereniging van de Stad en de Gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (VSGB) en de Union des Villes et Communes de Wallonie (UVCW).

ALGEMENE DOELSTELLING 1: DE STAD BRUSSEL STREEFT ERNAAR DE GENDERONGELIJKHEDEN TE VERMINDEREN DOOR MIDDEL VAN HAAR INTERNATIONALE SAMENWERKINGSINITIATIEVEN.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. Financiële steun verlenen aan projecten die worden uitgevoerd door lokale verenigingen die gericht zijn op het verminderen van ongelijkheden of het bestrijden van gendergerelateerd geweld in landen in het Zuiden.

Indicator 1	Aantal subsidies voor internationale solidariteitsprojecten die gericht zijn op gendergelijkheid, en bijhorende bedragen																		
Status	<p style="text-align: center;">Aantal en bedragen van de subsidies voor internationale solidariteitsprojecten die gericht zijn op gendergelijkheid</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>aantal ondersteunde projecten</th> <th>totaal bedrag toegekende subsidies</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2016</td> <td>2</td> <td>9.000 €</td> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>5</td> <td>16.500 €</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>2</td> <td>12.000 €</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>4</td> <td>24.100 €</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>5</td> <td>40.000 €</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	aantal ondersteunde projecten	totaal bedrag toegekende subsidies	2016	2	9.000 €	2017	5	16.500 €	2018	2	12.000 €	2019	4	24.100 €	2020	5	40.000 €
Jaar	aantal ondersteunde projecten	totaal bedrag toegekende subsidies																	
2016	2	9.000 €																	
2017	5	16.500 €																	
2018	2	12.000 €																	
2019	4	24.100 €																	
2020	5	40.000 €																	
Evaluatie 2020-2022	<p style="text-align: center;">Aantal subsidies voor internationale solidariteitsprojecten die gericht zijn op gendergelijkheid en bijhorende bedragen 2020-2022</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>aantal projecten</th> <th>totaal bedrag van toegekende subsidies</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>5</td> <td>40.000 €</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>3</td> <td>17.500 €</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>5</td> <td>38.167 €</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	aantal projecten	totaal bedrag van toegekende subsidies	2020	5	40.000 €	2021	3	17.500 €	2022	5	38.167 €						
Jaar	aantal projecten	totaal bedrag van toegekende subsidies																	
2020	5	40.000 €																	
2021	3	17.500 €																	
2022	5	38.167 €																	

Verwachte resultaten voor 2024: De cel Internationale Solidariteit blijft via haar projectoproep steun bieden aan internationale samenwerkingsprojecten die gericht zijn op de gelijkheid van mannen* en vrouwen* of die de strijd aanbinden met gendergerelateerd geweld in de landen van het Zuiden.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. *Bijzondere aandacht besteden aan genderongelijkheid in het programma van de Veertiendaagse van de Internationale Solidariteit.*

Indicator 1	Aantal activiteiten in verband met genderongelijkheden in het jaarlijkse programma.
Status	<p>In 2018 hadden 4 activiteiten van het programma van de Veertiendaagse van de Internationale Solidariteit specifiek betrekking op de rechten van vrouwen*.</p> <p><i>In 2019</i> behandelde de Veertiendaagse de ongelijkheden, waarbij de 17 doelstellingen voor duurzame ontwikkeling, vastgesteld door de lidstaten van de Verenigde Naties en gebundeld in de Agenda 2030, werden overgenomen: gendergelijkheid (doelstelling 5) werd op een transversale manier behandeld in verschillende activiteiten en in het bijzonder tijdens een voorstelling en 2 filmvertoningen.</p> <p>In 2020 bevatte het programma van de Veertiendaagse van de Internationale Solidariteit geen activiteiten die specifiek op gender gericht waren.</p>
Evaluatie 2020-2022	<p>In 2021 stelde de Veertiendaagse van de Internationale Solidariteit, met als thema 'Waardig werk', twee filmdebatten voor in samenwerking met Zo-Art, Elles Tournent en de Association pour les Nations Unies, en een conferentie in samenwerking met het Maison de l'initiative Citoyenne, waarbij specifiek werd ingegaan op de situatie en de discriminatie van vrouwen* op het werk.</p> <p>In 2022 werkte de cel IS in het kader van haar programma rond het thema globalisering samen met de Lady Agri Impact Investment Hub om een conferentie te organiseren over de voedselvoorzieningsketens in het tumult van de globalisering en de rol van vrouwen* in de voedselzekerheid.</p>

Verwachte resultaten voor 2024: Het programma van de Veertiendaagse van de Internationale Solidariteit blijft, voor zover mogelijk en afhankelijk van het gekozen thema, activiteiten omvatten die genderongelijkheden aankaarten.

HUMAN RESOURCES

Een lokaal bestuur dat de gelijkheid van vrouwen* en mannen* bevordert, moet deze binnen haar eigen structuur toepassen. Het personeelsbeleid speelt een belangrijke rol en kan worden vertaald in beleid inzake de aanwerving en bevordering van personeel, opleiding, conflictbeheersing, maatregelen om het welzijn van werknemers te waarborgen en, in het algemeen, door middel van een inclusieve organisatiecultuur die diversiteit bevordert.

De Stad Brussel is er trots op dat ze gelijke lonen voor vrouwen* en mannen* kan garanderen. Sinds enkele jaren bevatten de door de Stad gepubliceerde werkaanbiedingen zonder uitzondering de vermelding "V/M/X", waardoor mensen van elk gender worden aangemoedigd om te solliciteren op elk van de vacatures. Inclusief schrijven maakt het ook mogelijk dat kandidaten zichzelf makkelijker erkend voelen. De aanwervingsjury's zijn altijd gemengd en in vacatures wordt systematisch een non-discriminatieclausule opgenomen.

Er werden verschillende wijzigingen aangebracht om voltijds en deeltijds ouderschapsverlof en verlof voor medische bijstand flexibeler te maken, om de mannen* onder het personeel te motiveren om van deze voordelen gebruik te maken.

Ondanks deze initiatieven is de Stad als werkgever echter niet immuun voor de genderstereotypen die in onze samenleving aanwezig zijn en die een invloed hebben op de carrières en inkomens van vrouwen*. Zo lijkt een aantal uitdagingen ons belangrijk; o.a. het waarborgen van genderpariteit in leidinggevende functies om zo het glazen plafond te bestrijden, het bevorderen van ouderschapsverlof op een egalitaire manier, kortere werktijden die een beter evenwicht tussen privé- en beroepsleven mogelijk maken.

Als werkgever van bijna 4.000 mensen bevindt de Stad zich ook in een bevoorrechte positie om boodschappen over te brengen om de mentaliteit met betrekking tot genderstereotypen te veranderen. Interne communicatie is immers een essentieel middel om dit doel te bereiken. Maar ook de cultuur van de organisatie en de diensten die zij in het leven roept om het doorprikken van stereotypen te versterken, is van belang.

ALGEMENE DOELSTELLING 1: DE STAD BRUSSEL STREEFT NAAR GENDERGELIJKHEID IN AL HAAR BEROEPEN EN OP ALLE HIËRARCHISCHE NIVEAUS.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. Geleidelijk aan het aantal vrouwelijke medewerkers in de niet-traditionele beroepen verhogen.

Indicator 1	Aantal vrouwen* in de departementen met traditioneel 'mannelijke' beroepen.																														
Status	<p style="text-align: center;">% VROUWEN PER DEPARTEMENT</p> <p style="text-align: center;">■ 2014 ■ 2016 ■ 2018 ■ 2020</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Departement</th> <th>2014</th> <th>2016</th> <th>2018</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>WEGENISWERKEN</td> <td>6%</td> <td>7%</td> <td>7%</td> <td>7%</td> </tr> <tr> <td>URBANISME</td> <td>26%</td> <td>33%</td> <td>56%</td> <td>57%</td> </tr> <tr> <td>DEMOGRAFIE</td> <td>85%</td> <td>88%</td> <td>87%</td> <td>89%</td> </tr> <tr> <td>OPENBAAR ONDERWIJS</td> <td>72%</td> <td>68%</td> <td>66%</td> <td>66%</td> </tr> <tr> <td>HUMAN RESSOURCES</td> <td>73%</td> <td>72%</td> <td>71%</td> <td>70%</td> </tr> </tbody> </table>	Departement	2014	2016	2018	2020	WEGENISWERKEN	6%	7%	7%	7%	URBANISME	26%	33%	56%	57%	DEMOGRAFIE	85%	88%	87%	89%	OPENBAAR ONDERWIJS	72%	68%	66%	66%	HUMAN RESSOURCES	73%	72%	71%	70%
Departement	2014	2016	2018	2020																											
WEGENISWERKEN	6%	7%	7%	7%																											
URBANISME	26%	33%	56%	57%																											
DEMOGRAFIE	85%	88%	87%	89%																											
OPENBAAR ONDERWIJS	72%	68%	66%	66%																											
HUMAN RESSOURCES	73%	72%	71%	70%																											
Evaluatie 2020-2022	Gegevens niet beschikbaar vóór midden juni 2023.																														

Verwachte resultaten voor 2024: Er worden acties ingevoerd om het aantal vrouwen* in zogenaamde 'mannelijke*' beroepen te verhogen en vice versa.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. De namen van beroepen in het administratief beheer neutraal maken.

Indicator 1	Aantal geneutraliseerde namen van beroepen.
Status	Het vervrouwelijken van functietitels bij de Stad dateert van 2004 ²¹ . Bij de installatie van het nieuwe IT-programma

²¹ 10 jaar na het decreet betreffende de vervrouwelijking van de benamingen van beroepen (aangenomen op 21 juni 1993 door de Raad van de Franse Gemeenschap van België), publiceerde

	<p>voor personeelsmanagement HRa <i>in 2008</i> was het om technische redenen²² echter onmogelijk om deze stap vooruit te verankeren.</p> <p>Tegelijkertijd heeft de neiging om de namen van beroepen, graden, functies of titels in het Frans te "neutraliseren" inmiddels²³ de bovenhand gekregen. De dienst Interne Communicatie is daarom begonnen met een project om de functiebenamingen neutraal te maken in 2020.</p>
Evaluatie 2020-2022	De herziene lijst van de beroepsnamen (met telkens een mannelijke en een vrouwelijke versie) werd goedgekeurd door de gemeenteraad. Zodra de lijst is goedgekeurd door de vakbonden, kan hij worden gecommuniceerd.

Verwachte resultaten voor 2024: Niet meer van toepassing. Doelstelling bereikt.

de auteur Patricia Niedzwiecki de gids "Feminisering van de titels en functiebenamingen van het personeel van de Stad Brussel" in samenwerking met de schepenen van Gelijke Kansen van de Stad Brussel.

²² Omdat het aantal karakters eenvoudigweg beperkt was, was het niet mogelijk om verschillende opties voor de mannelijke en vrouwelijke benamingen per beroep op te nemen, en heeft de mannelijke benaming het gehaald.

²³ <http://www.academie-francaise.fr/actualites/la-feminisation-des-noms-de-metiers-fonctions-grades-ou-titres-mise-au-point-de-lacademie>

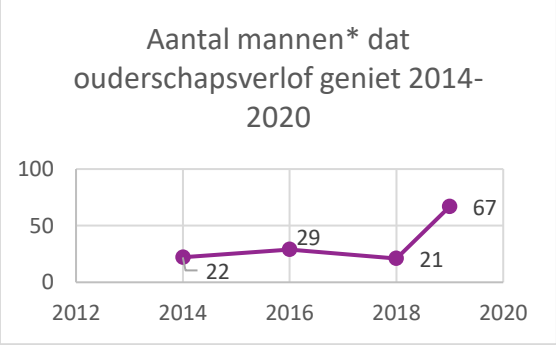
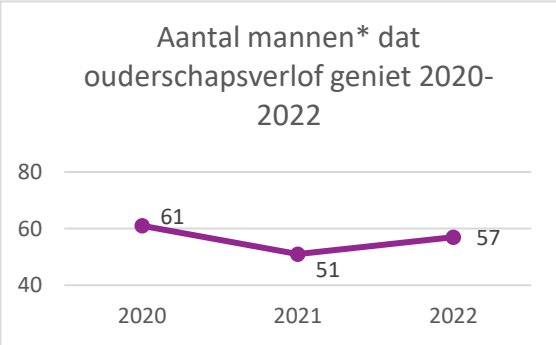
SPECIFIEKE DOELSTELLING 3. *Zorgen voor gendergelijkheid in managementfuncties (A4 en hoger).*

Indicator 1	Aantal vrouwen* <i>in managementfuncties (A4 en hoger).</i>																																																						
Status	<p>Sinds 2018 kon een herstel van het evenwicht worden waargenomen in het aandeel vrouwen* en mannen* in managementfuncties (A4 komt overeen met de graad van diensthoofd en is de eerste mogelijke bevordering binnen de graad A).</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Graad</th> <th colspan="2">2017</th> <th colspan="2">2018</th> <th colspan="2">2019</th> <th colspan="2">2020</th> </tr> <tr> <th></th> <th>F</th> <th>H</th> <th>F</th> <th>H</th> <th>F</th> <th>H</th> <th>F</th> <th>H</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A4</td> <td>28</td> <td>32</td> <td>33</td> <td>32</td> <td>34</td> <td>28</td> <td>36</td> <td>33</td> </tr> <tr> <td>A5</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>5</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>1</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>A6-A11</td> <td>46</td> <td>55</td> <td>40</td> <td>56</td> <td>52</td> <td>56</td> <td>60</td> <td>66</td> </tr> <tr> <td></td> <td>76</td> <td>89</td> <td>74</td> <td>93</td> <td>86</td> <td>88</td> <td>97</td> <td>102</td> </tr> </tbody> </table>	Graad	2017		2018		2019		2020			F	H	F	H	F	H	F	H	A4	28	32	33	32	34	28	36	33	A5	2	3	1	5	0	4	1	3	A6-A11	46	55	40	56	52	56	60	66		76	89	74	93	86	88	97	102
Graad	2017		2018		2019		2020																																																
	F	H	F	H	F	H	F	H																																															
A4	28	32	33	32	34	28	36	33																																															
A5	2	3	1	5	0	4	1	3																																															
A6-A11	46	55	40	56	52	56	60	66																																															
	76	89	74	93	86	88	97	102																																															
Evaluatie 2020-2022	<p>Eind 2022 waren 78 vrouwen* en 85 mannen* tewerkgesteld in een functie A4 of hoger. De verdeling tussen mannen* en vrouwen* is dus sinds 2020 vrijwel gelijk gebleven (49% vrouwen* in 2020 tegen 48% vrouwen* in 2022).</p> <p>Wij konden geen gendergegevens per niveau verkrijgen om te beoordelen of de grotere verschillen op de niveaus A5 en A6-A11 blijven bestaan.</p>																																																						

Verwachte resultaten voor 2024: De pariteit tussen vrouwen* en mannen* in managementfuncties (A4 en hoger) is op alle niveaus bereikt.

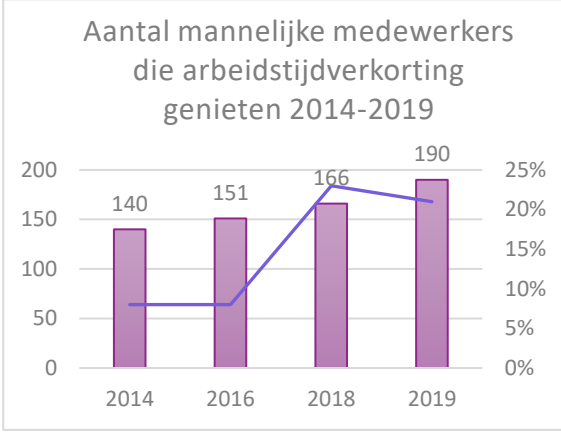
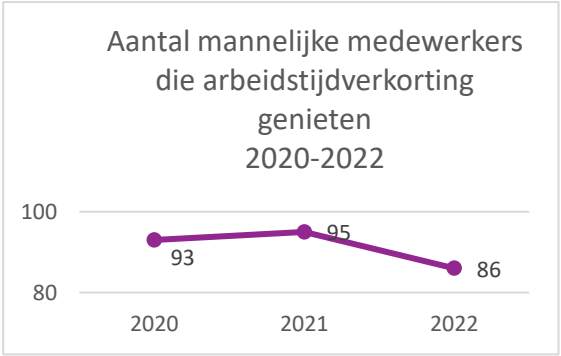
ALGEMENE DOELSTELLING 2: DE STAD BRUSSEL HEEFT EEN HR-BELEID DAT EROP GERICHT IS GENDERSTEREOTYPEN TE DOORPRIKKEN.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Het recht op ouderschapsverlof bij mannelijke medewerkers bevorderen.*

Indicator 1	Aantal mannelijke* medewerkers die ouderschapsverlof genieten										
Status	<p>Hoewel het aantal mannen* dat ouderschapsverlof geniet, positief lijkt te zijn geëvolueerd sinds 2018, vertegenwoordigen zij nog altijd maar 22% van de werknemers die ouderschapsverlof genieten bij de Stad.</p> <table border="1"> <caption>Aantal mannen* dat ouderschapsverlof geniet 2014-2020</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Aantal mannen*</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2014</td> <td>22</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>29</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>21</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>67</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Aantal mannen*	2014	22	2016	29	2018	21	2020	67
Jaar	Aantal mannen*										
2014	22										
2016	29										
2018	21										
2020	67										
Evaluatie 2020-2022	<p>Het aantal aanvragen voor ouderschapsverlof van mannen* tussen 2020 en 2022 is aanzienlijk gedaald. De COVID-gezondheidscrisis heeft de positieve trend van de voorgaande jaren waarschijnlijk beïnvloed.</p> <table border="1"> <caption>Aantal mannen* dat ouderschapsverlof geniet 2020-2022</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Aantal mannen*</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>61</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>51</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>57</td> </tr> </tbody> </table> <p>Specifieke informatie over het ouderschapsverlof werd opgenomen in de workshops op de introductiedag om het bewustzijn over dit onderwerp te vergroten.</p>	Jaar	Aantal mannen*	2020	61	2021	51	2022	57		
Jaar	Aantal mannen*										
2020	61										
2021	51										
2022	57										

Verwachte resultaten voor 2024: De informatie over afwezigheidsrechten voor personen ten laste wordt toegankelijker gemaakt op de intranetpagina Family Friendly en de communicatie over dit onderwerp wordt versterkt via de personeelsnieuwsbrief, waarbij met name mannen* worden uitgenodigd om gebruik te maken van deze rechten.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. Arbeidstijdverkorting bij mannelijke medewerkers bevorderen.

Indicator 1	Aantal mannelijke medewerkers die arbeidstijdverkorting genieten										
Status	<p>Hoewel er een lichte wijziging in het aantal mannelijke medewerkers dat geniet van arbeidstijdverkorting kan worden waargenomen, is dit niet overtuigend gezien de toename van het totale aantal medewerkers bij de Stad en het percentage dat dit vertegenwoordigt ten opzichte van de vrouwelijke medewerkers die van deze regeling genieten.</p> <table border="1"> <caption>Aantal mannelijke medewerkers die arbeidstijdverkorting genieten 2014-2019</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Aantal</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2014</td> <td>140</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>151</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>166</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>190</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Aantal	2014	140	2016	151	2018	166	2019	190
Jaar	Aantal										
2014	140										
2016	151										
2018	166										
2019	190										
Evaluatie 2020-2022	<p>We hebben het totale aantal aanvragen (ongeacht het gender van de aanvrager) niet kunnen achterhalen, noch hebben we de daling van het aantal aanvragen van mannen* tussen 2019 en 2020 kunnen verklaren.</p> <table border="1"> <caption>Aantal mannelijke medewerkers die arbeidstijdverkorting genieten 2020-2022</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Aantal</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>93</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>95</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>86</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Aantal	2020	93	2021	95	2022	86		
Jaar	Aantal										
2020	93										
2021	95										
2022	86										

Verwachte resultaten voor 2024: De informatie over deeltijds werken wordt toegankelijker gemaakt op de intranetpagina Family Friendly en de communicatie over dit onderwerp wordt versterkt via de nieuwsbrief voor het personeel, waarbij met name mannen* worden uitgenodigd om van deze rechten gebruik te maken.

ALGEMENE DOELSTELLING 3: DE STAD BRUSSEL MAAKT HAAR PERSONEEL BEWUST VAN DE STRIJD TEGEN GENDERSTEREOTYPEN EN -ONGELIJKHEDEN.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Bewustmakingscampagnes organiseren.*

Indicator 1	Aantal acties per jaar voor het personeel.
Status	<p>Elk jaar, ter gelegenheid van 8 maart en 25 november, betreft de Stad Brussel haar personeel bij de voorlichting over de rechten van vrouwen*, genderstereotypen en -ongelijkheden en geweld tegen vrouwen*, of maakt de Stad het personeel bewust via interne communicatie (nieuwsbrief, personeelsblad, intranet).</p> <p>In 2018 was het personeel betrokken bij de campagne tegen huiselijk geweld, die op 25 november van start ging met een oproep tot getuigenissen van slachtoffers en getuigen.</p> <p>In 2020 werden de mannelijke medewerkers van de Stad uitgenodigd om deel te nemen aan de creatie van de visuals voor de campagne van de WVR. Aan de vooravond van 08 maart werden schorten uitgedeeld aan het personeel van het Administratief Centrum en de lokalen aan het Zaterdagplein om de campagne te ondersteunen.</p>
Evaluatie 2020-2022	<p>Gelet op de gezondheidsomstandigheden werd in 2021 voor 08 maart en 25 november geen enkele activiteit georganiseerd waarbij de fysieke aanwezigheid van het personeel vereist was. Op het intranet en via de interne nieuwsbrief verschenen niettemin mededelingen over het programma van de WVR en 25 november.</p> <p>Op 25 november 2022 werd in Espace Magh een voorstelling van het toneelstuk 'Comme on brûle encore' over geweld tegen vrouwen* georganiseerd voor het personeel van de Stad. Er werden 98 inschrijvingen geregistreerd.</p>

Verwachte resultaten voor 2024: In het kader van de acties van de cel GK ter gelegenheid van 8 maart of 25 november wordt ten minste één actie per jaar ontwikkeld die gericht is op het personeel.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. *Kiezen voor genderbewuste interne communicatie.*

Indicator 1	Aantal personen dat bewustgemaakt werd rond niet-genderspecifieke communicatie
Status	<i>In 2017 werden door de cel GK drie genderbewuste communicatie-instrumenten ontwikkeld en verspreid, waaronder: een verklarende nota over egalitair schrijven, een checklist met tien zelfbeoordelvragen voor niet-seksistische communicatie en een checklist om te zorgen voor een keuze van niet-seksistische illustraties in de communicatie.</i>
Evaluatie 2020-2022	In het Frans wordt het 'hoge punt' systematisch gebruikt in alle mededelingen van de dienst Interne Communicatie.

Verwachte resultaten voor 2024: Medewerkers van de cel Interne Communicatie blijven opleiding krijgen in genderneutrale communicatie.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 3. *In de catalogus van online opleidingen, opleidingen opnemen over het doorprikken van genderstereotypen en het bestrijden van genderongelijkheden.*

Indicator 1	Aantal opleidingsmodules
Indicator 2	Aantal opgeleide personen
Status	P/A Nieuwe doelstelling sinds 2020.
Evaluatie 2020-2022	In samenwerking met de cel GK werd een opleidingsmodule over genderstereotypen ontwikkeld en opgenomen op het e-learningplatform. Het doel van deze module is om gender en genderstereotypen te definiëren en het principe van gendermainstreaming en genderneutrale communicatie te introduceren. Eind 2022 hadden 29 mensen deze module afgerond.

Verwachte resultaten voor 2024: Er wordt ten minste één communicatie-actie ondernomen om de deelname aan de opleidingsmodule over genderstereotypen te vergroten.

ALGEMENE DOELSTELLING 4: DE STAD BRUSSEL BESTRIJDT SEKSUELE INTIMIDATIE OP HET WERK EN IS GEVOELIG VOOR DE GEVOLGEN VAN HUISELIJK GEWELD WAARAAN HAAR PERSONEELSLEDEN KUNNEN WORDEN BLOOTGESTELD.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Het aantal gemelde gevallen van seksistische intimidatie en geweld onder het gemeentepersoneel in de gaten houden.*

Indicator 1	Aantal informele gesprekken																					
Indicator 2	Aantal meldingen van daden van seksistisch geweld																					
Status	<p>Het aantal dossiers dat bij de cel Psychosociale Aspecten van de IDPBW wordt geopend ²⁴ voor gevallen van seksistische intimidatie en geweld wordt systematisch geregistreerd en geanalyseerd sinds 2014, met name in het kader van de jaarverslagen.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Nombre d'entretiens informels</th> <th>Nombre de déclarations d'acte de violence</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2014</td> <td>3</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>2015</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>5</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>5</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>6</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>		Nombre d'entretiens informels	Nombre de déclarations d'acte de violence	2014	3	1	2015	4	5	2016	3	0	2017	5	1	2018	5	0	2019	6	1
	Nombre d'entretiens informels	Nombre de déclarations d'acte de violence																				
2014	3	1																				
2015	4	5																				
2016	3	0																				
2017	5	1																				
2018	5	0																				
2019	6	1																				
Evaluatie 2020-2022	<p>In 2020 werden 2 informele dossiers (in totaal 3 gesprekken in het kader van deze dossiers) en 1 verklaring van feiten van derden opgenomen.</p> <p>In 2021 werden 3 informele dossiers (in totaal 5 gesprekken in het kader van deze dossiers) en geen enkele verklaring van feiten van derden opgenomen.</p> <p>In 2022 werden 7 informele zaken (in totaal 19 gesprekken in het kader van deze dossiers) en 1 verklaring van feiten van derden opgenomen.</p>																					

²⁴ Gevallen waarin een personeelslid meldt het slachtoffer te zijn geweest van seksistische intimidatie of geweld, maar zonder een gemotiveerde klacht of een verzoek om formele psychosociale tussenkomst door de werkgever. Deze zaken worden meestal gevolgd door advies, een tussenkomst of een verzoening met de betrokkene. Voor hetzelfde dossier kunnen meerdere gesprekken plaatsvinden. Wat geteld wordt, is het aantal gesprekken. In 2017 werden bijvoorbeeld 5 gesprekken gehouden voor één enkel dossier.

Verwachte resultaten voor 2024:

1. De gevallen van seksistische intimidatie of geweld onder het gemeentepersoneel worden nog steeds gemeld.
2. Een thematische fiche om de werknemers van de Stad bewust te maken van seksistische intimidatie en geweld op de werkplek is opgenomen onder de rubriek 'Psychosociale aspecten' op intranet. Er is een link naar de pagina GK op de website van de Stad, die een lijst bevat van alle instanties die hulp bieden aan slachtoffers van geweld.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. *Het management opleiden op het gebied van seksistische intimidatie of geweld.*

Indicator 1	Aantal opgeleide managers
Status	Niet van toepassing - Nieuwe doelstelling sinds 2020, aangezien het platform Brucity.Academy sinds september 2021 operationeel is.
Evaluatie 2020-2022	Geen vooruitgang op dit gebied sinds 2020.

Verwachte resultaten voor 2024: In samenwerking met de cel Gelijke Kansen werd een opleidingsmodule voor managers over intimidatie en seksueel geweld ontwikkeld en geïntegreerd in het Brucity.Academy-platform.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 3. *Vertrouwenspersonen opleiden op het vlak van intimidatie en seksueel geweld.*

Indicator 1	Aantal opgeleide vertrouwenspersonen.
Status	Sinds 2019 heeft de Stad een netwerk van vertrouwenspersonen onder haar personeel opgericht. Tijdens de basisopleiding, in overeenstemming met de

	codex over het welzijn op het werk, leren vertrouwenspersonen te adviseren en in te grijpen in situaties van geweld, intimidatie en andere gevoelige kwesties. Seksistische intimidatie en seksistisch geweld komen echter niet specifiek aan de orde dan de andere thema's.
Evaluatie 2020-2022	In 2022 heeft de Stad het handvest van het netwerk CEASE ²⁵ tegen huiselijk geweld onderschreven. Het gaat met name om het opleiden van de vertrouwenspersonen op het gebied van intimidatie en seksueel geweld en het beschikbaar stellen van een opleidingsmodule voor alle personeelsleden, die in het Brucity.Academy-platform zal worden geïntegreerd.

Verwachte resultaten voor 2024:

1. Alle vertrouwenspersonen van de Stad worden opgeleid in intimidatie en seksueel geweld via de opleidingen die gratis worden gegeven in het kader van het project CEASE.
2. Een opleidingsmodule, in navolging van de online CEASE-opleiding, werd opgenomen in het Brucity.Academy-platform.

²⁵ <https://cease-violence.eu/wp-content/uploads/2022/03/CEASE-Handvest-NL.pdf>

OPENBAAR ONDERWIJS

Als autonome inrichtende macht omvat het onderwijsbeleid van de Stad Brussel het kleuter, lager, middelbaar en hoger onderwijs, het volwassenenonderwijs en het deeltijds kunstonderwijs. Het onderwijs van de Stad behoort tot het gesubsidieerde officiële net en heeft een vrijzinnig karakter.

De Stad Brussel erkent de primordiale rol van het onderwijs in de opbouw van een democratische, rechtvaardige, solidaire en respectvolle samenleving. De school heeft de plicht om personen op te leiden tot de architecten van hun eigen ontwikkeling en van een rechtvaardige, open en harmonieuze samenleving. Om dit maatschappelijke project te realiseren is het essentieel dat het onderwijs gebaseerd is op de grondbeginselen van een democratische samenleving.

Tegelijkertijd beheert het departement Openbaar Onderwijs (OO) een vijftiental bibliotheken verspreid over de stad. Een reeks gezondheidscentra en ondersteunende diensten maken het pakket compleet. In totaal worden meer dan honderd Franstalige en Nederlandstalige instellingen door het departement beheerd.

ONDERWIJS

Jongeren, vanaf de voorschoolse leeftijd tot het einde van de beroepsopleiding, zijn een cruciale doelgroep voor de vooruitgang op het gebied van gelijkheid, het uitbannen van stereotypen en de strijd tegen seksistisch geweld.

Er zijn verschillende studies over genderstereotypen op scholen, en hun impact op de individuele carrièretrajecten; het zelfvertrouwen dat jongens* en meisjes* tijdens hun opleiding verwerven of niet verwerven; het respect tussen de geslachten; de evenwichtige deelname van vrouwen* en mannen* aan het sociaaleconomische leven en de besluitvorming. Zo hebben leerkrachten een essentiële rol te spelen in het socialisatieproces. Inderdaad, zelfs als scholen, als sociale instellingen, beïnvloed worden door dezelfde structurerende principes als instellingen zoals het gezin of het werk en dus niet ontsnappen aan stereotypen, kunnen ze toch deelnemen aan het doorprikken van die stereotypen.

Via haar uitgebreid netwerk integreert de Stad Brussel sinds vele jaren permanente of eenmalige activiteiten voor kinderen, jongeren en volwassenen om genderstereotypen en discriminatie te bestrijden. Deze initiatieven maken deel uit van het onderwijsproject van het departement OO, dat in 2014 werd herzien en van toepassing is op alle scholen, waarin gelijkheid wordt gedefinieerd als een van de waarden van het onderwijs van de Stad. Deze waarde is bovendien omgezet in verschillende strategische doelstellingen in het PULSAR-plan, het strategische plan van het departement en een management- en sturingsinstrument voor alle schoolinstellingen. Dit wordt binnen elke school uitgevoerd, wat ervoor zorgt dat deze doelstellingen worden bereikt door het organiseren van verschillende projecten binnen de scholen. Alle acties en initiatieven van het Openbaar Onderwijs op het gebied van gender worden transparant vermeld op de website van het departement²⁶.

De Stad Brussel is, via haar departement Openbaar Onderwijs, ook lid van de commissie 'Genre et Enseignement' ('Gender en Onderwijs') die wordt voorgezeten door de Conseil des Femmes* Francophones de Belgique (CFFB) en van de werkgroep 'Gender en niet-universitair onderwijs'. Deze werkgroep werkt momenteel aan een handvest voor niet-universitaire hogescholen (Frans: ESNU) over gender in het onderwijs. Het doel is om het bestaan van genderreferente te formaliseren en om teams voor diversiteit en gender te creëren in de ESNU²⁷.

²⁶ <https://instructionpublique.bruxelles.be/fr/projets/des-actions-et-des-initiatives-sur-la-question-du-genre>

²⁷ In maart 2021 wordt een studiedag over dit onderwerp gehouden.

Bovendien, een - niet louter - symbolisch element: verschillende van de scholen van de Stad dragen de achternaam van Belgische vrouwen* of vrouwen* die in België hebben gewoond:

- ✓ *Het lyceum Henriette Dachsbeck*, die samen met *Isabelle Gatti de Gamond* werkte aan de ontwikkeling van het vrouwelijke onderwijs.
- ✓ *Het atheneum Marguerite Yourcenar*, de eerste vrouw* die op 6 maart 1980 werd verkozen tot lid van de Académie française.
- ✓ *De school Agnès Varda*, die in 2002 de René-Clair-prijs van de Académie française heeft ontvangen.
- ✓ *Het instituut Jeanne Toussaint*, directrice juwelen van Louis Cartier in 1933, vriendin van Gabrielle Chanel, die de mode van de jaren dertig van de vorige eeuw vervrouwelijkte.
- ✓ *Het instituut Marguerite Massart*, de eerste vrouwelijke* ingenieur in België, afgestudeerd aan de ULB, die - nadat ze met haar man had gewerkt - haar eigen bedrijf, de Cupro-gieterij, heeft opgericht, dat ze met succes heeft geleid.
- ✓ *De 'Bibliothèque pédagogique et d'animation Elisabeth Carter'*, directrice van de Middenschool van de Stad Brussel in 1908. Introduceerde de Decroly-methode.

ALGEMENE DOELSTELLING 1: DE SCHOLEN EN PMS-CENTRA VAN DE STAD BRUSSEL BESTRIJDEN GENDERSTEREOTYPEN EN -DISCRIMINATIE.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Verschillende activiteiten organiseren voor leerlingen in de scholen van de Stad om stereotypen te doorprikken en genderdiscriminatie te bestrijden.*

Indicator 1	Aantal initiatieven.
Indicator 2	Aantal deelnemende scholen.
Indicator 3	Aantal bereikte leerlingen.
Status	Lang voordat het eerste actieplan voor de gelijkheid van vrouwen* en mannen* werd ingevoerd, organiseerden de scholen van de Stad al talrijke activiteiten (theatervoorstellingen, tentoonstellingsbezoeken, filosofieworkshops, filmdebatten, sportworkshops, enz.) om hun leerlingen bewust te maken van de genderongelijkheden en de genderstereotypen (zie vorige versies van de actieplannen voor meer details). Tot 2020 hadden we geen precieze cijfers over het aantal deelnemende scholen, klassen en leerlingen.
Evaluatie 2020-2022	<p>In 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 2 Sport Experience Days: 269 leerlingen van de derde graad van het Franstalige middelbaar onderwijs van de Stad, uit 9 verschillende scholen, kregen de kans om sportactiviteiten te beoefenen die vaak ten onrechte met het ene of het andere gender worden geassocieerd, en er vervolgens over te discussiëren in een workshop filosofie. <p>In mei 2021 ging een proeffase van Mixed Sport Break van start in het Atheneum Robert Catteau. Het gaat om een gratis en gemengde buitenschoolse activiteit die onder meer bedoeld is om genderstereotypen te bestrijden.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 1 Filmdebat '#SalePute': Meer dan 200 leerlingen van het 5e en 6e jaar van ARBA en studenten van HEFF - Pedagogische Afdeling hebben deelgenomen aan het debat op basis van de documentaire, waarin de beledigingen belicht worden die vooral vrouwen* die actief zijn in de media en op sociale media, moeten ondergaan. Vooraf vond een ontmoeting plaats met

	<p>Laurence Rosier (ULB), auteur van een boek over seksistische beledigingen en geïnterviewd in de documentaire, om het gebruik van de film in de klas voor te bereiden.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Er waren 3 vertoningen, gevolgd door thematische workshops over mediaopvoeding met de vzw Elles Tournent, de mensenrechten met Amnesty International en een reflectie over beledigingen met Laurence Rosier: 10 klassen hebben hieraan deelgenomen. <p>In 2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Tentoonstelling 'Witches/Sorcières/Heksen': Voor het schooljaar 2022-2023 werd speciaal voor de scholen en bibliotheken van de Stad een reizende versie van de tentoonstelling gemaakt. ✓ Mixed sport break: 4 scholen hebben deelgenomen aan het concept gedurende uiteenlopende perioden van 15 dagen tot 3 maanden. ✓ "Sport expérience, c'est quoi ton genre de sport ?": 176 leerlingen van de derde graad van het Franstalige middelbaar onderwijs van de Stad, in 8 verschillende scholen, kregen de kans om sportactiviteiten te beoefenen die vaak ten onrechte met het ene of het andere gender worden geassocieerd, en er vervolgens over te discussiëren in een workshop filosofie. ✓ Project ter bestrijding van menstruatiearmoede: 6 Franstalige en Nederlandstalige scholen van het middelbaar onderwijs hebben deelgenomen aan de eerste fase van het project, waarbij 20.384 maandverbanden ter beschikking werden gesteld van 492 jonge meisjes* van het Franstalige middelbaar onderwijs en 4.704 maandverbanden aan 124 jonge meisjes* van het Nederlandstalige middelbaar onderwijs. <p>Sinds het begin van het schooljaar 2022 biedt de Haute École Francisco Ferrer haar studenten ook gratis bescherming tegen menstruatie.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Diversiteit in de sport voor het middelbaar onderwijs: Sinds het begin van het schooljaar 2022-2023 bieden het Atheneum Robert Catteau, het Atheneum Buls Catteau, het Atheneum Marguerite Yourcenar, het Lyceum Émile Jacqmain en het Atheneum Adolphe Max vanaf het eerste jaar gemengde sportklassen aan.
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Theaterstuk 'Nous sommes les petites-filles* des sorcières que vous n'avez pas pu brûler' (Wij zijn de kleindochters van de heksen die jullie niet hebben kunnen verbranden): Ongeveer 300 leerlingen van het vierde, vijfde en zesde middelbaar hebben hieraan deelgenomen. ✓ Project over STEM in het basisonderwijs en samenstelling van een bibliografie
--	---

Verwachte resultaten voor 2024: In alle scholen van de Stad worden initiatieven voor leerlingen genomen om stereotypen te doorprikken en genderdiscriminatie te bestrijden.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2: *Verschillende activiteiten organiseren in de scholen van de Stad om leerlingen relationele, emotionele en seksuele opvoeding te geven (Frans: EVRAS).*

Indicator 1 Indicator 2 Indicator 3	<p>Aantal EVRAS-acties.</p> <p>Aantal deelnemende scholen.</p> <p>Aantal bereikte leerlingen.</p>
Status	<p>Om de twee jaar nodigt de dienst Promotion de la Santé à l'École (PSE) samen met de bibliotheek van Laken en de vzw O'Yes 500 jongeren van de middelbare scholen van de Stad Brussel uit voor een preventief en informatief traject rond relationele, emotionele en seksuele opvoeding (Frans: EVRAS). Professionals uit de gezondheidszorg (PSE, gezinsplanning en de vzw O'Yes) leiden pedagogische workshops waarin met de leerlingen waarden werden besproken zoals zelfrespect en respect voor anderen binnen de relatie, tolerantie en omgaan met verschillen als bron van verrijking, en het stimuleren van gedrag om de overdracht van soa's (seksueel overdraagbare aandoeningen) te verminderen. De belangrijkste doelstellingen van deze EVRAS-week waren om jongeren aan te moedigen en te betrekken om zich actief in te zetten voor hun gezondheid en welzijn, maar ook om hen op een aangepaste manier te informeren over</p>

	<p>de aspecten van emotionele en seksuele relaties en over de referentie-organisaties op dit gebied.</p> <p>De afgelopen vijf jaar organiseerde de dienst Promotion de la Santé à l'École (PSE) een week om studenten en leerkrachten van de Haute École Francisco Ferrer bewust te maken van soa's en meer in het algemeen van EVRAS. Dit project is opgezet als reactie, enerzijds, op het gebrek aan kennis dat bij medische controles werd vastgesteld onder de jongeren over soa's en anticonceptie. Anderzijds hebben de leerkrachten van de Paramedische Afdeling het gebrek aan kennis en de verkeerde opvattingen van de studenten van het 3e jaar Verpleegkunde en Vroedkunde onder de aandacht gebracht. Als gevolg hiervan werd een partnerschap opgezet met de vzw O'YES, die een peer-to-peer bewustwordingsproject aanbiedt. Dit bestaat uit de organisatie van twee dagen opleiding voor de studenten Gezondheidszorg van het derde jaar, om hen te informeren over anticonceptie, soa's, etc. Het bijzondere van het project is dat diezelfde studenten vervolgens hun medestudenten van de verschillende afdelingen op de HEFF (voornamelijk 1e bachelor) gaan bewustmaken door middel van een ludiek parcours. Tijdens dit parcours zijn ook andere verenigingen aanwezig om de studenten te informeren (gezinsplanning, Alter Viso, Modus Vivendi, enz.).</p>
<p>Evaluatie 2020-2022</p>	<p>Vanwege de COVID-context moesten verschillende acties die voor 2020-2021 waren gepland, worden geannuleerd.</p> <p>In 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ De EVRAS-week voor HEFF werd teruggebracht tot twee volle dagen met webinaractiviteiten. Alleen de studenten van het 3e BSIRG / 3e SF kregen de opleiding. De studenten konden geen opleiding geven, omdat alles op afstand plaatsvond vanwege de gezondheids crisis. ✓ In februari 2022 werd een EVRAS-week gehouden. 552 leerlingen van 5 scholen van de Stad hebben hieraan deelgenomen²⁸. <p>In 2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ In de bibliotheek van Laken werd een EVRAS-week georganiseerd met 500 leerlingen van het 4de en 5de jaar van het secundair onderwijs, die hebben deelgenomen

²⁸ Academie voor Schone Kunsten (ACA): 50 leerlingen; Lyceum Henriette Dachsbeck (LHD): 102 leerlingen; Instituut Demot Couvreur (Demot): 135 leerlingen; Atheneum Robert Catteau (ARC): 162 leerlingen; Atheneum Emile Bockstaal (AEB): 103 leerlingen

	aan de actie 'Adopte la préservattitude!' Dit omvat een ludiek preventie- en informatieparcours van de vzw O'YES.
--	---

Verwachte resultaten voor 2024: Het aantal EVRAS-activiteiten in de scholen van de Stad wordt op zijn minst op alle niveaus van het onderwijs gehandhaafd.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 3: *Leerkrachten en toekomstige leerkrachten bewustmaken en opleiden op het gebied van de gender.*

Indicator 1	Aantal opgeleide (toekomstige) leerkrachten.
Status	<p>De opleidingscatalogus van de CPEONS ²⁹ voor leerkrachten in de scholen van de Stad bevat een reeks opleidingen over gender. Sinds 2017 bestaan de opleidingen <i>"Geslacht, gender en seksuele geaardheid: begrijpen om stereotypen en clichés te overwinnen"</i> en <i>"Gendergelijkheid: meisjes* - jongens*, wanneer de school elke persoon zijn eigen weg laat kiezen"</i>.</p> <p>Elk jaar worden er ook door CEMEA (opleidingscentra voor actieve onderwijsmethoden) opleidingen voor gendergelijkheid in het onderwijs aangeboden aan de leerkrachten van de Stad.</p> <p>Sinds 2014 is een cursus over de <i>"Theoretische benadering van culturele diversiteit en gender"</i> geïntegreerd in het opleidingsprogramma voor toekomstige leerkrachten van de Pedagogische Afdeling van de Haute École Francisco Ferrer (HEFF).</p> <p>Er worden regelmatig studiedagen, symposia, bezoeken aan tentoonstellingen en opleidingen voor schooldirecteuren georganiseerd (zie eerdere actieplannen voor meer details over de periode 2014-2020).</p>
Evaluatie 2020-2022	Wegens de gezondheids crisis moest een reeks acties die in de Brusselse scholen waren gepland, worden geannuleerd voor de geëvalueerde periode van juli 2020 tot juni 2022.

²⁹ Raad van de inrichtende machten van het gesubsidieerd neutraal officieel onderwijs.

Sinds 2020 beschikken alle middelbare scholen van de Stad over een kit 'Ongelijkheden' van het CNCD. Deze is bedoeld voor de leerkrachten en stelt hen in staat om het met jongeren van 15 jaar en ouder over wereldwijde ongelijkheid te hebben. Het doel is leerlingen te helpen de mechanismen te deconstrueren die mondiale ongelijkheden, waaronder ongelijkheden tussen mannen* en vrouwen*, creëren of versterken en de effecten en onderlinge afhankelijkheid ervan te begrijpen.

Op 25 maart 2021 hebben de Haute École Francisco Ferrer van de Stad Brussel en het netwerk Gender & ESNU en de vzw Sophia een virtuele bijeenkomst georganiseerd over het thema 'ESNU en tous genres: questions de genre dans l'Enseignement supérieur non universitaire'. De uiteenzettingen werden gefilmd en blijven beschikbaar voor degenen die zich voor de studiedag hebben ingeschreven.

In 2021 heeft elke school van het middelbaar onderwijs een exemplaar van de strip Les Découvreuses – 20 destins de femmes pour la science van Marie Moinard & Christelle Pécout gekregen. Dit boek presenteert het uitzonderlijke avontuur van 20 vrouwen* die de mensheid in staat hebben gesteld om sprongen voorwaarts te maken in de meest uiteenlopende wetenschappelijke disciplines: natuurkunde, scheikunde, telecommunicatie, biologie, ruimteonderzoek... Het gaat vergezeld van een Genially, uitgevoerd door Touria Lamkami, lid van het inspectieteam, gericht op het thema en direct bruikbaar in de klas.

Ook in 2021, ter gelegenheid van de Internationale Dag voor de Uitbanning van Geweld tegen Vrouwen*, heeft het departement Openbaar Onderwijs in samenwerking met verenigingen en deskundigen op dit gebied een aantal activiteiten georganiseerd voor onderwijsteams van de Stad Brussel: er werd 1 digitale rondetafelgesprek over seksistische intimidatie online georganiseerd, en 2 informatiesessies door SOS Viol.

In 2022 hebben leerkrachten lichamelijke opvoeding deelgenomen aan een opleiding over genderdiversiteit in de sport, waarbij goede praktijken werden uitgewisseld en twee nieuwe sporten op school werden ontdekt: Tchoukball en Spike Ball.

Een andere opleiding voor de leerkrachten ging over de vraag: 'Hoe kunnen we de leerlingen aan het denken zetten over genderdiversiteit?'

De Pedagogische Afdeling van de Haute École Francisco Ferrer van de Stad Brussel heeft op vrijdag 25 november

	2022 een dag van bezinning en bewustmaking over geweld tegen vrouwen* georganiseerd.
--	--

Verwachte resultaten voor 2024:

1. De toekomstige leerkrachten, opgeleid in de structuren van de Stad, worden systematisch bewustgemaakt en opgeleid rond gender in het kader van hun studies.
2. Elk jaar wordt ten minste één opleiding of bewustmakingsinitiatief over gender georganiseerd voor de leerkrachten van het lager en middelbaar onderwijs van de Stad.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 4. *Ontwikkelen van een beschermingsmechanisme tegen vrouwelijke genitale verminking (VGV) op scholen.*

Indicator 1	Aantal scholen dat de procedure toepast.
Indicator 2	Aantal gemelde gevallen.
Status	<p>De Stad heeft momenteel, via haar PSE, een strategie voor bescherming tegen VGV:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Telkens wanneer een nieuw meisje* uit een risicoland een controle heeft, kan een document worden bijgevoegd door de schoolarts, die aanbeveelt om voorzichtig te zijn bij het reizen naar het land van herkomst en die nuttige documenten aanbiedt om niet-verminking te eisen van de familie die er voorstander van zou zijn. o De schooldirecties worden op de hoogte gebracht van het probleem en worden aangemoedigd om contact op te nemen met de schoolverpleegkundige of -arts in geval van verdacht gedrag in het toilet en verdachte vakanties (bv. de broers gaan niet mee...). o Afhankelijk van de beschikbaarheid van de teams vraagt de arts en/of verpleegkundige om een afspraak met de families die bevestigen dat ze met hun dochters* zullen vertrekken, worden de documenten ondertekend en wordt een afspraak met GAMS voorgesteld.

	<ul style="list-style-type: none"> o Als er een vermoeden bestaat dat er een risico op VGV bestaat, wordt er aangifte gedaan bij de Service d'aide à la Jeunesse (SAJ) (dienst jeugdhulp).
Evaluatie 2020-2022	Geen informatie beschikbaar voor de geëvalueerde periode.

Verwachte resultaten voor 2024: De bestaande procedure voor het opsporen van en reageren op VGV-risico's blijft van toepassing en de jaarlijkse monitoring van de gevallen wordt gehandhaafd.

BIBLIOTHEKEN

Het openbare bibliotheeknetwerk van de Stad Brussel biedt een waaier van activiteiten en diensten op een twintigtal locaties verspreid over de stad.

Dit zijn ruimtes die openstaan voor iedereen, met veel mogelijkheden voor nieuwe ontdekkingen en ontmoetingen. Bibliotheken zijn ook plaatsen van culturele activiteiten waar lezingen, tentoonstellingen, symposia, lees- en schrijfworkshops, literaire bijeenkomsten, verhaalvoorstellingen, enz. worden gehouden.

Het belangrijkste doorgeefluik voor stereotypen bij jongeren is literatuur. Bibliotheken kunnen daarom een belangrijke rol spelen bij het doorprikken ervan door niet-stereotiepe werken beschikbaar te stellen aan het publiek. Daarnaast kunnen schoolactiviteiten, creatieve workshops en andere activiteiten ook bewustwordingsmomenten zijn op het gebied van de genderproblematiek.

ALGEMENE DOELSTELLING 1: DE BIBLIOTHEKEN VAN DE STAD BRUSSEL BESTRIJDEN GENDERSTEREOTYPEN.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Verschillende activiteiten organiseren in de bibliotheken van de Stad, gericht op de leerlingen van de scholen van de Stad en het grote publiek, om stereotypen te doorprikken en genderdiscriminatie te bestrijden.*

Indicator 1	Aantal activiteiten.
Indicator 2	Aantal bereikte personen.
Status	<p>De bibliotheken van de Stad Brussel nemen deel aan het project 'Rose ou bleu.' <i>Seulement si je veux</i>³⁰. Deze tentoonstelling voor kinderen tussen 3 en 8 jaar oud in groep of met het gezin, gecreëerd door Latitude Junior in samenwerking met de Federatie Wallonië-Brussel, nodigt kinderen uit om boeken te ontdekken en genderstereotypen te doorbreken door middel van een speels en interactief parcours. Voor volwassenen behandelt de tentoonstelling het thema gender in kinderboeken door het aanmoedigen van reflectie over de boodschappen in kinderboeken.</p> <p>Tussen 2014 en 2020 werden 10 lezingen georganiseerd voor het publiek van de bibliotheken en de onderwijsteams van de scholen van de Stad. Ook andere activiteiten zoals tentoonstellingen en boekenselecties werden georganiseerd (zie eerdere versies van het actieplan voor meer details).</p>
Evaluatie 2020-2022	<p>Wegens de gezondheids crisis moest een reeks acties die in de Brusselse bibliotheken waren gepland, worden geannuleerd, voornamelijk in 2020 en 2021.</p> <p>In 2022 konden uiteindelijk twee acties worden uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ In maart 2022 werd de tentoonstelling 'Vrouwen* van Afrika' georganiseerd ter gelegenheid van de Internationale Dag van de Rechten van de Vrouw*. Deze tentoonstelling schetst een portret van een dertigtal vrouwelijke figuren die hun stempel hebben gedrukt op de geschiedenis van het continent. De tentoonstelling was

³⁰ Voorheen het project "Bibliothèques en tous genre".

	<p>toegankelijk tijdens de openingsuren van de bibliotheek van Laken en stond open voor zowel het bibliotheekpubliek als voor de directies, het onderwijzende personeel en de leerlingen van het middelbaar onderwijs.</p> <p>✓ In februari 2022 werd in de bibliotheken van de Stad speciale aandacht besteed aan de Internationale Dag van Vrouwen* en Meisjes* in de Wetenschap door middel van een selectie jeugdboeken.</p> <p>Sinds 2022 is de catalogus van Lirtuel beschikbaar voor de leden van de bibliotheken van de Stad³¹. Lirtuel geeft een stem aan vrouwelijke auteurs via hun geëngageerde geschriften, pertinente analyses, persoonlijke getuigenissen, enz. zodat de stem van vrouwen* luider klinkt.</p>
--	---

Verwachte resultaten voor 2024: Elk jaar organiseren ten minste twee bibliotheken van de Stad een tentoonstelling of lezing over gendervraagstukken voor scholen en/of het grote publiek.

³¹ <https://bibliotheques.bruxelles.be/numerique/lirtuel>

GRONDREGIE EN ECONOMISCHE ZAKEN

Als belangrijkste vastgoedbeheerder van de Stad wil de Grondregie op de vastgoedmarkt optreden met een specifieke rol, die verschilt van die van de sociale huisvestingsactoren. Haar beleid is voornamelijk gericht op de gemiddelde huisvesting, terwijl ze een regulerende aanpak heeft voor de privémarkt.

32% van de gezinnen met kinderen in het Brussels Gewest zijn eenoudergezinnen, dat wil zeggen ongeveer 65.000 gezinnen³². Dit soort gezinnen is bijzonder kwetsbaar en heeft meer kans op preciaire huisvestingsomstandigheden. Aangezien 86 procent van de eenoudergezinnen in Brussel ten laste is van een vrouw* en deze vrouwen* op de arbeidsmarkt en in het sociale netwerk worden gediscrimineerd, wordt het thema huisvesting des te belangrijker.

Het merendeel van de slachtoffers van huiselijk geweld zijn vrouwen*. Zelfs wanneer zij erin slagen aan deze context te ontsnappen, blijven zij bijzonder kwetsbaar en worden zij vaker geconfronteerd met onzekere huisvestingsomstandigheden. Op het grondgebied van de stad Brussel en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn er verschillende opvangcentra, vluchthuizen en centra voor slachtoffers van geweld en meer in het bijzonder voor slachtoffers van huiselijk geweld. Deze staan al enkele jaren op de website van de Stad³³. Helaas is het aantal noodopvangplaatsen onvoldoende om aan de vraag te voldoen, vooral in tijden van crisis. Tijdens de COVID-19-crisis van 2020-2021 werd een taskforce 'Huiselijk geweld en lockdown' opgericht om de krachten te bundelen in de Federatie Wallonië-Brussel, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, met name om het aantal beschikbare opvangplaatsen te verhogen. Het Brussels Gewest heeft daarom 50 hotelkamers ter beschikking gesteld, in geval van verzadiging van het netwerk van opvangcentra of vluchthuizen, voor vrouwen* die slachtoffer zijn van geweld, met of zonder kinderen, met adequate psychosociale ondersteuning.

³² <https://bisa.brussels/themas/bevolking/huishoudens>

³³ <https://www.brussel.be/onthaalplaatsen-voor-slachtoffers-van-geweld>

ALGEMENE DOELSTELLING 1: DE STAD BRUSSEL VERGEMAKKELIJKT DE TOEGANG TOT HUISVESTING VOOR EENOUDERGEZINNEN.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Het reglement van de Grondregie inzake woningtoewijzing aanpassen om voorrang te geven aan eenoudergezinnen op de wachtlijst.*

Indicator 1	Een studie uitvoeren.
Status	Naast de inkomensvereiste bevat het reglement voor de toewijzing van woningen door de Grondregie van de Stad een anciënniteitscriterium op basis van de datum van inschrijving in haar registers. Onder voor het overige gelijkblijvende omstandigheden (huur niet hoger dan 40% van de inkomsten en samenstelling van het gezin in relatie tot het aantal slaapkamers in de woning) werd tot 2020 voorrang gegeven aan de gezinnen die zich het eerst hadden ingeschreven.
Evaluatie 2020-2022	Tot vandaag werd geen enkele voorrang ingevoerd voor de eenoudergezinnen. Het eenouderschap van het gezin is namelijk moeilijk te garanderen op het ogenblik van de toekenning van de woning, en bij de ingebruikname ervan.

Verwachte resultaten voor 2024: De Grondregie voert een studie uit om de situatie van eenoudergezinnen op regionaal en lokaal niveau te vergelijken. Zodra de resultaten van de studie bekend zijn, zal zij nagaan of het relevant is om bij de toewijzingsprocedure voorrang te geven aan deze gezinnen.

ALGEMENE DOELSTELLING 2: DE STAD BRUSSEL STEUNT NOODOPVANG VOOR VROUWEN* DIE SLACHTOFFER ZIJN VAN HUISELIJK GEWELD.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Huisvesting ter beschikking stellen voor noodopvang van vrouwen* die slachtoffer zijn van huiselijk geweld.*

Indicator 1	Aantal partneropvangcentra.
Status	Nieuwe doelstelling vastgesteld in 2020. Geen enkel initiatief hierover in de tussentijd.
Evaluatie 2020-2022	Tot vandaag is geen enkel partnerschap tot stand kunnen komen. In het kader van het project MAYA (zie hoofdstuk Politie - Algemene doelstelling 2, specifieke doelstelling 5) werd de identificatie van huisvestingsvoorzieningen herhaald. De studie zal in eerste instantie worden uitgevoerd door het OCMW van de Stad, maar ook de Grondregie zal hierbij worden betrokken. Die laatste zal in ieder geval kunnen profiteren van het netwerk van partners (vgl. Coalition of the willing) ingevoerd in het kader van het project.

Verwachte resultaten voor 2024: Invoering van een samenwerking met ten minste één opvangcentrum voor vrouwen* voor slachtoffers van huiselijk geweld om deze doelgroep extra huisvestingsvoorzieningen te bieden.

ALGEMENE DOELSTELLING 3: DE STAD BRUSSEL BEVORDERT DE TOEGANKELIJKHEID VAN HORECAGELEGENHEDEN VOOR JONGE OUDERS.

- ☆ **SPECIFIEKE DOELSTELLING 1.** *Ondersteuning van de horecagelegenheden op het grondgebied van de stad om hun faciliteiten inclusiever en toegankelijker te maken voor moeders die borstvoeding geven.*

Indicator 1	Aantal horecagelegenheden dat deelneemt aan het project 'Breast Places'.
Status	Nieuwe doelstelling die in de loop van 2021 ontstond. Geen enkel initiatief hierover in de tussentijd.
Evaluatie 2020-2022	<p>Het project 'Breast Places', opgezet door Elvie, een technologiebedrijf dat zich op vrouwen richt, wendt zich tot alle jonge ouders die onderweg zijn en online snel een plek willen vinden om hun kind te voeden, of die gewoon een rustige plek nodig hebben om melk af te kolven, zonder angst of oordeel. Een sticker op de deur of het raam volstaat om moeders die borstvoeding geven, te laten weten in welke horecagelegenheden ze terecht kunnen. Alle deelnemende horecagelegenheden zijn niet alleen herkenbaar op straat, maar zijn ook online terug te vinden op de Breast Places-kaart³⁴.</p> <p>In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt het project geleid door 'Wheel of Care', een vereniging van verloskundigen en verpleegkundigen, die erop toeziet dat een minimum aan comfort wordt geboden alvorens een nieuwe horecagelegenheid op de online kaart wordt gezet. De Stad Brussel heeft zich in 2021 aangesloten bij het project en heeft symbolisch het eerste label 'All boobs welcome here' geplakt op een van de deelnemende horecagelegenheden op het grondgebied, om de communicatiecampagne te lanceren.</p>

³⁴ <https://www.elvie.com/nl-be/breastplaces>

Eind 2022 werden 23 horecagelegenheden op het grondgebied van de stad vermeld op de online kaart van 'Breast Places'.

Verwachte resultaten voor 2024: Ontwikkeling van een communicatiecampagne om nieuwe horecagelegenheden aan te moedigen om zich bij het project Breastfeeding Friendly Locations aan te sluiten.

CULTUUR, JEUGD, SPORT

Het departement Cultuur, Jeugd & Sport wordt gekenmerkt door de diversiteit en complementariteit van zijn diensten, allemaal gericht op het onthaal van het publiek.

Hun activiteiten zijn gericht op de intellectuele, culturele en artistieke, sociale en lichamelijke ontplooiing van de burgers van de stad Brussel.

CULTUUR

Eeuwenlang zijn vrouwen* bijzonder gemarginaliseerd geweest in het culturele leven. Zij worden geconfronteerd met vele barrières om toegang te krijgen tot, bij te dragen aan en deel te nemen aan theater, film, kunst, muziek en erfgoed. Dit verhindert hen om hun volledige potentieel te ontwikkelen en belemmert de sociale en inclusieve duurzame ontwikkeling.

Het verslag van de UNESCO over gendergelijkheid, erfgoed en creativiteit³⁵ toont aan dat er behoefte is aan verder debat, onderzoek en bewustmaking voor gelijke rechten, verantwoordelijkheden en kansen voor vrouwen* en mannen*, meisjes* en jongens* op het gebied van erfgoed en creativiteit. Het verslag wijst op symptomen die verwant zijn met andere gebieden van het sociaaleconomische leven: beperkte aanwezigheid van vrouwen* in besluitvormingsfuncties; discriminatie op bepaalde gebieden van activiteiten; beperkte mogelijkheden voor verdere opleiding, versterking van capaciteiten en netwerkontwikkeling; ongelijke verdeling van onbetaald zorgwerk, slechte arbeidsomstandigheden (deeltijds werk, contractueel of informeel werk, enz.), alsook genderstereotypen en vaste denkpatronen over cultureel geschikte genderrollen, die niet noodzakelijk gebaseerd zijn op de instemming van de betrokken personen (Bokova, 2014)³⁶.

De stad heeft en herbergt talrijke musea en kunstcentra; theater-, dans-, muziek-, bioscoopzalen en lokale culturele centra. Ze is de thuisbasis van een hele reeks festivals en culturele evenementen en koestert een folklore die nog steeds erg levendig is. Deze brede en gevarieerde betrokkenheid op cultureel gebied biedt de instanties van de Stad dan ook een scala aan mogelijkheden om vrouwen* en hun werk te promoten bij de burgers en de talrijke bezoekers, kunstenaars en andere actoren in de sector.

³⁵ https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000230304_fre

³⁶ Bokova, I.G. Egalité des genres, patrimoine et créativité. UNESCO. Director-General, 2014. p. 163.

ALGEMENE DOELSTELLING 1: DE STAD BRUSSEL VERSTERKT DE VERTEGENWOORDIGING VAN VROUWEN* EN HUN CULTURELE WERKEN IN HAAR CULTURELE INFRASTRUCTUUR EN NETWERKEN.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Het ontwikkelen van een charter, dat voornamelijk is opgesteld met de culturele locaties die structureel door de Stad worden ondersteund (met uitzondering van musea), met als doel de culturele locaties te engageren voor het ontwikkelen van verschillende pijlers van goede praktijken rond vrouwen*kwesities.*

Indicator 1	Aantal ondertekenende instellingen.
Indicator 2	Aantal culturele actoren die een opleiding volgden in genderkwesities.
Status	Niet van toepassing. Nieuwe doelstelling vastgelegd in 2020.
Evaluatie 2020-2022	<p>Het Handvest voor Gendergelijkheid werd in de loop van 2022 gezamenlijk opgesteld door de interdisciplinaire onderzoeksstructuur inzake gender, gelijkheid en seksualiteit (STRIGES) van de ULB en de culturele locaties. Dit handvest is opgebouwd rond 5 thema's: aanwerving, arbeidsomstandigheden, programmering, begroting en communicatie.</p> <p>Als ondertekenaars van het charter verbinden de deelnemende locaties zich ertoe in het jaar 2023 actief te werken aan één of meer concrete acties. Daarvoor stelt het handvest een toolkit met goede praktijken voor, opgesteld door de ULB.</p> <p>Het charter werd op 23.01.23³⁷ ondertekend door alle culturele structuren die door de Stad gesubsidieerd worden. De ondertekening ging gepaard met een collectieve informatievergadering om de locaties aan te moedigen hun behoeften voor de realisatie van de doelstellingen van het handvest voor te leggen³⁸.</p>

Verwachte resultaten voor 2024: De culturele actoren zijn door de Stad opgeleid in genderkwesities en inclusieve communicatie om hun engagement als ondertekenaars van het charter concreet vorm te geven.

³⁷ La Bellone, Les Briggittines, Le Théâtre des Riches-Claire, La Montagne Magique, La Maison de la création, het Centre Culturel Bruegel, het Museum van de Stad Brussel, het Riolenmuseum, GardeRobe MannekenPis, het Mode & Kant Museum, de CENTRALE for contemporary art, KVS, Design Museum Brussels, het Parktheater.

³⁸ https://www.bruxelles.be/sites/default/files/bxl/CP-CHARTE_EGALITE_GENRES_V2.pdf

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. *Streven naar gendergelijkheid bij de tentoonstellingen van kunstenaars op de 2 belangrijkste culturele locaties van de Stad.*

<p>Indicator 1</p>	<p>Aantal tentoonstellingen van vrouwelijke* kunstenaars in de CENTRALE.</p>																
<p>Status</p>	<div data-bbox="531 495 1302 987" data-label="Figure"> <p>Aantal tentoonstellingen van vrouwelijke* kunstenaars in de CENTRALE in 2018-2020</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Year</th> <th>Artistes Femmes</th> <th>Artistes Hommes</th> <th>Expo Mixte</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>6</td> <td>3</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> </div>	Year	Artistes Femmes	Artistes Hommes	Expo Mixte	2018	6	3	2	2019	5	5	0	2020	2	3	0
Year	Artistes Femmes	Artistes Hommes	Expo Mixte														
2018	6	3	2														
2019	5	5	0														
2020	2	3	0														
<p>Evaluatie 2020-2022</p>	<p>In de periode 2021-2022 zullen in de grote exporuimte ('hall') van de CENTRALE 9 tentoonstellingen van vrouwelijke* kunstenaars, 8 tentoonstellingen van mannelijke* kunstenaars en 7 gemengde tentoonstellingen worden gehouden.</p> <div data-bbox="427 1290 1390 1865" data-label="Figure"> <p>Aantal tentoonstellingen van vrouwelijke* kunstenaars in CENTRALE hall in 2020-2021</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Category</th> <th>Count</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Expos artistes femmes*</td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>Expos artistes mixtes</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>Expos artistes hommes*</td> <td>8</td> </tr> </tbody> </table> </div> <p>57 vrouwelijke* kunstenaars tegenover 50 mannelijke* kunstenaars hebben hun werk kunnen tentoonstellen via CENTRALE lab, box, vitrine of extramuros.</p>	Category	Count	Expos artistes femmes*	9	Expos artistes mixtes	7	Expos artistes hommes*	8								
Category	Count																
Expos artistes femmes*	9																
Expos artistes mixtes	7																
Expos artistes hommes*	8																

Verwachte resultaten voor 2024:

1. De pariteit tussen mannen* en vrouwen* die hun werk in de kunstcentra van de Stad tentoonstellen, wordt gehandhaafd of bereikt.
2. Er worden instrumenten ontwikkeld om tellingen te doen en zo te zorgen voor een betere genderpariteit in artistieke projecten van korte duur op culturele locaties.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 3. *Bewustmaking van ongelijkheden tussen vrouwen* en mannen* door middel van cultuur.*

Indicator 1	Aantal culturele evenementen georganiseerd door de Stad om het publiek bewust te maken van genderongelijkheid.
Indicator 2	Aantal bereikte personen.
Status	<p>Tussen 2017 en 2019 verwelkomde het jaarlijkse evenement Nuit Blanche, dat kunst in de stad aan een breed publiek wil laten zien, verschillende installaties over het thema gender.</p> <p>In 2020 werd voor de Week van de Vrouwenrechten Manneken Pis, een symbool van de Brusselse folklore, gekoppeld aan de communicatiecampagne om de kernboodschap van dat jaar over te brengen.</p>
Evaluatie 2020-2022	<p>In mei 2022 werd een eerste lezing in de reeks 'conférences cultur'elles' georganiseerd, waarbij de schrijfster Amélie Nothomb werd uitgenodigd. Deze reeks conferenties heeft tot doel de zichtbaarheid van vrouwen* in de culturele wereld te vergroten.</p> <p>In september 2022 heeft de Stad Brussel een eerste editie van het festival FAME georganiseerd³⁹, een multidisciplinair festival van podiumkunsten dat een duurzame voortzetting ambieert en de ontdekking van nieuwe, meer inclusieve en rechtvaardigere voorstellingen wil bevorderen via het artistieke werk en reflecties van vrouwen* en genderminderheden.</p>

³⁹ <https://famefestival.be/nl/festival/>

	<p>Nog in september 2022 werd in het Museum van de Stad Brussel – Broodhuis (Ruimte 'Tussen Haakjes') voor een periode van 5,5 maanden de tentoonstelling 'Vrouwelijke kunstenaars op het voorplan' georganiseerd, met als doel de voorstelling van de vrouw* als model achter zich te laten en zich te richten op vrouwen* als kunstenaars.</p> <p>In oktober 2022 vond ook de eerste editie van 'Art+people' plaats, dat nu het evenement 'Nuit blanche' vervangt, waarvan de laatste editie heeft plaatsgevonden in 2019. Het programma omvatte een project dat uitdrukkelijk tot doel had het publiek bewust te maken van de genderongelijkheden⁴⁰. 3 andere projecten waren gericht op genderdiversiteit om stereotypen in sport en cultuur te deconstrueren⁴¹.</p> <p>In november 2022 heeft het evenement 'Who's that Girlz' plaatsgevonden. Dit evenement bestond uit een volledig vrouwelijke line-up, met als doel vrouwen* met verschillende achtergronden in de schijnwerpers te zetten, als afspiegeling van een kosmopolitisch, inter- en multicultureel Brussel.</p>
--	---

Verwachte resultaten voor 2024: De Stad organiseert culturele evenementen die de ongelijkheid tussen mannen* en vrouwen* aansnijden of de plaats van vrouwen* in de culturele wereld bevorderen.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 4. *Zorgen voor een evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwelijke* en mannelijke* kunstenaars in de openbare ruimte van de Stad.*

Indicator 1	Aantal werken van vrouwelijke* kunstenaars in de openbare ruimte.
Status	In 2020 telde het PARCOURS Street Art van de Stad Brussel 8 muurschilderingen gemaakt door vrouwen*, op een totaal van 115 muurschilderingen. Vier

⁴⁰ 'Breaking the Backboard' wil het professionalisme van vrouwen* in de sport bevorderen.

⁴¹ De projecten 'Le Maillot' en '17 mouvements', over voetbal en streetworkout (traditioneel geassocieerd met mannen*), brachten mannelijke en vrouwelijke performers samen. Ook voor de danscreatie Tetrachrom werd de choreograaf expliciet gevraagd zowel mannelijke als vrouwelijke dansers in het team op te nemen.

	<p>muurschilderingen van vrouwen* of mannen* brachten hulde aan de vrouw* (MOTHER van de kunstenaress Sainer) of vrouwen* die geschiedenis hebben geschreven (Annie Cordy, Greta Thunberg en Yvonne Reynders).</p>
<p>Evaluatie 2020-2022</p>	<p>Sinds de evaluatie medio 2020 waren 17 van de 20 nieuwe muurschilderingen die in de stad werden gemaakt, van de hand van vrouwelijke kunstenaars.</p> <p>2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 'Green City' van het collectief Freskolab, dat in 2019 is ontstaan rond drie gepassioneerde kunstenaars, waaronder een vrouw, Delphine Frantzen. - 'Up!', door de kunstenaress Jana Danilović - 'Wederzijdse hulp' door 3 kunstenaars, waaronder 2 vrouwen: Céleste Gangolphe en Florianne Mandin. - 'Effecto Mariposa' door Olimpia Velasco & Esther Pizarro Juanas. <p>2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 'Moi, Elles, Nous' door Zouwi & Soaz: een muurschildering ontstaan uit praatgroepen in 2021 met de vrouwen* uit de buurt, die de noodzaak oproept om zich de openbare ruimte terug toe te eigenen. - 'Ecosystem Restoration' door Lula Goce: de muurschildering is een metafoor voor Moeder Natuur. Zij wil de biodiversiteit en het leven beschermen tegen de klimaatverandering en de vernietiging van de natuurgebieden door de mens. <div data-bbox="711 1402 1203 1727" data-label="Image"> </div> <p style="text-align: center;">Ecosystem Restoration</p> <ul style="list-style-type: none"> - 'De boottrekker & La paysanne' door Madame La Belge: geeft monumentale vrouwenportretten weer en is ook een gelegenheid om het belang van de rol van de vrouw in die tijd te benadrukken, en een eerbetoon te brengen aan degenen die regelmatig de boten moesten trekken.

	<ul style="list-style-type: none"> - 'Paysage en changement' van het duo 10e Arte, Elisa Sartori en Almudena Pano. - 'Un voyage d'Antan' van Lucile van Laecken. - 'No Borders' van Jadranka Lacković. - 'Les Danseuses de Bruxelles' van Soaz: Deze muurschildering is een wandeling vanuit Brussel naar de deelgemeenten Laken, Haren en Neder-Over-Heembeek. De dansende vrouwen* vertegenwoordigen de fusie van de gemeenten en de verbondenheid tussen mensen. - 'La Belle Hip Hop' van Zouwi. - 'L'eau ne tombe pas du ciel' van het collectief Freskolab, dat in 2019 is ontstaan rond drie gepassioneerde kunstenaars, waaronder een vrouw, Delphine Frantzen. <p>2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 'Psscht_Arba': Werk met spuitbus en acrylverf van 27 studenten van de Académie Royale des Beaux-Arts, secundair, 4 Q1, onder leiding van straatkunstenaar Amandine Lesay. - 'Marie - hors champs, hors temps, hors du commun' van Mona Tusz: met deze muurschildering brengt de kunstenaar hulde aan Marie Curie-Skłodowska, naar aanleiding van de 110e verjaardag van haar 2e Nobelprijs en haar 1e deelname aan het Solvay-congres in Brussel. - 'Wink' van Ledia Kostandini. - 'Biodiversiteit' van Rocío Alvarez. <p>Sinds september 2020 biedt de officiële website parcoursstreetart.brussels een parcours 'vrouwelijke street artists' om de muurschilderingen van en voor vrouwen*⁴² onder de aandacht te brengen.</p>
--	--

Verwachte resultaten voor 2024: Er wordt nagedacht over het activeren van de hefbomen van de Stad om het aantal vrouwelijke graffitikunstenaars te verhogen (bijvoorbeeld door de belangstelling van jonge vrouwen* op kunstscholen te wekken via stages, mentorprogramma's, enz.).

⁴² <https://parcoursstreetart.brussels/nl/parcours/street-art-au-feminin/>

JEUGD

De Jeugddienst zorgt via zijn Huizen voor het Kind voor de begeleiding van kinderen en jongeren buiten de schoolperiode. Hij organiseert ook activiteiten en animatie voor kinderen van 6 tot 12 jaar in verschillende wijken van de stad. De vakantieactiviteiten⁴³ worden georganiseerd door de vzw Jeunesse à Bruxelles⁴⁴ in nauwe samenwerking met de Jeugddienst. Kinderen tussen 3 en 12 jaar worden hier tijdens de schoolvakanties opgevangen.

Het hele jaar door worden educatieve, spel-, culturele en sportactiviteiten aan kinderen aangeboden om hun socialisatie en autonomie te ontwikkelen, hen bewust te maken van hun sociale en culturele omgeving, hun nieuwsgierigheid en kritische zin aan te scherpen om hen voor te bereiden om verantwoordelijke burgers te worden. Het merendeel van de kinderen die deelnemen aan de activiteiten van de dienst Jeugd en de vzw Jeunesse à Bruxelles volgt les in de scholen van de Stad. In de Huizen voor het Kind worden ook gezamenlijke activiteiten met scholen georganiseerd, zoals filosofieworkshops. De Jeugddienst zorgt voor een evenwicht tussen jongens* en meisjes* in zijn activiteiten⁴⁵ om stereotypen te doorprikken en om zoveel mogelijk aspecten van gendergelijkheid in zijn projecten aan de orde te stellen.

De Stad Brussel heeft ook een opleidingscentrum voor animatieberoepen: het Centre Elisabeth Carter werd opgericht door de Jeugddienst van de Stad Brussel in samenwerking met de vzw Jeunesse à Bruxelles en biedt elk jaar een opleidingssessie aan die de deelnemers in staat stelt het "attest van animator of animatrice" voor vakantiecentra of dat van "coördinator of coördinatrice van vakantiecentra" te behalen. Hij beheert ook de bijscholing van de hulpopvoeders van de Stad Brussel, in samenwerking met het Openbaar Onderwijs en de cel OVT van de Stad.

Het Huis voor Hedendaagse Kunst van de Kartuizers (MAAC) biedt onderdak aan jonge beeldende kunstenaars en organiseert in zijn gebouw met een oppervlakte van 900 m² tentoonstellingen waar de kunstenaars hun werk kunnen tonen aan een publiek. Daarbij wordt gewaakt over een diversificatie van de benaderingen en disciplines. Het MAAC ressorteert onder de Jeugddienst van de Stad Brussel en hecht veel belang aan pedagogische activiteiten via zijn programma *L'Art en découverte* welke artistieke en culturele activiteiten toegankelijk maakt voor de kinderen die ingeschreven zijn in de jeugdhuisen van de Stad.

⁴³ Speelpleinen in de vakantie, themakampen, sportkampen, kampen in de Boerderij van het Maximiliaanpark, kampen met overnachting 6-12 jaar, ICT- en circuskampen.

⁴⁴ <http://www.jeunesseabruelles.be/site>

⁴⁵ Een indicator met betrekking tot het aantal meisjes* en jongens* in sportactiviteiten is al opgenomen in de Agenda 21 van de Stad.

ALGEMENE DOELSTELLING 1: DE STAD BRUSSEL GEEFT HAAR ANIMATEUREN/-TRICES EN TOEKOMSTIGE ANIMATEUREN/-TRICES IN HAAR JEUGDDIENSTEN OPLEIDINGEN ROND GENDERSTEREOTYPEN EN -ONGELIJKHEDEN.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *De animatoren/-trices van de Huizen voor het Kind in de stad bewustmaken van genderstereotypen en -ongelijkheden.*

Indicator 1	Aantal opgeleide animatoren/-trices in de Huizen voor het Kind.
Status	Geen enkele opleiding sinds 2018.
Evaluatie 2020-2022	In maart 2022 werd een opleiding rond diversiteit georganiseerd voor alle animatoren/-trices. De opleiding, verzorgd door de vzw Alter Visio, was bedoeld om inclusie te bevorderen en genderongelijkheid te bestrijden. Er hebben 3 groepen deelgenomen (1 dag opleiding per groep). In totaal hebben 32 medewerkers deelgenomen aan de actie.

Verwachte resultaten voor 2024: Er wordt minstens één opleiding voor de animatoren/-trices van de Huizen voor het Kind georganiseerd om de genderstereotypen en -ongelijkheden aan te kaarten.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. *Toekomstige animatoren/-trices van de vakantiecentra opleiden rond genderstereotypen en -ongelijkheden.*

Indicator 1	Aantal toekomstige animatoren/-trices die zijn opgeleid.
Status	De opleiding van het Centre E. Carter, die de deelnemers de mogelijkheid biedt om het 'attest van animator of animatrice' voor vakantiecentra of het 'attest van coördinator of coördinatrice van vakantiecentra' te behalen, bevat geen specifieke module over gender. Het onderwerp wordt op een transversale manier behandeld in verschillende modules, in het bijzonder in de module

	<p>Accueil de la diversité ('Verwelkoming van diversiteit'), die door de vzw Bruxelles Laïque⁴⁶ wordt aangeboden.</p> <p>In 2018 werden 2 trainsters⁴⁷ van de vzw Jeunesse opgeleid rond de thema's seksisme en genderstereotypen in het kader van een gratis opleiding aangeboden door de GOB in samenwerking met de vzw Le Monde selon les femmes.</p>
Evaluatie 2020-2022	Er werd geen enkele specifieke opleiding over genderstereotypen en -ongelijkheid gegeven aan de train(st)ers van of toekomstige animatoren/-trices en coördinatoren/coördinatrices van de vakantiecentra.

Verwachte resultaten voor 2024: Opleidingsopportunities over de thema's genderstereotypen en gendergeweld worden aangegrepen om de train(st)ers van de toekomstige animatoren/-trices en coördinatoren/-trices van de vakantiecentra op te leiden.

⁴⁶ Het lijkt moeilijk om een extra module aan de opleiding toe te voegen omdat het programma al erg druk is. De inhoud van deze opleiding is gekoppeld aan een decreet en een besluit inzake de vakantiecentra. Het centrum E. Carter heeft al modules toegevoegd aan de verplichte eisen.

⁴⁷ Een van de trainsters heeft inmiddels de Stad Brussel verlaten. De tweede ging in 2020 aan de slag bij de dienst Jeugd van de Stad.

ALGEMENE DOELSTELLING 2: DE STAD BRUSSEL ZORGT VOOR EEN MIX MEISJES*/JONGENS* IN HAAR HUIZEN VOOR HET KIND.

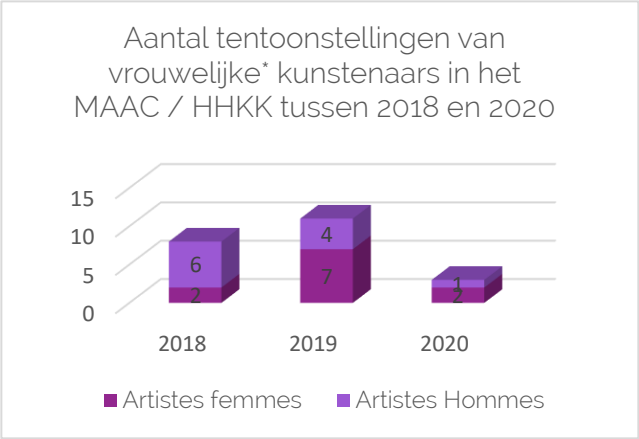

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Het aantal meisjes* en jongens* dat in elk van de Huizen voor het Kind is ingeschreven monitoren.*

Indicator 1	Aantal meisjes* en jongens* die gebruikmaken van de Huizen voor het Kind.
Status	Het aantal meisjes* en jongens* die de Huizen voor het Kind bezoeken, is ongeveer gelijk. Het lijkt er echter op dat de pariteit in sommige wijken minder systematisch is.
Evaluatie 2020-2022	Algemeen blijkt uit de analyse dat de pariteit (jongens*/meisjes*) in de Huizen voor het Kind goed wordt gerespecteerd. De teams van de Huizen voor het Kind organiseren workshops waar genderdiversiteit de norm is. Er worden ook projecten georganiseerd om de stereotypen te deconstrueren. Bijvoorbeeld over beroepen of samenleven.

Verwachte resultaten voor 2024: De pariteit onder de gebruikers van de Huizen voor het Kind in elke buurt blijft gelijk, zo blijkt uit de cijfers.

ALGEMENE DOELSTELLING 3: DE STAD BRUSSEL STREEFT NAAR GENDERGELIJKHEID IN HAAR INFRASTRUCTUREN DIE TOT DOEL HEBBEN DE CREATIES VAN JONGE KUNSTENAARS TE BEVORDEREN.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Streven naar gendergelijkheid bij de tentoonstellingen van het MAAC.*

Indicator 1	Aantal tentoonstellingen van vrouwelijke* kunstenaars in het MAAC / HHKK.												
Status	<p>Aantal tentoonstellingen van vrouwelijke* kunstenaars in het MAAC / HHKK tussen 2018 en 2020</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Artistes femmes</th> <th>Artistes Hommes</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>6</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>4</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Artistes femmes	Artistes Hommes	2018	6	2	2019	4	7	2020	1	2
Jaar	Artistes femmes	Artistes Hommes											
2018	6	2											
2019	4	7											
2020	1	2											
Evaluatie 2020-2022	<p>Aantal tentoonstellingen van vrouwelijke* kunstenaars tegenover mannelijke* ...</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Categorie</th> <th>Aantal</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Expos artistes femmes*</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>Expos artistes hommes*</td> <td>4</td> </tr> </tbody> </table> <p>In 2020-2021 heeft het MAAC / HHKK 7 vrouwelijke* kunstenaars en 4 mannelijke* kunstenaars verwelkomd.</p>	Categorie	Aantal	Expos artistes femmes*	7	Expos artistes hommes*	4						
Categorie	Aantal												
Expos artistes femmes*	7												
Expos artistes hommes*	4												

Verwachte resultaat voor 2024: De pariteit tussen mannen* en vrouwen* die hun werk in het MAAC tentoonstellen, wordt gehandhaafd of bereikt.

SPORT

Sport is niet alleen onmisbaar voor de gezondheid, maar speelt ook een belangrijke rol in de verrijking van het gemeenschapsleven. Iedereen heeft recht op toegang tot sportactiviteiten en -faciliteiten. Mannen* en vrouwen* hebben soms verschillende interesses, maar dit kan het gevolg zijn van de internalisering van stereotypen.

De analyse van de verdeling van meisjes* en jongens* in vrijetijdsruimten, -voorzieningen en -momenten toont aan dat jongens* de bovenhand hebben bij de georganiseerde vrijetijdsbesteding en dat meisjes* massaal afhaken. Inderdaad, veel jonge vrouwen* lijken te stoppen met sporten in de puberteit, twee derde vóór de leeftijd van 18 jaar.⁴⁸ We zien ook jongens* de openbare ruimte innemen terwijl meisjes* verdwijnen en zich terugtrekken in de privésfeer.

Ongelijke toegang, gezien de voordelen van culturele, sport- en vrijetijdsactiviteiten, is dan ook een echte uitdaging⁴⁹

De dienst Sport beheert de terbeschikkingstelling en het onderhoud van alle sportinfrastructuur van de Stad Brussel. Hij communiceert met het publiek over de verschillende mogelijkheden van sportactiviteiten op het gemeentelijke grondgebied, organiseert sportevenementen voor alle leeftijden in de openbare ruimte en in zijn infrastructuur en coördineert de sportopleidingen⁵⁰ voor jongeren. De Stad Brussel biedt kinderen ook een sportondersteuning aan (Ondersteuning tot Sporten). Deze financiële steun is gericht op personen tussen 6 en 18 jaar die op het grondgebied van de stad wonen en stelt hen in staat om lid te worden van een sportclub of zich in te schrijven voor een sportkamp. Tot slot ondersteunt de dienst Sport de activiteiten van sportgroepen door middel van subsidies of logistieke ondersteuning.

⁴⁸ <https://www.asblcefa.be/cefa/images/pdf/txt2.pdf>: "Hommes et femmes, quelle égalité dans le sport ?", vzw Centre d'éducation à la famille et à l'amour, 2004, geraadpleegd op 28/05/2018

⁴⁹ TALLEU C., "L'accès des filles et des femmes aux pratiques sportives" in: *Manuel de bonnes pratiques nr. 2*, Raad van Europa, november 2011, en MARUEJOULS E., "La mixité à l'épreuve des loisirs des jeunes dans trois communes de Gironde" in: *Agora, Débats/Jeunesses*, nr. 59, 2011.

⁵⁰ Tijdens de schoolvakanties organiseert de dienst Sport initiatieven in verschillende sporten. Deze activiteiten zijn gericht op jonge sporters van 8 tot 16 jaar.

ALGEMENE DOELSTELLING 1: DE STAD BRUSSEL WERKT AAN GENDERPARITEIT IN DE SPORTBEOEFENING.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. Sportclubs voor vrouwen*, gemengde sportclubs en sportclubs voor mannen* op gelijke voet verwelkomen in de sportfaciliteiten van de Stad.

<p>Indicator 1</p> <p>Indicator 2</p>	<p>Verhouding van de gemengde clubs, vrouwenclubs en mannenclubs die gebruikmaken van de sportfaciliteiten van de Stad.</p> <p>Aantal acties die worden gevoerd om de sportclubs voor vrouwen* aan te moedigen om gebruik te maken van de faciliteiten van de Stad</p>																
<p>Status</p>	<div data-bbox="564 826 1318 1496"> <p style="text-align: center;">Verhouding van de gemengde clubs, vrouwenclubs en mannenclubs tussen 2016 en 2020.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Gemengde clubs</th> <th>Vrouwenclubs</th> <th>Mannenclubs</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>48,85%</td> <td>5,70%</td> <td>45,50%</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>41%</td> <td>8%</td> <td>51%</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>54,50%</td> <td>6,50%</td> <td>39%</td> </tr> </tbody> </table> <p><i>Nota grafiek: licht blauw staat voor gemengde clubs, paars voor vrouwenclubs en fuchsia voor mannenclubs.</i></p> </div>	Jaar	Gemengde clubs	Vrouwenclubs	Mannenclubs	2020	48,85%	5,70%	45,50%	2018	41%	8%	51%	2016	54,50%	6,50%	39%
Jaar	Gemengde clubs	Vrouwenclubs	Mannenclubs														
2020	48,85%	5,70%	45,50%														
2018	41%	8%	51%														
2016	54,50%	6,50%	39%														
<p>Evaluatie 2020-2022</p>	<p>Er werd een campagne gevoerd om vrouwensportclubs te stimuleren gebruik te maken van de infrastructuur van de Stad. Bij de aanvragen voor gebruik van de faciliteiten van de Stad wordt voorrang gegeven aan de vrouwenclubs of aan de clubs met een minimumaantal vrouwen* onder hun leden. Bovendien genieten de exclusieve vrouwenclubs een voorkeurtarief (tarief voor inwoners van Brussel, ook al is de club niet op het grondgebied gevestigd).</p>																

	<p>In 2022 werd 69% van de sportfaciliteiten van de stad bezet door gemengde clubs, 8% door vrouwenclubs en 29% door mannenclubs. Als gevolg hiervan zien we een toename van gemengde en vrouwenclubs ten nadele van mannenclubs in vergelijking met voorgaande jaren.</p> <p>In de 3 zwembaden van de Stad Brussel, en dankzij de drastische uitbreiding van de openingsuren voor individuele zwemmers, werden tijdsloten die uitsluitend bestemd zijn voor clubs met speciale behoeften (waaronder uitsluitend vrouwenclubs) gehandhaafd na 20 uur tijdens de week en na 17 uur tijdens het weekend. Het is duidelijk geworden dat deze functionering via clubs de beste manier is om sommige zwemmers in staat te stellen om op regelmatige basis een sport te beoefenen, dankzij deze specifieke ondersteuning.</p>
--	---

Verwachte resultaten voor 2024: Jaarlijks worden communicatieacties georganiseerd om de sportclubs voor vrouwen* te blijven aanmoedigen om gebruik te maken van de faciliteiten van de Stad.

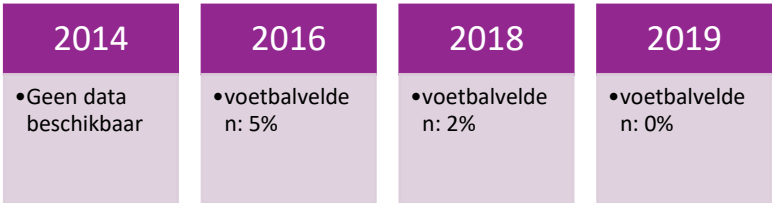
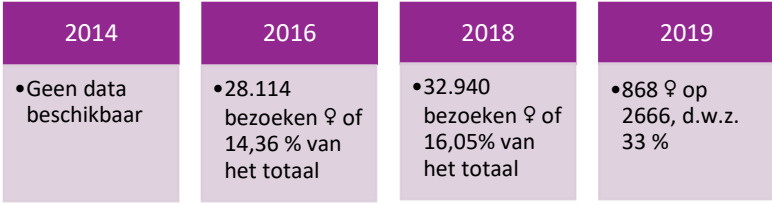
SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. *Meisjes* aanmoedigen om aan sport te doen door middel van de financiële steun voor sport die de Stad jaarlijks aan deze burgers verleent.*

Indicator 1	Percentage van de cheques voor sportondersteuning die aan meisjes* worden uitgedeeld.
Indicator 2	Aantal communicatiecampagnes om meisjes* via financiële steun voor sport aan te moedigen te gaan sporten.

Status	<p style="text-align: center;">Sportondersteuning voor meisjes* tussen 2014 en 2020</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Percentage</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2014</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>22.8%</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>28%</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>32%</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Percentage	2014	25%	2016	22.8%	2018	28%	2020	32%
Jaar	Percentage										
2014	25%										
2016	22.8%										
2018	28%										
2020	32%										
Evaluatie 2020-2022	<p>Naast de communicatie die heeft plaatsgevonden bij de lancering van de voorlichtingscampagnes over de financiële sportondersteuning in 2021 en 2022, heeft de Stad ook een communicatiecampagne gelanceerd ter bevordering van vrouwensport. Dit ter gelegenheid van het internationale evenement 'She runs', dat in 2022 door de Stad Brussel werd georganiseerd, gedurende een week, waarbij 2.500 vrouwelijke studenten uit Brussel en 500 vrouwelijke studenten tussen 12 en 18 jaar uit 35 landen werden samengebracht. Het doel van deze actie was de gezondheid, de emancipatie en het leiderschap van meisjes* te bevorderen door middel van sport in het sportdorp dat op het De Brouckèreplein was opgezet.</p> <p>In 2022 werd 33,98% van de cheques toegekend aan meisjes*, namelijk 923 van de 2.716 dossiers.</p>										

Verwachte resultaten voor 2024: Een gemengde communicatieactie (mailing of papier) en een communicatieactie op de website van de Stad wordt tegelijk met de informatiecampagne over de financiële steun voor sport jaarlijks opnieuw gelanceerd.

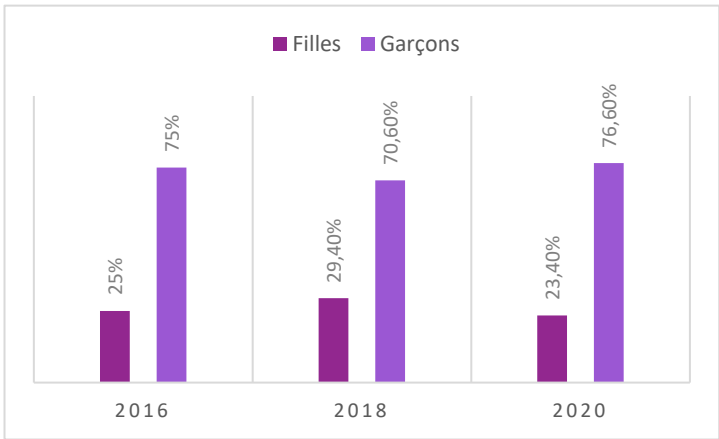
SPECIFIEKE DOELSTELLING 3. Meisjes* en vrouwen* stimuleren om gebruik te maken van de faciliteiten voor binnen- en buitensport van de Stad waarvoor geen reservering nodig is.

Indicator 1	Percentage meisjes*/vrouwen* dat gebruik maakt van de faciliteiten voor buitensport.																
Indicator 2	Percentage meisjes*/vrouwen* dat gebruik maakt van de zwembaden.																
Status	<p>Percentage meisjes* in het gebruik van de faciliteiten voor buitensport:</p> <table border="1" data-bbox="635 779 1410 981"> <thead> <tr> <th>2014</th> <th>2016</th> <th>2018</th> <th>2019</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>•Geen data beschikbaar</td> <td>•voetbalvelde n: 5%</td> <td>•voetbalvelde n: 2%</td> <td>•voetbalvelde n: 0%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Zwembadbezoek:</p> <table border="1" data-bbox="635 1088 1410 1290"> <thead> <tr> <th>2014</th> <th>2016</th> <th>2018</th> <th>2019</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>•Geen data beschikbaar</td> <td>•28.114 bezoeken ♀ of 14,36 % van het totaal</td> <td>•32.940 bezoeken ♀ of 16,05% van het totaal</td> <td>•868 ♀ op 2666, d.w.z. 33 %</td> </tr> </tbody> </table> <p><i>Opmerking:</i> Voor 2019 betreft het enkel de abonnementen van 1 en 6 maanden voor de zwembaden van NOH, Laken en de Baden van het Centrum en de kaarten voor 10 beurten die verkocht werden in het zwembad van Laken en de Baden van het Centrum. Het totale aantal bezoeken kon niet worden nagegaan maar een significante ongelijkheid kon worden vastgesteld in het gebruik van de zwembaden van de Stad tussen vrouwen* en mannen*.</p> <p>In het kader van het Duurzame Wijkcontract De Marollen werd door het ontwerpbureau van het agentschap Arter een studie uitgevoerd voor de herinrichting van de Baden van Brussel. De vzw Garance werd eind 2019 gebruikt om een reeks aanbevelingen op te nemen voor de inclusie van meisjes* en vrouwen* in dit renovatieproject.</p>	2014	2016	2018	2019	•Geen data beschikbaar	•voetbalvelde n: 5%	•voetbalvelde n: 2%	•voetbalvelde n: 0%	2014	2016	2018	2019	•Geen data beschikbaar	•28.114 bezoeken ♀ of 14,36 % van het totaal	•32.940 bezoeken ♀ of 16,05% van het totaal	•868 ♀ op 2666, d.w.z. 33 %
2014	2016	2018	2019														
•Geen data beschikbaar	•voetbalvelde n: 5%	•voetbalvelde n: 2%	•voetbalvelde n: 0%														
2014	2016	2018	2019														
•Geen data beschikbaar	•28.114 bezoeken ♀ of 14,36 % van het totaal	•32.940 bezoeken ♀ of 16,05% van het totaal	•868 ♀ op 2666, d.w.z. 33 %														

Evaluatie 2020-2022	<p>Het gebruik van de buitenfaciliteiten (voetbalveld, basketbalveld, tennisveld) door meisjes* en vrouwen* werd op 26% geraamd eind 2022. Daarenboven zien we een stijging van het aantal meisjes* op de skateparken die zijn overgenomen door de Stad Brussel en die groepen skeeleraars ontvangen (Stadion Vander Putten, Haven van Brussel).</p> <p>De lokalen van de bestaande faciliteiten werden heringericht om plaats te bieden aan nieuwe disciplines die meer meisjes* kunnen aantrekken (dans, rolschaatsen, ritmische gymnastiek, enz.). In de nieuwe infrastructuurprojecten die sinds 2021 werden gelanceerd, wordt systematisch rekening gehouden met traditioneel 'vrouwelijke' sporten voor de lokalen (dans, gymnastiek, enz.).</p>
---------------------	--

Verwachte resultaten voor 2024: In elk project voor de herinrichting van sportinfrastructuur van de Stad wordt een genderanalyse opgenomen om de inclusie van meisjes* en vrouwen* te versterken.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 4. Meisjes* aanmoedigen om deel te nemen aan sportvakanties georganiseerd door de Stad.

Indicator 1	Percentage meisjes* ingeschreven voor sportvakanties.												
Status	<p>Deelname aan sportvakanties tussen 2016 en 2020:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Filles (%)</th> <th>Garçons (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2016</td> <td>25%</td> <td>75%</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>29,40%</td> <td>70,60%</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>23,40%</td> <td>76,60%</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Filles (%)	Garçons (%)	2016	25%	75%	2018	29,40%	70,60%	2020	23,40%	76,60%
Jaar	Filles (%)	Garçons (%)											
2016	25%	75%											
2018	29,40%	70,60%											
2020	23,40%	76,60%											

	Voor het schooljaar 2019-2020 zagen we verschillende trends per leeftijdsgroep: in de leeftijdsgroep 8-10 jaar waren 17 % van de deelnemers meisjes*; dit aandeel nam toe in de leeftijdsgroep 10-12 (25 %) en 12-14 (30 %), maar keerde om in de leeftijdsgroep 14-16 (25 %). Het leek ons bijgevolg interessant om deze trends over meerdere jaren te observeren om te begrijpen of meer gerichte acties per leeftijdsgroep gepast zouden zijn.
Evaluatie 2020-2022	Cijfers niet beschikbaar vóór 2021. In 2022 hebben 1108 jongens* en 236 meisjes* (1.108 + 236 = 1.344), ofwel 17,6% meisjes*, zich ingeschreven voor sportkampen die werden georganiseerd door de Stad.

Verwachte resultaten voor 2024: De Sportdienst werkt aan de ontwikkeling van kampen waarvan de disciplines meer meisjes* zullen kunnen aantrekken.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 5. *Vrouwelijke en gemengde sportclubs financieel ondersteunen.*

Indicator 1	Bedrag van de toegekende subsidies aan vrouwelijke of gemengde sportclubs.
Status	De Sportdienst heeft de regels en criteria voor de toekenning van subsidies aan sportclubs gewijzigd en vernieuwd: vrouwelijke sportploegen of sportclubs die activiteiten voor vrouwen* aanbieden, krijgen hogere subsidiebedragen. Het bedrag van de toegekende subsidie is afhankelijk van het aantal vrouwenploegen* of het percentage vrouwelijke* leden van de club. Als gevolg hiervan bieden de toekenningscriteria die zijn ingevoerd voor de toekenning van functioneringssubsidies een betere ondersteuning voor clubs die vrouwensport ontwikkelen.

	<p>Subsidies toegekend aan vrouwelijke* of gemengde clubs tussen 2016 en 2020:</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div style="text-align: center;"> <div style="background-color: #800080; color: white; padding: 5px; margin-bottom: 5px;">2016</div> <div style="background-color: #d8bfd8; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> <ul style="list-style-type: none"> •Gemengd: 178.575 euro •♀: 250 euro </div> </div> <div style="text-align: center;"> <div style="background-color: #800080; color: white; padding: 5px; margin-bottom: 5px;">2018</div> <div style="background-color: #d8bfd8; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> <ul style="list-style-type: none"> •Gemengd: 221.750 euro •♀: 2750 euro </div> </div> <div style="text-align: center;"> <div style="background-color: #800080; color: white; padding: 5px; margin-bottom: 5px;">2020</div> <div style="background-color: #d8bfd8; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> <ul style="list-style-type: none"> •Gemengd: 683.350 euro •♀: 6000 euro </div> </div> </div>
<p>Evaluatie 2020-2022</p>	<p>Cijfers niet beschikbaar vóór 2021.</p> <p>In 2022 ging 12.000 euro aan subsidies naar 7 vrouwenclubs (alle soorten subsidies samen), en 217.850 euro voor 59 gemengde clubs. (Totale operationele subsidie 256.150€)</p>

Verwachte resultaten voor 2024: De voordelen die bij de toekenning van subsidies aan sportclubs voor uitsluitend vrouwen* worden toegekend, handhaven en de communicatie met ze versterken om ze bewust te maken van de mogelijkheid om een subsidie van de Stad te krijgen.

WERKCENTRALE

De vzw De Werkcentrale wordt voorgezeten door de schepen van Economische Zaken en Werkgelegenheid van de Stad Brussel. Als aanspreekpunt heeft zij tot doel verschillende doelgroepen te informeren over werkgelegenheid en opleiding en de behoeften op het vlak van werkgelegenheid en opleiding in de stad Brussel te analyseren.

Concreet biedt de Werkcentrale van de Stad Brussel de volgende diensten aan:

- ✓ Een eerstelijnsonthaal; een algemeen onthaal en oriëntatie van het publiek in het Jobhuis van de Stad Brussel en individuele sociale bijstand met een maatschappelijke assistentie.
- ✓ Ontmoetingen in de vorm van jaarbeurzen (over werkgelegenheid en opleiding) en via de Bus naar Werk, die elke week in verschillende wijken van de stad Brussel aanwezig is, om werkzoekenden advies en hulp te bieden.
- ✓ Hulpmiddelen om het zoeken naar een baan te vergemakkelijken: brochures, website, enz.
- ✓ Openbare computerruimten en computercursussen.
- ✓ Opleiding voor eerstelijns maatschappelijk werkers om een Aanspreekpunt voor Tewerkstelling en Opleiding te worden.
- ✓ Diverse publicaties en arbeidsmarktanalyses.

De Werkcentrale, die een min of meer gemengd publiek verwelkomt, heeft aandacht voor gendergelijkheid: ze communiceert op een inclusieve manier, wil genderstereotypen in het professionele milieu doorprikken via haar publicaties⁵¹ en evenementen en past haar diensten aan de specifieke behoeften van haar verschillende doelgroepen aan.

⁵¹ Zo is in april 2019 ter gelegenheid van de Digitale Vrouwendag een publicatie verschenen met het portret van drie vrouwelijke pioniers in de informaticasector: <http://www.werkcentraledempleoi.be/nl/portret-van-drie-computerpioniers/>

ALGEMENE DOELSTELLING 1: DE WERKCENTRALE VAN DE STAD VERGEMAKKELIJKT DE INTEGRATIE VAN VROUWEN* OP DE ARBEIDSMARKT.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Vrouwen* die het slachtoffer zijn van geweld begeleiden bij het vinden van een baan.*

Indicator 1	Aantal begeleide vrouwen*.
Status	<p>De workshop '<i>Nouveaux départs</i>' is een project onder leiding van de Mission Locale⁵² en wordt ondersteund door alle partners van het Jobhuis. Het doel van het programma is vrouwen* die het slachtoffer zijn geweest van huiselijk geweld, familiaal geweld en/of mensenhandel te helpen bij het vinden van werk.</p> <p>Deze actie is gericht op de emancipatie en sociale re-integratie van de zeer kwetsbare doelgroep, door de ontwikkeling en uitvoering van een professioneel project.</p> <p><i>In 2019</i> werden 13 vrouwen* door de maatschappelijk assistente van de Werkcentrale begeleid in workshops (1/2 dag per week). Deze workshops zijn bedoeld om de deelnemers te helpen hun zelfvertrouwen terug te winnen.</p> <p>Parallel aan de workshops leidt een werkgelegenheidsadviseur van de MLOC wekelijks sessies met betrekking tot het zoeken naar een baan.</p> <p>Het project werd in 2020 herhaald met 12 deelnemers mits enkele aanpassingen in het programma om met name de psychologische ondersteuning te verminderen en de workshops meer te richten op aanleren van nieuwe vaardigheden en het zoeken naar werk.</p>
Evaluatie 2020-2022	<p>In 2020, 2021 en 2022 vonden 3 "Nouveaux Départs" trainingen plaats (met 11 deelnemers in 2021 en 15 in 2022).</p> <p>Daarnaast werden informatica-cursussen toegevoegd aan bestaande trainingen om het project te vervolledigen.</p>

⁵² Daarnaast zijn een 15-tal MLOC-medewerkers opgeleid in het opsporen van tekenen van huiselijk en echtelijk geweld, in eerste instantie onder collega's.

Verwachte resultaten voor 2024: In 2023 vindt een nieuwe training plaats met 15 deelnemers. Onder voorbehoud van de verlenging van de door Actiris toegekende subsidie, worden in 2024 steeds meer nieuwe vrouwen* verwelkomd in het project "Nouveaux Départs".

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. De computervaardigheden van vrouwen* versterken, onder andere met het oog op het vergroten van hun professionele vaardigheden.

Indicator 1	Aantal vrouwen* die bij de OCR een module informatica hebben gevolgd.
Status	In de Openbare Computerruimte (OCR) in het stadscentrum worden verschillende modules informatica aangeboden voor werkzoekenden. Het doel is om snel de basiskennis in informatica te verwerven om het zoeken naar een baan te vergemakkelijken. In 2019 konden 63 mensen profiteren van een of meer opleidingsmodules. De vrouwen* behoren tot de groepen die het grootste risico lopen op digitale uitsluiting ⁵³ . Deze uitsluiting heeft een negatieve invloed op de ontwikkeling en de levenskwaliteit van een persoon. In 2019 was maar 21 % van de OCR-gebruikers van de Werkcentrale vrouw.
Evaluatie 2020-2022	In 2021 en 2022 werden computerlessen, gegeven door de vzw Espaces Culture et Développement en gefinancierd door de dienst Gelijke Kansen, georganiseerd voor de vrouwen* die deelnamen aan het project 'Nouveaux Départs'. Er werd een partnerschap met de vereniging Girleek opgezet om de organisatie van de IT-modules vanaf 2023 te verzekeren.

Verwachte resultaten voor 2024: Er worden nieuwe samenwerkingsverbanden met vrouwen*organisaties ontwikkeld om IT-opleidingen voor hun doelgroepen aan te bieden.

⁵³ Risicogroepen zijn volgens verschillende studies de minst gekwalificeerde mensen, ouderen, mensen met een handicap, maar ook jongeren, vrouwen* en etnische minderheden. Bron: Analyse van de digitale kloof op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Verslag voor het CIBG, november 2017.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 3. *Evenementen organiseren die specifiek gericht zijn op het doorprikken van genderstereotypen op de werkplek.*

Indicator 1	Aantal begunstigden dat werd bereikt met de ingevoerde acties.
Status	<p>De Werkcentrale heeft in de buurthuizen van Haren en Anneessens gedecentraliseerde kantoren voor informatie over werkgelegenheid opgezet. In Anneessens werd in de loop van 2020 een project opgezet om meer specifiek met een groep vrouwen* te werken voor hulp bij het zoeken naar werk en computerlessen.</p> <p>Vervolgens verhuisden deze gedecentraliseerde vestigingen naar plaatsen waar Duurzame Wijkcontracten (CQD) of huizenblokcontracten werden georganiseerd, namelijk Versailles (NOH), Helihaven-Antwerpen of Krakeel in de beneden-Marollen, in de buurt van de Anneessenswijk. Bijzondere aandacht werd besteed aan vrouwen en in het bijzonder aan alleenstaande moeders. De computerlessen werden verdergezet.</p>
Evaluatie 2020-2022	<p>In het kader van de acties om zich voor te bereiden op de selectietests van Selor om nieuwe detentiebegeleiders en penitentiair bewakingsassistenten in de gevangenis van Haren aan te werven, hebben wij 9 vrouwen* ontvangen.</p> <p>Mission Locale heeft opleidingen in bouw, bewaking en catering voor vrouwen* opgestart.</p> <p>Voor de bouw van het station Toots Thielemans ten slotte waren het privéondernemingen die de verantwoordelijkheid hebben gehad voor de aanwervingen, waarbij enkele stageplaatsen werden toevertrouwd aan mensen uit de buurt die reeds een opleiding hadden genoten.</p> <p>Tot slot werd, in samenwerking met het Sociaal Centrum van het Begijnhof, een computercursus gegeven aan een groep die voornamelijk bestond uit vrouwen die in het 3e</p>

	jaar zaten van een alfabetiseringscursus Frans-Vreemde Talen (FLE).
--	---

Verwachte resultaten voor 2024: In het werk met de groepen vrouwen* in de wijkkantoren van de Werkcentrale acties opnemen die erop gericht zijn de deelnemers te (her)oriënteren naar meer zogenaamd 'mannelijke' beroepen.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 4. *Versterking van de vaardigheden van lokale actoren die met voornamelijk vrouwelijke doelgroepen werken op het gebied van sociaal-professionele integratie (SPI).*

Indicator 1	Aantal verenigingen dat een ATO-opleiding heeft gekregen.
Status	Na diverse contacten met het verenigingsleven moest de Werkcentrale regelmatig vaststellen dat er een gebrek aan informatie en kennis over de SPI-sector bij de verschillende actoren op het terrein bestaat. Naar aanleiding van deze vaststellingen heeft de Werkcentrale van de Stad Brussel een opleiding Aanspreekpunt voor Tewerkstelling en Opleiding (ATO) opgezet met als doel de actoren op het terrein (buurtwerkers, personeel van jeugdcentra, maatschappelijk werkers, enz.) bewust te maken van de bestaande werkgelegenheidsstructuren en hen een gestructureerde en relevante eerstelijnsinterventietoolkit te bezorgen.
Evaluatie 2020-2022	In de ATO-opleiding werd een module opgenomen over discriminatie, waaronder genderdiscriminatie, met uitwisseling van ervaringen en gesprekken. Als slachtoffer van hun eigen succes, met name dankzij een grote deelname van de integratiemedewerkers van het Brusselse OCMW, werden de ATO-opleidingen altijd aan een gemengd publiek gegeven. Tussen 2021 en 2022 ging het om zo'n vijftien verenigingen op het terrein.

Verbintenis voor 2022: Op vraag van de verenigingen: de versie voor werkzoekenden (1 dag) van de ATO-opleiding aanbieden aan vrouwen*verenigingen.

BURGERZAKEN

Het departement Burgerzaken is de etalage van de Stad Brussel en omvat 90 % van de activiteiten aan de loketten van de Stad. Het is het contactpunt voor mensen die naar de hoofdstad komen, en de plek waar alle inwoners hun leven lang naartoe komen. Het is ook een van de drukst bezochte diensten Burgerlijke Stand en Bevolking van het land.

Dit departement is vastbesloten de burgers een multichannelaanpak aan te bieden om hun traject binnen het departement te vergemakkelijken via eenvoudige en moderne communicatiemiddelen (toename van de online diensten, realtime opvolging van de voortgang van de aanvragen, betere leesbaarheid van de documenten en de website, ...) en via een reorganisatie van de diensten (snelle, thematische loketten, veralgemening van de afspraken, late opening op donderdagavond, ...).

Het departement Burgerzaken is zich ook bewust van de digitale kloof die bij een deel van de bevolking kan voorkomen. Daarom werkt het aan de versterking van de begeleiding en de opleiding van de burgers met betrekking tot de nieuwe digitale of IT-hulpmiddelen die hen ter beschikking staan, en aan de creatie van nieuwe openbare computerruimten die de burgers persoonlijke begeleiding bieden.

Daarnaast is er speciale aandacht voor lokale dienstverlening via de gedecentraliseerde wijkkantoren en is er een dienst aan huis, "home", voorzien voor mensen die zich moeilijk kunnen verplaatsen.

Het departement Burgerzaken is ook belast met kinderopvang via een netwerk van 40 opvanglocaties verspreid over het grondgebied van de stad. De toegang tot financieel toegankelijke kinderopvang is voor sommige vrouwen* een *conditio sine qua non* om te kunnen blijven werken, en dus om financiële onafhankelijkheid en persoonlijke ontplooiing te behouden. Dit is des te belangrijker omdat in eenoudergezinnen de gezinshoofden in Brussel in bijna 90 % van de gevallen vrouwen* zijn. Aan de andere kant zijn de opvanginstanties de eerste plek om de sociale vaardigheden van een kind te ontwikkelen, waar de maatschappelijk opgelegde stereotypen worden versterkt of bestreden.

Sinds 2019 wil de Stad ook vrouwen in de kijker zetten als het gaat om het geven van een naam aan haar nieuwe opvanginstanties om jonge Brusselaars en hun families van jongs af aan vrouwelijke rolmodellen voor te stellen. De ecocrèches Régine Orfinger-Karlin, Wangari Muta Maathai, Andrée Geulen, Marie Popelin en Maureen Dor werden bij de 5 andere kinderdagverblijven van de Stad die de naam van een vrouw dragen toegevoegd (10 van de 40 kinderdagverblijven).

ALGEMENE DOELSTELLING 1: DE STAD BRUSSEL LEIDT HAAR PERSONEEL BINNEN HET DEPARTEMENT BURGERZAKEN OP INZAKE GENDERSTEREOTYPEN EN -ONGELIJKHEDEN.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Eerstelijns personeel in het departement Burgerzaken bewustmaken en opleiden op het gebied van genderstereotypen en -ongelijkheden.*

Indicator 1	Aantal opgeleide personen.
Status	<p>In 2018 werden door de vzw Genres Pluriels twee opleidingen gegeven voor 17 personeelsleden van het departement Burgerzaken.</p> <p>2 medewerkers van het departement werden ook opgeleid in het kader van de campagne 'All Genders Welcome', een initiatief van RainbowHouse Brussels in samenwerking met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest⁵⁴.</p>
Evaluatie 2020-2022	<p>In 2020 en 2021 werden respectievelijk 14 en 28 medewerkers opgeleid in het kader van de campagne 'All Genders Welcome'.</p> <p>In 2022 waren de Franstalige sessies helaas volzet voordat medewerkers van het departement zich konden inschrijven.</p>

Verwachte resultaten voor 2024: Voor het personeel van het departement Burgerzaken werd ten minste één opleiding georganiseerd over het deconstrueren van genderstereotypen of het bestrijden van genderongelijkheden.

⁵⁴ <http://rainbowhouse.be/nl/projet/all-genders-welcome-2/>

ALGEMENE DOELSTELLING 2: DE CRÈCHES VAN DE STAD MOEDIGEN DE GELIJKHEID TUSSEN VROUWEN* EN MANNEN AAN.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Het personeel van de crèches bewustmaken van de genderstereotypen.*

Indicator 1	Aantal opgeleide personen.
Status	<p>In 2017 werd de vzw Le Wolf uitgenodigd om een reeks niet-genderspecifieke boeken te presenteren tijdens een lezing voor de directeurs/-trices van de crèches.</p> <p>In 2020 werden in samenwerking met de Gezinsbond/La Ligue des Familles en in het kader van de campagne 'Fais pas ton genre' in april evenementen over gender gepland voor het personeel van de crèches. Door de coronaperiode werden deze evenementen geannuleerd.</p>
Evaluatie 2020-2022	Tussen medio 2020 en 2022 kon geen opleiding worden georganiseerd die specifiek gericht was op het deconstrueren van genderstereotypen vanwege de gezondheidssituatie.

Verwachte resultaten voor 2024: Ten minste één opleiding over het deconstrueren van genderstereotypen in de vroege kinderjaren werd georganiseerd voor het personeel van de crèches.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. De opvang van kinderen uit eenoudergezinnen in de Franstalige opvanginstanties van de Stad faciliteren.

Indicator 1	Percentage positieve antwoorden op de inschrijvingsaanvragen van eenoudergezinnen.																								
Status	<p>In 2018 en 2019 zagen we een forse toename van het aantal inschrijvingsaanvragen in crèches vanuit eenoudergezinnen. Deze aanvragen werden niet specifiek geprioriteerd. Alleen de aanvragen van gezinnen in een preciaire sociale situatie kregen voorrang en waarschijnlijk ging het bij een aanzienlijk deel om eenoudergezinnen.</p> <div style="text-align: center;"> <p>PERCENTAGE AANVRAGEN EN POSITIEVE REACTIES BIJ DE INSCHRIJVING IN DE CRECHES</p> <p>■ Totaal aantal positieve antwoorden ■ Aantal aanvragen vanwege éénoudergezinnen ■ % positieve antwoorden op aanvragen van éénoudergezinnen</p> <table border="1" style="margin: 10px auto;"> <caption>Data for Percentage Requests and Positive Responses in Crèches</caption> <thead> <tr> <th>Year</th> <th>Totaal aantal positieve antwoorden (%)</th> <th>Aantal aanvragen vanwege éénoudergezinnen (%)</th> <th>% positieve antwoorden op aanvragen van éénoudergezinnen (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2014</td> <td>38%</td> <td>18%</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>36%</td> <td>11%</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>51%</td> <td>12%</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>60%</td> <td>25%</td> <td>57%</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>54%</td> <td>23%</td> <td>58%</td> </tr> </tbody> </table> </div> <p><i>Opmerking:</i> Cijfers over het percentage positieve antwoorden op de aanvragen van eenoudergezinnen niet beschikbaar vóór 2017.</p>	Year	Totaal aantal positieve antwoorden (%)	Aantal aanvragen vanwege éénoudergezinnen (%)	% positieve antwoorden op aanvragen van éénoudergezinnen (%)	2014	38%	18%	-	2016	36%	11%	-	2017	51%	12%	-	2018	60%	25%	57%	2019	54%	23%	58%
Year	Totaal aantal positieve antwoorden (%)	Aantal aanvragen vanwege éénoudergezinnen (%)	% positieve antwoorden op aanvragen van éénoudergezinnen (%)																						
2014	38%	18%	-																						
2016	36%	11%	-																						
2017	51%	12%	-																						
2018	60%	25%	57%																						
2019	54%	23%	58%																						
Evaluatie 2020-2022	<p>Voor de Franstalige sector zijn de cijfers gebaseerd op de aanvragen die werden ingediend vóór een gewenste startdatum in 2020 (1e kolom), 2021 (2e kolom) of 2022 (3e kolom):</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Opvangplaatsen FR</th> <th style="text-align: center;">2020</th> <th style="text-align: center;">2021</th> <th style="text-align: center;">2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Totaal aantal aanvragen</td> <td style="text-align: center;">1828</td> <td style="text-align: center;">1917</td> <td style="text-align: center;">1893</td> </tr> <tr> <td>Aantal aanvragen van eenoudergezinnen</td> <td style="text-align: center;">445 (24%)</td> <td style="text-align: center;">415 (22%)</td> <td style="text-align: center;">435 (23%)</td> </tr> <tr> <td>Totaal aantal positieve antwoorden</td> <td style="text-align: center;">1056 (58%)</td> <td style="text-align: center;">1134 (59%)</td> <td style="text-align: center;">1059 (56%)</td> </tr> <tr> <td>Aantal positieve antwoorden bij eenoudergezinnen</td> <td style="text-align: center;">252 (57%)</td> <td style="text-align: center;">255 (61%)</td> <td style="text-align: center;">238 (55%)</td> </tr> </tbody> </table>	Opvangplaatsen FR	2020	2021	2022	Totaal aantal aanvragen	1828	1917	1893	Aantal aanvragen van eenoudergezinnen	445 (24%)	415 (22%)	435 (23%)	Totaal aantal positieve antwoorden	1056 (58%)	1134 (59%)	1059 (56%)	Aantal positieve antwoorden bij eenoudergezinnen	252 (57%)	255 (61%)	238 (55%)				
Opvangplaatsen FR	2020	2021	2022																						
Totaal aantal aanvragen	1828	1917	1893																						
Aantal aanvragen van eenoudergezinnen	445 (24%)	415 (22%)	435 (23%)																						
Totaal aantal positieve antwoorden	1056 (58%)	1134 (59%)	1059 (56%)																						
Aantal positieve antwoorden bij eenoudergezinnen	252 (57%)	255 (61%)	238 (55%)																						

Opmerking: In 2021 stellen wij vast dat 48 % van de gezinnen in psycho-medisch-sociale kwetsbare situaties die in onze crèches worden opgevangen, eenoudergezinnen zijn.

In 2022 vertegenwoordigden éénoudergezinnen 51% van de gezinnen in situaties van psychologische, medische en sociale kwetsbaarheid.

Sinds 1 januari 2023 verlenen de tarieven van kinderopvangfaciliteiten die door het ONE worden gesubsidieerd een verlaging van 70% van de PFP-schaal aan eenoudergezinnen en gratis toegang voor begunstigden van het BIM-statuuut.

Voor de Nederlandstalige sector zijn de cijfers gebaseerd op de aanvragen die werden ingediend vóór een gewenste startdatum in 2021 (1e kolom) of 2022 (2e kolom). 2020 wordt niet getoond omdat het een overgangsjaar is tussen het oude registratiesysteem en het lokaal loket.

Opvangplaatsen NL	2021	2022
Totaal aantal aanvragen	809	861
Aantal aanvragen van eenoudergezinnen	181 (22%)	145 (17%)
Totaal aantal positieve antwoorden	124 (15%)	137 (16%)
Aantal positieve antwoorden van eenoudergezinnen	19 (10%)	23 (16%)

Opmerking: het is niet meer mogelijk om unieke statistieken te verstrekken voor de crèches van de Franstalige en Nederlandstalige sector, omdat de cijfers nu uit twee verschillende programma's worden gehaald. De cijfers uit het programma voor het beheer van de inschrijvingen in de Nederlandstalige opvangplaatsen (lokaal loket) zijn moeilijk te gebruiken omdat het cijfer voor de totale inschrijvingen gekoppeld is aan het feit dat men zich kan inschrijven op de lijsten van alle Nederlandstalige crèches in het Brusselse Gewest. Daardoor kunnen we dus een reeks aanvragen krijgen waarbij de crèches van de Stad de '20e keuze' zijn en die een plaats hebben gekregen in een crèche die niet afhankelijk is van de Stad Brussel. We zullen een manier moeten vinden om deze gegevens in de Nederlandstalige sector te volgen.

Verwachte resultaten voor 2024: Het percentage positieve reacties op de inschrijvingsaanvragen van eenoudergezinnen is ten minste gelijk aan het percentage positieve reacties voor alle gezinssamenstellingen.

De vzw Bravvo is de preventiedienst van de Stad Brussel, belast met de strijd tegen sociale uitsluiting en het onveiligheidsgevoel. Gebaseerd op dialoog, wederzijds begrip en respect, stelt Bravvo een multidisciplinaire aanpak voor die zo dicht mogelijk bij het buurtleven staat.

In de openbare ruimte voorkomen de *gemeenschapswachten* (overdag en 's nachts) en de *stewards* van het Bruciteam⁵⁵ incidenten en zorgen ze voor de levenskwaliteit in de wijken. Hun aanwezigheid in de openbare ruimte stelt mensen gerust en verhoogt het veiligheidsgevoel. Dankzij hun kennis van de wijk proberen de gemeenschapswachten en stewards eventuele problemen in de wijk zo vroeg mogelijk op te sporen. Hun bevindingen (problemen met netheid/sluikstorten, defecte verlichting, beschadiging van het straatmeubilair, baldadig gedrag...) worden doorgegeven aan de bevoegde stadsdiensten.

De *diensten voor de jeugd* bieden sportworkshops, educatieve en culturele projecten voor tieners in de 8 jeugdcentra en jeugdhuizen in de stad. De animatoren/animatrices bieden de jongeren een plaats die hen met open armen ontvangt, geven hen een stem en bieden hen een kans om actieve burgers te worden. In de jeugdcentra en in de openbare ruimte zijn ook *straathoekwerk(st)ers* actief om jongeren in moeilijkheden te helpen kiezen voor een positief levenspad.

De *bemiddelaars* van Bravvo komen tussenbeide om de dialoog te helpen herstellen en de spanningen te verlichten in geval van conflicten of preconflictsituaties (lokale bemiddeling tussen familieleden of burens, schoolbemiddeling binnen de scholen, sociale bemiddeling op buurtniveau)...

⁵⁵ De Bruciteam-stewards van Bravvo waken over de gezelligheid en veiligheid in het stadscentrum. Net als de gemeenschapswachten staan zij dagelijks ten dienste van de bevolking.

ALGEMENE DOELSTELLING 1: DE VZW BRAVVO WAAKT OVER HET GEMENGDE KARAKTER VAN HAAR PERSONEELSBESTAND

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. Een gemengd karakter en diversiteit bevorderen bij het personeel van de vzw Bravvo

Indicator 1	Percentage vrouwen* bij het personeel van de vzw.
Status	In 2020 was bijna een derde (27%) van het personeel van de vzw Bravvo vrouwelijk*: het tekort aan vrouwen* is vooral afkomstig van de gemeenschapswachten (GW) en in mindere mate van de animatoren/trices in de jeugdcentra.
Evaluatie 2020-2022	<p>Het percentage vrouwen* bij Bravvo is in de periode 2020-2021 licht gestegen tot 28% in 2022. Het aanwerven van vrouwen, met name voor GW-functies, blijft een echte uitdaging (niet in het minst vanwege de werktijden tot 2 uur 's nachts).</p> <p>De HR-afdeling van Bravvo blijft bijzondere aandacht besteden aan diversiteit en genderevenwicht bij de aanwerving. De tendens is bemoedigend: in 2022 werd de pariteit bijna bereikt: er werden 16 vrouwen* en 17 mannen* aangeworven.</p> <p>In 2022 werden onder leiding van de dienst Vorming gespreksgroepen voor vrouwelijke GW-medewerkers opgericht om de ondervonden moeilijkheden te bespreken en na te denken over mogelijke verbeteringen om een verloop van vrouwen* binnen het personeelsbestand te vermijden.</p>

Verwachte resultaten voor 2024: Er werden specifieke maatregelen genomen om de aanwerving van vrouwen* te bevorderen en het personeelsverloop onder vrouwen* tot een minimum te beperken.

ALGEMENE DOELSTELLING 2: DE VZW BRAVVO ZIET TOE OP HET GEMENGDE KARAKTER VAN HAAR BEGUNSTIGDEN.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. Zorgen voor de genderdiversiteit in jeugdcentra.

Indicator 1	Percentage meisjes*/jongens* ingeschreven in jeugdcentra.																											
Status	<p>In 2019 telden de 8 centra beheerd door Bravvo (5 jeugdcentra, 1 jeugdhuis en 2 gemeenschapscentra) 47% meisjes* onder de ingeschreven jongeren.</p> <div data-bbox="566 728 1340 1153" style="text-align: center;"> <p>INSCHRIJVINGEN PER CENTRUM IN 2019</p> <table border="1" style="margin: auto;"> <caption>INSCHRIJVINGEN PER CENTRUM IN 2019</caption> <thead> <tr> <th>Centrum</th> <th>Vrouwen*</th> <th>Mannen*</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Averroës</td> <td>57</td> <td>71</td> </tr> <tr> <td>Dolto</td> <td>22</td> <td>27</td> </tr> <tr> <td>Horizon</td> <td>64</td> <td>66</td> </tr> <tr> <td>LocoMot...</td> <td>31</td> <td>59</td> </tr> <tr> <td>R'en'Arts</td> <td>97</td> <td>106</td> </tr> <tr> <td>NOH</td> <td>83</td> <td>92</td> </tr> <tr> <td>Oasis</td> <td>86</td> <td>87</td> </tr> <tr> <td>Rempart...</td> <td>68</td> <td>69</td> </tr> </tbody> </table> </div> <p>De aanwezigheid van ten minste één animatrice in elk centrum en de diversificatie van het aanbod aan workshops stimuleert de aanwezigheid en de inclusie van meisjes*. Het actieplan van elk centrum houdt rekening met het thema diversiteit.</p>	Centrum	Vrouwen*	Mannen*	Averroës	57	71	Dolto	22	27	Horizon	64	66	LocoMot...	31	59	R'en'Arts	97	106	NOH	83	92	Oasis	86	87	Rempart...	68	69
Centrum	Vrouwen*	Mannen*																										
Averroës	57	71																										
Dolto	22	27																										
Horizon	64	66																										
LocoMot...	31	59																										
R'en'Arts	97	106																										
NOH	83	92																										
Oasis	86	87																										
Rempart...	68	69																										
Evaluatie 2020-2022	<p>In de periode 2020-2021 waren 45% van de ingeschreven jongeren meisjes*. De cijfers voor 2021/22 konden in dit stadium nog niet geanalyseerd worden, maar geschat wordt dat 45% van de deelnemers meisjes* zijn (d.w.z. 445 meisjes* op 981 jongeren die bij de Bravvo-centra zijn ingeschreven). Wanneer deze cijfers per centrum worden geanalyseerd, varieert het aandeel echter van 30% tot 60%. In de centra waar het aantal meisjes* lager is, wordt bijzondere aandacht besteed aan het soort activiteiten dat wordt aangeboden en de manier waarop deze worden georganiseerd. Het gemengde karakter blijft centraal staan bij het opzetten en evalueren van de projecten van de centra.</p>																											

	<p>Tijdens de coronacrisis konden er geen workshops 'Ça s'débat' georganiseerd worden. Zodra de centra weer opengingen, werden deze workshops hervat. Het thema gendergelijkheid kon in deze workshops direct of indirect via een verwant thema worden aangesneden. Waar nodig kon het onderwerp ook ter sprake gebracht worden in meer informele gesprekken tussen de animatieteams en het doelpubliek tijdens de gestructureerde opvang.</p> <p>De goede praktijken op dit gebied werden niet systematisch benut, maar er zal in de toekomst gebruik kunnen gemaakt worden van de systematische analyse via de technische animatiefiches en het nieuwe formaat van de projectfiches.</p>
--	--

Verwachte resultaten voor 2024:

1. De analyse en opvolging van het gemengde karakter binnen de workshops worden gemonitord en ondersteund door de implementatie van een instrument voor de opvolging van de dagelijkse aanwezigheid. Op basis van de bevindingen wordt de toegang voor iedereen en de diversiteit binnen de jeugdcentra bevorderd, met name op het niveau van de activiteiten.
2. Het thema van het gemengde karakter komt aan bod in de workshops over burgerschap ("ça s'débat").
3. Er wordt voortgebouwd op goede praktijken op het gebied van gendergelijkheid.

ALGEMENE DOELSTELLING 3: BRAVVO VZW BESTRIJDT GEWELD TEGEN MEISJES* EN VROUWEN* IN DE OPENBARE RUIMTE.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Mobilisatie van de gemeenschapswachten ((N)GW's)⁵⁶ van de vzw Bravvo om de strijd aan te binden met het probleem van straatintimidatie.*

Indicator 1	Aantal opgeleide GW's.
Indicator 2	Aantal ingevoerde klachten.
Indicator 3	Hoeveelheid preventief communicatiemateriaal.
Status	In het kader van de overeenkomst tussen de Stad Brussel en de vzw Touche pas à ma Pote (TPAMP) werden in 2018-2019 bewustmakingsworkshops georganiseerd voor o.a. GW's. In samenwerking met actoren en een actrice van de Ligue Impro werden rollenspellen gebruikt om het debat over de grenzen van intimidatie te openen, de deelnemers bewust te maken van het fenomeen, hen te herinneren aan de geldende wetgeving en mogelijke acties voor te stellen. Een honderdtal (N)GW's werd zo bewustgemaakt van het probleem.
Evaluatie 2020-2022	De preventieve opleiding (4 uur) over de 5D's (afleiden (Distract), Documenteren, Dirigeren, Delegeren en Dialogeren), ontwikkeld door de cel Gelijke Kansen als onderdeel van het actieplan 'Niets zonder mijn toestemming' ⁵⁷ om mensen in staat te stellen als getuige actie te ondernemen tegen seksistische intimidatie in de openbare ruimte, werd in augustus 2022 opgestart bij de eerstelijns teams. Deze cursus werd samen met de (N)GW's samengesteld en Bravvo's team van trainers werd opgeleid om de opleiding zelfstandig te geven. 6 GW's hebben in augustus een testopleiding gevolgd en de eerste 7 medewerkers van het Bruciteam werden in december 2022 opgeleid. Het plan is om de komende jaren

⁵⁶ Gemeenschapswachten en nachtelijke gemeenschapswachten

⁵⁷ Cf. **SPECIFIEKE DOELSTELLING 2.** *Zorgen voor de implementatie en de evaluatie van een actieplan dat specifiek gericht is op de strijd tegen gendergerelateerd geweld in het uitgaansleven en het nachtleven.*

	<p>alle (N)GW's en vervolgens al het Bravvo-personeel op te leiden.</p> <p>In 2022 voerden GW's 23 vaststellingen in via LIOS (een softwareprogramma) met betrekking tot 10 situaties van intimidatie (geen gegevens voor de jaren ervoor wegens wijziging van het computerprogramma), en er waren ook 4 vaststellingen door het Bruciteam.</p> <p>Het materiaal van de campagne 'Niets zonder mijn toestemming' werd ter beschikking gesteld van de medewerkers.</p> <p>Gezien de Covid-context werden de wijkactieplannen opgeschort. Alleen de Zennewijk heeft specifieke acties in verband met het thema van vrouwen* in de openbare ruimte geïntegreerd (met name de gespreksgroepen die aansluiten op de muurschilderingsprojecten of het positieve gebruik van het Anneessensplein).</p>
--	---

Verwachte resultaten voor 2024:

1. De (N)GW's werden permanent bewustgemaakt en opgeleid in verband met de problemen van straatintimidatie.
2. De vaststellingen (QR-code, klachten, adviesraden, verkenningwandelingen...) worden door de (N)GW's doorgegeven aan het buurtobservatorium om de doelgebieden te identificeren.
3. In de zonering van de (N)GW's werden zwarte punten op het vlak van straatintimidatie geïntegreerd.
4. Preventieve ondersteuning (daderpreventie/slachtofferhulp) werd ter beschikking gesteld van de (N)GW's.
5. Er wordt nagedacht over de integratie van de problematiek van straatintimidatie in de wijkactieplannen (transversale actieplannen tussen ISO-teams), in samenhang met de aandachtspunten per wijk.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. *De straathoekwerk(st)ers en animatoren/-trices in de jeugdcentra (JC) opleiden op het gebied van intimidatie in de openbare ruimte.*

Indicator 1	Aantal opgeleide straathoekwerk(st)ers en animatoren/-trices in de jeugdcentra.
Status	In het kader van de overeenkomst met de vzw TPAMP heeft de cel Gelijke Kansen in juli 2019 ook een improvisatieworkshop voor Brusselse tieners georganiseerd om het probleem van straatintimidatie aan te pakken. In samenwerking met de coördinatie van de jeugdcentra van de vzw Bravvo konden een groep jongeren en twee animatoren/animatrices van jeugdcentra hieraan deelnemen.
Evaluatie 2020-2022	Voor 2020-2022 werd geen enkel specifiek initiatief genomen op het vlak van opleiding. Er werd echter een opleiding gepland voor de collega's van de afdeling Jeugd in de loop van 2023, eveneens rond het instrument '5D' (na de opleiding van de (N)GW's).

Verwachte resultaten voor 2024: Alle straathoekwerk(st)ers en animatoren/-trices van de JC's zijn opgeleid op het gebied van seksistische intimidatie in de openbare ruimte.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 3. *Alle betrokken actoren mobiliseren in het kader van het Charter van het Nachtleven om seksisme en ongewenst seksueel gedrag in de context van het nachtleven te bestrijden.*

Indicator 1	Aantal opgeleide vertegenwoordigers van horecazaken.
Indicator 2	Aantal safer spaces op het grondgebied.
Status	Een eerste Charter van het Nachtleven werd in 2019 in de Sint-Jacobswijk afgesloten met het gemeentebestuur, de vzw Bravvo, de politie, de vertegenwoordigers van de horecazaken en de inwoners. Het omvat een reeks

	maatregelen om risico's te verminderen, overlast te voorkomen en discriminatie (inclusief seksisme) te bestrijden.
Evaluatie 2020-2022	<p>Naast het reeds bestaande handvest van de Sint-Jacobswijk (14 leden) werd in 2022 een nieuw handvest afgesloten in de Sint-Gorikswijk (32 leden). In het kader hiervan: 1/ is het barpersoneel opgeleid om optimaal te reageren en hulp te kunnen bieden aan een persoon die het slachtoffer is van geweld/ongewenst seksueel gedrag: in 2020 werden 30 mensen opgeleid. De doorstuurprocedure is effectief in deze uitgaansgelegenheden (met het doorsturen naar de speciale eenheid van het Sint-Pietersziekenhuis).</p> <p>Naast het displaymateriaal voor het Charter van het Nachtleven werd ook het materiaal voor de gemeentelijke campagne 'Niets zonder mijn toestemming' verspreid bij de partnerinstellingen.</p> <p>In de uitgaansgelegenheden die het handvest hebben ondertekend (in totaal 46 instellingen), werden <i>Safer Spaces</i> voor de slachtoffers gecreëerd.</p>

Verwachte resultaten voor 2024:

1. Het personeel van de cafés is gesensibiliseerd en opgeleid rond het belang van de rol van de getuige in gevallen van ongewenst seksueel gedrag en seksisme.
2. Er is een procedure ontwikkeld om de zaak door te geven aan de politie en eventueel aan het IGVM, met instemming van het slachtoffer.
3. Preventieve displaymedia worden gecreëerd om het publiek te informeren over de getroffen maatregelen.
4. In de bars worden Safer Spaces ontwikkeld als toevluchtsoord voor slachtoffers.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 4. De daders bewustmaken en de positieve toe-eigening van de openbare ruimte door vrouwen* bevorderen om te strijden tegen straatintimidatie.

Indicator 1	Aantal bewustmakingsevenementen/workshops rond burgerschap ter bestrijding van seksisme.
Status	In het kader van de overeenkomst met de vzw TPAMP heeft de cel Gelijke Kansen in juli 2019 een improvisatieworkshop voor Brusselse tieners georganiseerd om het probleem van straatintimidatie aan te pakken. In samenwerking met de coördinatie van de jeugdcentra van de vzw Bravvo konden 20 jongeren deelnemen.
Evaluatie 2020-2022	<p>Op dit gebied werd geen enkele specifieke maatregel uitgevoerd. Hierbij moet opgemerkt worden dat de animatieteams bijzondere aandacht aan deze kwestie blijven besteden wanneer ze een impact heeft op doelgroepen die de Bravvo-centra bezoeken.</p> <p>Tijdens de coronacrisis konden geen workshops 'Ca s'débat' georganiseerd worden. Zodra de centra weer opengingen, werden deze workshops hervat. Het thema kon in deze workshops direct of indirect via een verwant thema worden aangesneden (verhouding jongens*-meisjes*, seksisme, diversiteit, zelfbeeld en beeld van de ander, enz.). Waar nodig kon het onderwerp ook ter sprake gebracht worden in meer informele gesprekken tussen de animatieteams en het doelpubliek tijdens de gestructureerde opvang.</p>

Verwachte resultaten voor 2024:

1. In de openbare ruimte worden bewustmakingsactiviteiten voor daders opgezet en gericht op het begeleiden van slachtoffers, met name bij sociaal-culturele evenementen.
2. Het thema van de strijd tegen seksisme wordt behandeld in het kader van de workshops over burgerschap (workshops *ça s'débat*).

SPECIFIEKE DOELSTELLING 5. *De expertise versterken van de teams op het gebied van genderbewuste inrichting van de openbare ruimte.*

Indicator 1	Aantal interventies in het kader van herinrichtingsprojecten.
Indicator 2	Aantal personen die opgeleid werden rond gender en openbare ruimte.
Status	Naast de gewestelijke 'Gids voor de integratie van veiligheidsvoorzieningen in de openbare ruimte', die 'gender planning' ⁵⁸ opnieuw op de agenda zet, heeft de vzw Bravvo reeds een zekere expertise op het terrein ontwikkeld door de ontwikkeling van een module om de technische preventie-adviseurs bewust te maken.
Evaluatie 2020-2022	De cel Eval van de vzw Bravvo heeft deelgenomen aan het begeleidingscomité van de gids security by design, specifiek gewijd aan de veiligheid van vrouwen* in de openbare ruimte. De acties die de Stad heeft ondernomen met betrekking tot dit thema (via de projectoproep 'Gender en stedenbouw'), werden doorgegeven. Het definitieve materiaal dat in 2023 door Safe.brussels zal worden ontwikkeld, zal als basis kunnen dienen om een stap verder te gaan in deze optiek van beveiliging door een goede inrichting van de openbare ruimte. Enkele 'techno-preventie'-adviezen werden door Bravvo doorgegeven (bijvoorbeeld voor de herinrichting van de hoek van de Vander Elststraat en de Bravekinderenstraat in Neder-Over-Heembeek).

Verwachte resultaten voor 2024: De vzw Bravvo blijft haar expertise in genderplanning ontwikkelen in samenwerking met het departement Stadsontwikkeling door onder meer advies te geven in het kader van herinrichtingsprojecten en in het bijzonder in het kader van de wijkcontracten.

⁵⁸ 'Gender planning' is de integratie van gender in de stedenbouw en de inrichting van de openbare ruimte, met name voor meer veiligheid. Daarbij wordt rekening gehouden met het huidige en het gewenste toekomstige gebruik (flexibiliteit, veiligheid, participatie, gevarieerde en lokale buurtdiensten, enz.).

ALGEMENE DOELSTELLING 4: BRAVVO VZW VECHT TEGEN HUISELIJK GEWELD EN INTRAFAMILIAAL GEWELD.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *De lokale, sociale en juridische bemiddelaars van de vzw Bravvo opleiden op het gebied van geweld tegen vrouwen*.*

Indicator 1	Aantal eerstelijnswerk(st)ers dat is opgeleid op het vlak van geweld tegen vrouwen*.
Status	Aangezien de Covid-periode wordt gekenmerkt door een toename van huiselijk geweld en de teams van (N)GW's, animatoren/animatrices en straathoekwerk(st)ers in 2019 een bewustmakingsmodule over intimidatie hebben gevolgd, lijkt een opleiding over geweld de logische volgende stap om de opleiding van eerstelijnswerk(st)ers binnen de vzw Bravvo af te ronden.
Evaluatie 2020-2022	In 2021 heeft de dienst Gelijke Kansen van de Stad in samenwerking met Ella vzw ⁵⁹ een opleiding (één namiddag) over huiselijk geweld georganiseerd, in het bijzonder gericht op de slachtoffers van geweld tussen partners met een migratie-achtergrond. Het doel van deze opleiding was het personeel bewust te maken van huiselijk geweld en van de gevolgen ervan voor een zeer kwetsbare en geïsoleerde bevolkingsgroep (nieuwkomers), en het project Luisterende Oren van de vereniging onder de aandacht te brengen (44 vrijwilligers die in verschillende talen beschikbaar zijn voor een eerste contact en om begeleiding te bieden). Ze werd bijgewoond door alle medewerkers van het actieterrein 'bemiddeling' (sociale bemiddelaars, lokale bemiddelaars, schoolbemiddelaars, rechtsbijstand en Nota Bene) en door andere eerstelijnswerk(st)ers van Bravvo: onthaal, teamleiders Bruciteam, (N)GW's, coördinatoren/coördinatrices van jeugdhuizen en buurtcentra en straathoekwerk(st)ers. Ter gelegenheid hiervan hebben de diensten pennen met een uittrekbare banner (met de contactgegevens van de vereniging Ella)

⁵⁹ Zie voetnoot 14.

	gekregen om de doelgroep te wijzen op deze voorziening. In de loop van 2023 is een verdere opleiding gepland voor de collega's van het actieterrein 'bemiddeling', ook rond het instrument '5D' (na de opleiding van onze gemeenschapswachten).
--	---

Verwachte resultaten voor 2024: De eerstelijnswerk(st)ers worden opgeleid op het gebied van geweld tegen vrouwen* (seksistisch geweld, intrafamiliaal geweld, ...) om dit te identificeren, te signaleren en eventueel in te grijpen.

STADSONTWIKKELING

Het departement Stadsontwikkeling heeft als algemene opdracht om toe te zien op de harmonieuze ontwikkeling van het grondgebied. Het kijkt toe om veiligere en meer publiek toegankelijke inrichtingen in de hele Stad Brussel te voorzien. Speciale publiciteitsmaatregelen (openbaar onderzoek en/of overlegcommissie) worden om verschillende redenen georganiseerd, voorafgaand aan de afgifte van een stedenbouwkundige, verkavelings- of milieuvergunning indien de wet dit vereist en voorafgaand aan de goedkeuring van een stedenbouwkundig plan of verordening.

Stedenbouw kan impliciet bijdragen aan het creëren of in stand houden van bepaalde genderstereotypen door het versterken van de genderrollen in het ontwerp van de stad. Eigenschappen van de Stad zoals bevolkingsdichtheid, diversiteit of wegenbouw hebben een impact op diensten, veiligheid en toegankelijkheid die niet gelijk is voor verschillende groepen gebruikers (Tummers, 2010)⁶⁰. Het is daarom belangrijk om stedenbouwkundige documenten - verslagen, statistieken, plannen, bestekken, enz. - te bestuderen met een genderaanpak om nuttige informatie te verkrijgen voor de creatie van een stad die aan iedereen is aangepast. Een openbare raadpleging die ervoor zorgt dat alle categorieën burgers vertegenwoordigd zijn, is ook een *conditio sine qua non* voor een egalitaire en inclusieve stadsinrichting.

⁶⁰ TUMMERS Lidewij, 2010, "To the Heart of Planning: is the Hardware of Spatial Planning open to Feminist Alternatives?" in Ernst WALTRAUD (dir.), *Geschlecht und Innovation. Gender-Mainstreaming im Techno-Wissenschaftsbetrieb. Internationale Fraue- en Genderforschung in Niedersachsen, Teilband 4 Reihe Focus Gender Bd. 12*, Berlijn, Münster, Wenen, Zürich, Londen, LIT Verlag.

ALGEMENE DOELSTELLING 1: DE STAD BRUSSEL VERSTERKT DE VERTEGENWOORDIGING VAN VROUWEN* IN DE OPENBARE RUIMTE.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Het aantal pleinen, parken, straten en stedelijke infrastructuurvoorzieningen die vernoemd zijn naar beroemde vrouwen*, verhogen.*

Indicator 1	Aantal <i>pleinen, parken, stedelijke infrastructuurvoorzieningen en straten die vernoemd zijn naar beroemde vrouwen*</i> .
Status	<p>Een eerste lijst met namen van beroemde vrouwen* werd in november 2016 goedgekeurd door de gemeenteraad⁶¹.</p> <p>Tussen half 2017 en midden 2018 werden 2 straten en 1 plein vernoemd naar een vrouw*: het Jo Coxplein, de Yvonne Nèvejeanstraat en de Andrée de Jonghstraat.</p> <p>Tussen half 2018 en de zomer 2020 werd besloten om 4 nieuwe plaatsen te benoemen ter ere van illustere vrouwen*: de Eliane Vogel-Polskystraat, de Anna Bochstraat, de Suzanne Danielbrug en de Willy de Bruyn Dreef.</p>
Evaluatie 2020-2022	<p>In september 2022 heeft het schepencollege een bijgewerkte lijst met namen van beroemde vrouwen* goedgekeurd.</p> <p>Sinds medio 2020 dragen nog 2 straten, een loopbrug en een park op het grondgebied van de stad de naam van een vrouw*: Loredana Marchibrug bij Graaf van Vlaanderen; Eunice N. Osayandestraat tussen de Akenkaai en de Willebroekkaai; Hélène Dutrieustraat tussen de Helihavenlaan en de Groendreef; Marie Popelinpark, gelegen op de hoek van de Huidevettersstraat, de Spiegelstraat en de Brigittinenstraat.</p>

Verwachte resultaten voor 2024: Het aantal straten dat wordt vernoemd naar of omgedoopt ter ere van beroemde vrouwen* neemt toe op het grondgebied van de stad.

⁶¹ https://www.brussel.be/sites/default/files/bxl/20161117_Beroemde_Vrouwen.pdf

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. *Het aantal muurschilderingen van vrouwelijke artiesten op de Striproute van de Stad vergroten.*

Indicator 1	Aantal muurschilderingen van vrouwelijke artiesten.
Status	<p>In 2017 werd een eerste muurschildering, geïnspireerd op het werk van een vrouw*, opgenomen in de Striproute van de Stad. De muurschildering, getiteld <i>"In My Area"</i>, stelt een originele tekening voor van de Schotse kunstenares Lucy McKenzie. Vervolgens werden 8 andere muurschilderingen (mede) gemaakt door vrouwen* toegevoegd aan het parcours⁶².</p> <p>In 2020 was echter slechts 17% van de muurschilderingen op de Striproute gemaakt of mede gemaakt door vrouwen*.</p>
Evaluatie 2020-2022	<p>De hercontextualisering van het Striptraject, dat op vraag van de Stad werd uitgevoerd door een consortium bestaande uit het Brussels Studies Institute, het Belgisch Stripcentrum, de ULB en ACME en een onderzoeksgroep voor het stripverhaal, heeft het mogelijk gemaakt om de deelname van vrouwen aan het Stripparcours vóór 2017 in de kijker te zetten door met name te wijzen op de rol van Gabrielle Borille, scenarioschrijver van "Victor Sackville", en Anne-Claire Jouvray, colorist van "Lincoln".</p> <p>In 2021 en 2022 werden 5 nieuwe muurschilderingen gemaakt geïnspireerd door het werk van vrouwelijke auteurs, waardoor het percentage fresco's gemaakt of mede-gemaakt door vrouwen* eind 2022 op 23% kwam.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 'Vandergoten' van Emilie Plateau ✓ 'Namiddag op het Bockstaelplein' van Elodie Shanta ✓ 'Solastalgie' van Eva Roussel ✓ 'La Cabane' van Léonie Bischoff

⁶² « Tour à Plomb » medegerealiseerd door Carine de Brabanter, « Le grand loup qui porte le mouton » gerealiseerd door Dominique Goblet ; 2019 : « Tamara » medegerealiseerd door Lou ; « La voie lactée » gerealiseerd door Mathilde Van Gheluwe ; « Les ancêtres bienveillants » gerealiseerd door Fabienne Loodts ; « Le petit gilet » gerealiseerd door Aurélie William Levaux ; 2020 : « Crocodiles » medegerealiseerd door Juliette Boutant ; « Petit Poilu » gerealiseerd door Céline Fraipont.

✓ 'Dagen van zand' van Aimée de Jongh

Verwachte resultaten voor 2024: Het aantal muurschilderingen die (mede) door vrouwen* gemaakt zijn op de Striproute van de Stad, neemt toe.

ALGEMENE DOELSTELLING 2: DE STAD BRUSSEL VERSTERKT HET VEILIGHEIDSGEVOEL VAN VROUWEN* DOOR DE INRICHTINGEN IN DE OPENBARE RUIMTE AAN TE PASSEN AAN HUN BEHOEFTE.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Effectrapportages maken op het gebied van de gelijkheid van vrouwen* en mannen* in het kader van (her)inrichtingsprojecten voor de openbare ruimte.*

Indicator 1	Aantal genderbewuste analyses van gegevens verzameld tijdens diagnoses (bijv. openbare onderzoeken) in het kader van projecten van stedelijke herinrichting.
Status	<p>In 2018 werden in samenwerking met de vzw GARANCE tien verkennende wandelingen georganiseerd in het kader van het Duurzame Wijkcontract 'De Marollen'.</p> <p>Een tweede overheidsopdracht werd afgesloten met de vzw Garance van oktober 2019 tot juni 2020 om verder aan de slag te gaan met de bevindingen die tijdens de verkennende wandelingen werden verzameld. Deze consulting resulteerde o.a. in een methodologische gids met algemene aanbevelingen en een reeks instrumenten voor stedenbouwkundige teams en meer specifiek voor stadsvernieuwingsprojecten.</p> <p>Het Gemeentelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GemPDO) dat begin 2020 is opgesteld, is geïnspireerd op de resultaten van een online enquête die van 14 oktober tot 30 november 2019 is georganiseerd. De feedback van de 1.634 deelnemers hielp om de diagnose per wijk te stellen en de in het GemPDO voorgestelde ambities te prioriteren. Hoewel de analyse van de resultaten van de enquête de antwoorden van de deelnemers in eerste instantie niet naar gender heeft uitgesplitst, kon dat wel gedeeltelijk worden uitgevoerd in een tweede fase, op vraag van de cel Gelijke Kansen.</p>
Evaluatie 2020-2022	Bij de oprichting van de wijkcommissies (wijkcontracten) wordt een representatief panel van burgers samengesteld. Bij de verschillende criteria wordt rekening gehouden met gendergelijkheid. De projectmanagers die

	<p>verantwoordelijk zijn voor de programma's, worden hiervan vooraf op de hoogte gesteld.</p> <p>Dergelijke panels worden ook opgericht als onderdeel van projecten voor de herinrichting van de openbare ruimte.</p>
--	---

Verwachte resultaten voor 2024: Elke analyse van de gegevens die worden verzameld tijdens de diagnose (bv. openbare onderzoeken) in het kader van stedelijke herinrichtingsprojecten omvat een uitsplitsing naar gender om het effect te meten van het gender op de waardering en de behoeften van de deelnemers op het gebied van inrichting.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. *De teams van het departement Stadsontwikkeling opleiden om een genderbewuste aanpak te ontwikkelen voor (her)inrichtingsprojecten voor de openbare ruimte.*

Indicator 1	Aantal opgeleide personen.
Status	In 2020 hebben 4 medewerkers van de organisationele eenheid Planning en Ontwikkeling een opleiding gekregen over de integratie van het genderthema in de inrichting van de openluchtrecreatiegebieden voor kinderen en jongeren. 6 andere medewerkers van het departement Stadsontwikkeling werden opgeleid door de vzw Garance in het kader van de consultancyopdracht.
Evaluatie 2020-2022	<p>In 2022 hebben 4 medewerkers van het departement deelgenomen aan de opleiding 'Gender en Stad', georganiseerd op initiatief van Brussel Plaatselijke Besturen door de vzw Architecture qui Dégenre en het adviesbureau ERU Urbanisme.</p> <p>De gids voor genderanalyse die in 2020 voor de Stad werd opgemaakt door de vzw Garance, is digitaal ter beschikking gesteld van het personeel.</p>

Verwachte resultaten voor 2024: De medewerkers die betrokken zijn bij stadsvernieuwingsprojecten krijgen nog steeds opleiding om een genderbenadering te integreren hierin.

OPENBAAR CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN

Omdat elke persoon recht heeft op maatschappelijke bijstand, die tot doel heeft iedereen in staat te stellen een leven te leiden dat in overeenstemming is met de menselijke waardigheid, heeft het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW) als opdracht ervoor te zorgen dat individuen en gezinnen de bijstand krijgen die de gemeenschap hen verschuldigd is. Deze hulp kan materieel, sociaal, medisch, medisch-sociaal of psychologisch zijn.

Om zijn maatschappelijke welzijnsopdracht uit te voeren, beschikt het OCMW van de Stad Brussel over 11 lokale sociale wijkkantoren. Het is in deze wijkkantoren dat maatschappelijk werkers en assistenten het volgende aanbieden:

- alle relevante informatie;
- de nodige stappen ondernemen om de rechten van personen te regulariseren;
- begeleiding bieden en concrete bijstand verlenen in de meest geschikte vorm (zoals: toekenning van materiële steun, een leefloon of gelijkwaardige sociale bijstand, financiële voorschotten - op werkloosheidsuitkeringen, ziekenfondsvergoedingen, pensioen, alimentatie, invaliditeitsuitkering, RIZIV, enz.)

De prioritaire opdracht van de dienst Huisvesting van het OCMW is het bevorderen van de toegang tot fatsoenlijke, aangepaste woningen en betaalbare huurprijzen voor degenen die hulp zoeken. Het beheert ook 69 transitwoningen⁶³ die tijdelijk onderdak bieden aan mensen met acute huisvestingsproblemen.

Tewerkstelling en opleiding behoren ook tot de bekommernissen van het OCMW van de Stad Brussel. Het heeft diensten en partnerschappen ontwikkeld met verschillende vzw's om passende opleidingsoplossingen te bieden voor de verschillende situaties waarin veel OCMW-begunstigden zich bevinden. Elk jaar worden meer dan 3.250 mensen begeleid door integratiemedewerkers om hen te helpen bij het vinden van een baan op de reguliere arbeidsmarkt.

Het OCMW heeft meer vrouwen* in dienst, vooral vanwege het grote aantal medisch-sociale functies. Op dit moment is het geen prioriteit om meer mannen* aan te werven.

⁶³ Van die 69 woningen zijn 19 modulaire woningen toegewezen aan het project 'HIT 18-25' (voor jongeren van 18 tot 25 jaar).

ALGEMENE DOELSTELLING 1: HET OCMW VAN BRUSSEL ONTWIKKELT EEN GENDERBEWUSTE ORGANISATIECULTUUR.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. Een diversiteitsplan ontwikkelen ter bestrijding van onder andere genderdiscriminatie binnen de diensten van het OCMW.

Indicator 1	Vooruitgang bij de uitwerking van een diversiteitsplan.
Status	<p>In november 2019 werd een 'Diversiteam' opgericht binnen het OCMW van de Stad dankzij de steun van Bruxeo in het kader van het project So-Diversity⁶⁴. Het doel van dit Diversiteam is het personeel van het OCMW te sensibiliseren alvorens de acties uit te breiden tot de begunstigden; acties uit te voeren om discriminatie concreet te bestrijden en de diversiteit binnen het OCMW te bevorderen.</p> <p>De 3 beschermde criteria waarop zij zich wil richten zijn: handicap, seksuele geaardheid en geslacht.</p>
Evaluatie 2020-2022	<p>De Covid-19-pandemie was een onvoorzien obstakel dat een halt heeft toegeroepen aan een aantal ideeën en initiatieven. Zo werd in 2020 de verspreiding van een vragenlijst voor het personeel over het inclusiegevoel en vragen over gender uitgesteld.</p> <p>Omgekeerd heeft Covid-19 het beleid van telewerken versneld, wat ten goede komt aan mensen met kinderen en in het bijzonder aan alleenstaande ouders en ouders - voor het merendeel vrouwen* - in eenoudergezinnen.</p> <p>In 2020 werd het personeel geïnformeerd over de Internationale Dag tegen Geweld op Vrouwen* (25 november) en de Internationale Dag van de Rechten van de Vrouw*. Op 8 maart heeft het personeel van het OCMW ook een schort overhandigd gekregen in het kader van de WVR⁶⁵, georganiseerd door de Stad Brussel.</p>

⁶⁴ <https://sodiversity.bruxeo.be/>

⁶⁵ Sinds 2014 organiseert de cel Gelijke Kansen een Week van de Vrouwenrechten (WVR).

	<p>In 2020 en 2022 hebben verschillende personeelsleden deelgenomen aan verschillende activiteiten in verband met inclusie: een bijeenkomst 'So-Diversity & Healthcare' (BRUXEO), een opleiding over de criteria voor beschermde discriminatie (UNIA), evenementen van de Diversity Managers Association Belgium (DMAB), 'Dag van Inclusie' in Leuven, enz.</p> <p>Er werden ook meer indirecte bewustmakingsinitiatieven georganiseerd, zoals in mei 2022, toen 270 niet-stereotiepe kleurboeken voor kinderen ⁶⁶ werden uitgedeeld op de verschillende sites van het OCMW. Deze boeken werden uitgedeeld in de diensten van het OCMW die zich met kinderen bezighouden, en in de wachzalen van de sociale wijkkantoren bijvoorbeeld.</p> <p>Sinds januari 2022 beschikt het OCMW van de Stad Brussel over een referentiepersoon voor diversiteit en inclusie. Deze persoon kan zich volledig wijden aan het creëren van een inclusieve organisatiecultuur door de implementatie van diepgaande actieplannen.</p> <p>In maart 2022 werd een module 'Diversiteit en Inclusie' ingevoerd in het programma van de onthaaldagen voor nieuwe collega's.</p> <p>Ten slotte bundelt het Diversiteam, dat is vervangen door een werkgroep Diversiteit & Inclusie, al zijn initiatieven onder het label 'Be.Inclusive'. Voorbeeld: Sinds mei 2022 werd een 'Be.Inclusive'-ruimte gecreëerd op het interne communicatieplatform: hier wordt regelmatig positief nieuws over inclusie gedeeld. Sinds juni 2022 werkt de werkgroep D&I samen met 2 consultants van Actiris om in 2023 het allereerste actieplan voor diversiteit en inclusie van het OCMW te publiceren.</p>
--	--

Verwachte resultaten voor 2024: Er wordt een diversiteitsplan van het OCMW aangenomen en aan het personeel meegedeeld.

⁶⁶ Voorgesteld door Brussel Plaatselijke Besturen van de Gewestelijke Overheidsdienst Brussel.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. Een genderbewuste begroting ontwikkelen.

Indicator 1	Aantal personeelsleden dat is opgeleid in genderbewuste analyse van een begroting.
Status	Niemand opgeleid.
Evaluatie 2020-2022	Deze opleiding werd nog niet geconcretiseerd. Er werd meer nadruk gelegd op de uitbreiding van de projecten van het Brusselse OCMW op het gebied van huiselijk geweld en de emancipatie van vrouwen in eenoudergezinnen.

Verwachte resultaten voor 2024: Het team dat belast is met het financiële beheer opleiden in gender budgeting.

ALGEMENE DOELSTELLING 2: HET OCMW STRIJDT TEGEN GEWELD TEGEN VROUWEN*.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Maatschappelijk assistenten (MA's) en maatschappelijk werkers (MW's) opleiden op het gebied van geweld tegen vrouwen*.*

Indicator 1	Aantal opgeleide personen.
Status	Verschillende opleidingsmodules verspreid over meerdere weken werden regelmatig gegeven aan MA's en MW's die tussen 2018 en 2020 nieuw bij het OCMW werden aangenomen. De opleiding is vooral gericht op de interne procedures, de wettelijke bepalingen, het beroepsgeheim, enz. maar leert het personeel nog niet omgaan met kwesties van gendergerelateerd geweld.
Evaluatie 2020-2022	<p>In december 2020 en februari 2021 werden door de cel GK in samenwerking met de vzw ELLA 9 opleidingen online georganiseerd voor het personeel van het OCMW, het BAPA en de vzw Bravvo. 60 MA's en MW's hebben deze opleiding gevolgd, gespreid over de sessies van 7/12/2020, 15/12/2020, 25/02/2021 en 9/03/2021.</p> <p>In 2022 heeft het departement Sociale Actie een opleiding over huiselijk geweld ontwikkeld, die vanaf 2023 aan de ongeveer 300 MW's zal worden gegeven.</p> <p>Ten slotte zal het OCMW van Brussel - in het kader van het project MAYA (zie hoofdstuk Politie - Algemene doelstelling 2, specifieke doelstelling 5) - toetreden tot de 'Coalition of the willing' en zo kunnen profiteren van intercollegiale opleidingen in samenwerking met de politiezone Brussel-Hoofdstad-Elsene en lokale actoren op het gebied van intrafamiliaal en huiselijk geweld.</p>

Verwachte resultaten voor 2024: De MW's en MA's krijgen ten minste één opleiding over huiselijk geweld.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. *Bewustmakings- en communicatiemateriaal ontwikkelen over huiselijk geweld voor het personeel en de begunstigden van diensten voor maatschappelijk welzijn.*

Indicator 1	Hoeveelheid materiaal voor het personeel.
Indicator 2	Hoeveelheid materiaal voor potentiële slachtoffers van huiselijk geweld.
Status	Nieuwe doelstelling vastgelegd in 2020.
Evaluatie 2020-2022	<p>Voor 25 november 2020 is een op het personeel gerichte communicatiecampagne ontwikkeld.</p> <p>In het kader van de opleidingen die werden gegeven door de vzw ELLA (zie doelstelling hierboven) werd het platform Luisterende Oren⁶⁷ voorgesteld aan de personeelsleden die hebben deelgenomen aan de verschillende online sessies in 2020 en 2021. MA's kregen balpennen met de gegevens van het platform om uit te delen aan de slachtoffers die zich aanmelden op de verschillende sites van het OCMW.</p> <p>Animatievideo's (zonder tekst) die op initiatief van de cel GK werden gemaakt, worden sinds het voorjaar van 2021 getoond in wachtzalen en op de sociale media van het OCMW om het publiek bewust te maken van de verschillende vormen van huiselijk geweld en slachtoffers aan te moedigen erover te praten met eerstelijnsprofessionals.</p> <p>Ten slotte werd intern een studie uitgevoerd om de instrumenten die werden ontwikkeld door de vereniging Fem&Law,⁶⁸ te kunnen toepassen in de strijd tegen geweld tegen vrouwen*. Zij heeft ook een video in 5 talen gemaakt om slachtoffers van huiselijk geweld de eerste juridische reflexen bij te brengen.</p>

Verwachte resultaten voor 2024: De animatievideo's (zonder tekst) en de instrumenten van Fem&Law zullen opnieuw worden verspreid als onderdeel van een campagne over huiselijk geweld.

⁶⁷ Het platform <https://www.luisterendeoren.be> is een initiatief van het IGVM in samenwerking met de vzw ELLA en de FMDO (Federatie voor Mondiale en Democratische Organisaties) en bevat een lijst van de contactpersonen die een luisterend oor bieden in 21 verschillende talen.

⁶⁸ Fem&LAW is een vereniging van feministische advocaten die focussen op vrouwen* in het recht en die het recht ten dienste van vrouwen* stellen.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 3. *Huisvesting ter beschikking stellen voor vrouwelijke slachtoffers van huiselijk geweld.*

Indicator 1	Aantal vrouwen* die het slachtoffer zijn van huiselijk geweld en die onderdak krijgen in woningen die ter beschikking worden gesteld of ten laste worden genomen door het OCMW.
Status	<p>Zodra het CPVCF zijn administratieve zetel naar het grondgebied van de stad Brussel verhuisde (2010), werd een samenwerking met het OCMW opgezet.</p> <p>Tussen 2010 en 2020 werden jaarlijks 5 à 10 vrouwen*, slachtoffers van huiselijk geweld, opgevangen in transitwoningen van het OCMW, totdat een meer permanente oplossing kon worden gevonden die is aangepast aan de gezinssamenstelling.</p> <p>De duur van het verblijf van deze vrouwen* in transit is over het algemeen beperkt tot maximaal 6 maanden. Als een transitwoning geen optie is, zoekt het wijkkantoor Anneessens van het OCMW, die de samenwerking met het CPVCF coördineert, soms naar oplossingen in andere structuren van het OCMW via de dienst Huisvesting of in andere aangepaste opvangcentra.</p>
Evaluatie 2020-2022	<p>Voor de periode 01/01/22 tot 31/12/22 heeft de dienst Huisvesting van het departement Sociale Actie in totaal 3 situaties met huiselijk geweld opgevolgd. Eén aanvraag was afkomstig van een van onze departementen.</p> <p>De dienst Huisvesting heeft ten minste 1 directe aanvraag van het CPVCF gevonden die recent is verwerkt. De betrokkene is nog niet verhuisd naar een transitwoning, omdat er momenteel geen woning is die bij haar gezinssamenstelling past, maar ook daarbuiten wordt verder gezocht, op de privémarkt en/of via onze partners.</p> <p>In vergelijking met de jaren vóór 2020 is het aantal aanvragen merkkelijk gedaald. Er kunnen verschillende redenen zijn voor de daling van herhuisvesting. Het kan hierbij gaan om sociale tendensen of om samenwerking</p>

	<p>tussen het CPVCF en het OCMW. Het kan nuttig zijn de samenwerking opnieuw te verduidelijken en eventueel de workflow aan te passen zodat elke vraag vanuit het oogpunt van huiselijk geweld wordt bekeken en het gemakkelijker is om juiste cijfers te vinden.</p> <p>In het kader van het MAYA-project (zie hoofdstuk Politie - Algemene doelstelling 2, specifieke doelstelling 5) onderzoekt het OCMW alternatieve vormen van noodopvang en bestudeert het onder meer mogelijke samenwerkingsverbanden met hotels op het grondgebied van de stad Brussel.</p>
--	---

Verwachte resultaten voor 2024: Het OCMW reageert positief op 100% van de aanvragen van het CPVCF om vrouwelijke slachtoffers van huiselijk geweld op te vangen in zijn transitwoningen.

ALGEMENE DOELSTELLING 3: HET OCMW STEUNT VROUWEN* DIE ALLEENSTAANDE OUDERS ZIJN.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. Een aangepaste begeleiding bieden aan de begunstigden van de OCMW-diensten in een eenoudersituatie.

Indicator 1	Aantal vrouwen* in eenoudergezinnen die persoonlijke ondersteuning krijgen.
Status	<p>Sinds 2018 ontvangt het OCMW van Brussel een subsidie van de POD Maatschappelijke Integratie in het kader van het project MIRIAM 2.0 ⁶⁹, dat tot doel heeft de emancipatie van vrouwen* in eenoudergezinnen te versterken door hun sociale isolement te doorbreken en de armoede terug te dringen, met bijzondere aandacht voor hun sociaal-professionele integratie.</p> <p>Tussen 2018 en 2019 werden 15 alleenstaande moeders⁷⁰, tussen 19 en 40 jaar oud, met verschillende achtergronden en met gemiddeld 2,5 kinderen ten laste, ondersteund door het Brusselse OCMW. Dankzij de begeleiding konden 3 begunstigden worden aangeworven overeenkomstig artikel 60.4 begunstigden hebben een taalopleiding of opfriscursus gevolgd, 1 andere heeft zich ingeschreven voor een kwalificerend opleidingsprogramma en 2 moeders hebben zich ingeschreven voor een arbeidsbemiddelingsprogramma.</p>
Evaluatie 2020-2022	In 2020-2021 heeft de casemanager nauw samengewerkt met een persoon met een contract in het kader van artikel 60§7, die zelf steun had gekregen in het kader van het

⁶⁹ De naam van dit Brusselse project is een Engels acroniem dat betekent: "Hervorming van het minimuminkomen - innovatie en empowerment van vrouwen". Dit project, dat in 2015 van start ging, is het resultaat van een samenwerking tussen de Vrouwenraad, de POD Maatschappelijke Integratie, de Karel de Grote-Hogeschool en een aantal OCMW's. MIRIAM wil betere ondersteuning bieden aan alleenstaande vrouwen* die hun kinderen alleen opvoeden met weinig of geen steun, vaak in een precaire situatie. Het project biedt intensieve coaching, zowel op individueel als op collectief niveau. <https://www.mi-is.be/nl/miriam>

⁷⁰ Deze vrouwen* werden geselecteerd uit 29 aanvragen, onder meer op basis van de volgende voorwaarden: een alleenstaande moeder zijn, een (equivalent) leefloon ontvangen, ten minste één kind ten laste hebben van jonger dan 6 jaar, kunnen communiceren in een van de landstalen, zich in een situatie van aanhoudende armoede bevinden en vrijwillig aan het project willen deelnemen.

	<p>project MIRIAM, om een twintigtal vrouwen* in eenoudergezinnen te ondersteunen.</p> <p>Sinds 2021 heeft het project zich binnen de structuur ontwikkeld door het opzetten van een systeem van peer helpers, d.w.z. de aanwerving van ervaringsdeskundigen die worden ingehuurd op basis van contracten die met toepassing van artikel 60§7 worden gesloten.</p> <p>Vervolgens werd een volwaardige cel MIRIAM opgericht om het aantal ondersteuningsmogelijkheden uit te breiden voor een groter aantal vrouwen* in eenoudergezinnen, die een leefloon⁷¹ of een equivalent leefloon⁷² ontvangen en die door de verschillende sociale diensten worden ondersteund. De invoering van deze nieuwe regeling heeft het mogelijk gemaakt een grotere groep vrouwen* in eenoudergezinnen te stimuleren tot zelfstandigheid en sociale emancipatie, en op langere termijn tot de concretisering van een socio-professioneel integratieproject.</p> <p>Naast de ontwikkeling van het project in alle sociale wijkkantoren met behulp van deskundigen uit de praktijk, werd dit ook gekoppeld aan een programma voor educatieve ondersteuning dat in de sociale wijkkantoren wordt georganiseerd. Als kinderen uit eenoudergezinnen die door de cel MIRIAM worden ondersteund, moeilijkheden ondervinden op school, wordt samen met de begeleider van het wijkkantoor onderzocht of zij kunnen deelnemen aan de activiteiten voor schoolondersteuning. Deze dynamiek moet uitgebreide steun voor moeder en kind mogelijk maken.</p> <p>Sinds april 2022 werd in het kader van het project MIRIAM een maatschappelijk werker aangeworven om samen met de projectcoördinator het begeleidende personeel te coachen.</p> <p>Een nieuw dossier werd ingediend en door de POD MI geselecteerd om het project MIRIAM 4.0 te ontwikkelen.</p> <p>Doel van het project voor de komende jaren is een intensievere aanpak te ontwikkelen met 6 groepen van 15</p>
--	--

⁷¹ Leefloon

⁷² Equivalent leefloon

moeders in eenoudergezinnen. Sinds september 2022 is de actie ontwikkeld in 6 wijken van de stad, die opgevolgd worden door 6 sociale wijkkantoren van het OCMW die reeds betrokken zijn bij het huidige project (in de Vijfhoek: Marollen, Artois / in Laken: Bollen, Stefania / Europese wijk: Noord-Oost / in de Noordwijk: Sint-Rochus). In september 2022 werden 6 voltijdse casemanagers aangeworven om het project voort te zetten. Er werd beslist om de sociaal-professionele integratie - via contracten in het kader van artikel 60 - van voltijdse peer helpers voor de intensieve coaching van de alleenstaande moeders te blijven bevorderen. Zodoende hebben de medewerkers van MIRIAM met een artikel 60-contract niet langer de dubbele taak van MIRIAM en schoolondersteuning, maar werken zij voltijds als casemanagers om te kunnen voldoen aan de toegenomen vraag naar begeleiding voor alleenstaande moeders die in preciaire omstandigheden leven.

In het kader van zijn doelstelling om dakloosheid te bestrijden heeft het OCMW van de Stad Brussel ook een facultatieve subsidie van de GGC gekregen voor de periode van 17/10/2021 tot 31/12/2022 om een ander project te ontwikkelen: Mam'solo. Dit project had tot doel 15 kamers, studio's of appartementen in een appartementenhotel in de stad Brussel tijdelijk ter beschikking te stellen van alleenstaande vrouwen* met een of meer kinderen ten laste die zich in een preciaire situatie bevinden en moeilijk huisvesting vinden. Het project had ook als doel om een tijdelijke huisvestingsoplossing te bieden, alsmede psychosociale en administratieve ondersteuning door een multidisciplinair team gedurende de hele huisvestingsperiode.

De geboden ondersteuning was bedoeld om te helpen bij het ouderschap, de strijd aan te gaan tegen sociale uitsluiting en emancipatie te bevorderen. Een financiële bijdrage van de begunstigen in de huisvestingskosten werd vastgesteld door de maatschappelijk assistent van het project, in overleg met de maatschappelijk assistent van de sector en de persoon die werd gehuisvest. De doelgroep die wordt beoogd door het project Mam'solo beschikte niet over de financiële middelen om

	<p>accommodatie in een appartementenhotel te betalen, ook al werd daarover onderhandeld. Het OCMW heeft dus tussenkomst verleend voor 2/3 van de kosten van het verblijf per nacht, terwijl het saldo door het gezin moest worden betaald.</p> <p>Het project 'Mam'solo' werd afgesloten op 30/06/2022: 11 moeders en 17 kinderen werden in het hotel ondergebracht. Het kortste verblijf duurde 15 dagen en het langste 6,2 maanden. De gemiddelde verblijfsduur was 3,7 maanden.</p>
--	--

Verwachte resultaten voor 2024: Het project MIRIAM werd op permanente basis opgezet en ondersteunt jaarlijks ongeveer honderd vrouwen* in eenoudergezinnen.

BAPA BXL vzw is een onthaalbureau voor nieuwkomers⁷³ erkend door het college van de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF)⁷⁴ dat sinds 2016 het onthaalprogramma voor nieuwkomers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest⁷⁵ uitvoert. Via dit onthaalbureau voor nieuwkomers voert de Stad Brussel een kader in dat op collectief en individueel niveau wordt georganiseerd om ervoor te zorgen dat de inclusie van nieuwe bevolkingsgroepen in de beste omstandigheden en met respect voor ieders rechten en plichten plaatsvindt. BAPA BXL stelt dus alles in het werk om nieuwkomers individueel te begeleiden zodat ze hun leven zelfstandig kunnen leiden, om hun sociale, economische en culturele participatie te verhogen, om open te bloeien, maar ook om hen bewust te maken van de uitdagingen die gelinkt zijn aan hun inclusie in België.

Het publiek dat door de dienst wordt verwelkomd, bestaat voor 57 % uit vrouwen* en 43 % uit mannen*, van alle leeftijden⁷⁶ en komt voornamelijk uit India, de Maghreb, Syrië, Irak, Latijns-Amerika en Afrika ten zuiden van de Sahara.

Voor buitenlanders die recentelijk in België zijn aangekomen en die hun land, hun cultuur en soms ook hun familie, al dan niet vrijwillig, verlaten, brengt dit verschillende trauma's met zich mee. Ze staan ook voor een grote uitdaging: het leren van een nieuwe taal, een nieuwe cultuur, een nieuw netwerk opbouwen,... om een nieuw leven op te bouwen. Gedurende dit proces worden nieuwkomers geconfronteerd met veel vooroordelen en moeilijkheden. Voor vrouwelijke* nieuwkomers is de discriminatie tweeledig, of zelfs drieledig: het feit dat ze een vrouw* zijn, van buitenlandse afkomst, en de taal niet kennen, maakt het inclusieproces complexer. Deze meervoudige discriminatie heeft een directe invloed op het vermogen van vrouwen* om hun rechten uit te oefenen, hun veiligheid te waarborgen en hun plaats in een samenleving die hoofdzakelijk patriarchaal blijft, veilig te stellen. Ten slotte vereisen de ervaringen van de nieuwkomers en de moeilijkheden die zij ondervinden bij hun integratie in de gastsamenleving, specifieke psychosociale en algemene steun. Daarom biedt BAPA BXL sinds 2021 sessies psychologische begeleiding, workshops voor vrouwen* en juridisch advies. BAPA BXL heeft ook een aantal activiteiten ontwikkeld

⁷³ Onder een nieuwkomer wordt verstaan: een persoon ouder dan 18 jaar, ingeschreven in het vreemdelingenregister van een gemeente van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die meer dan 3 maanden legaal in België verblijft.

⁷⁴ Besluit van 21 december 2016 van het college van de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF)

⁷⁵ Decreet van 18 juli 2013 van het college van de COCOF betreffende het onthaalprogramma voor nieuwkomers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna het "COCOF-decreet" genoemd) en zijn uitvoeringsbesluit 2014/562 van het college van de COCOF van 24/04/2014.

⁷⁶ Activiteitenverslag BAPA BXL 2022, met een hogere concentratie in de leeftijdsgroep 18-25 jaar en 30-45 jaar.

om de sociaal-professionele integratie en het gevoel van eigenwaarde van vrouwen* te faciliteren en aan te moedigen. Deze algemene, multidisciplinaire begeleiding (psycholoog, maatschappelijk werkers, juriste en systeemtherapeute, trainers) zorgen voor een algemene en holistische begeleiding van de nieuwkomers.

ALGEMENE DOELSTELLING 1: DE STAD BRUSSEL BESTEEDT BIJZONDERE AANDACHT AAN DE OPVANG VAN VROUWELIJKE* NIEUWKOMERS OP HAAR GRONDGEBIED.

***SPECIFIEKE DOELSTELLING 1:** De maatschappelijk werkers, trainers, psycholoog en juriste van BAPA BXL opleiden op het gebied van geweld tegen vrouwen*, waaronder huiselijk geweld, sekshandel en genitale verminking.*

Indicator 1	Aantal mensen dat is opgeleid op het gebied van huiselijk geweld.
Indicator 2	Aantal mensen dat is opgeleid op het gebied van sekshandel.
Indicator 3	Aantal mensen dat is opgeleid op het gebied van genitale verminking.
Status	<p>Tussen 2017 en 2019 heeft het personeel van BAPA BXL het volgende doorlopen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een informatiebijeenkomst over genderongelijkheid georganiseerd door het IVGM; - Twee opleidingen van GAMS over genitale verminking; - Een opleiding van de vzw La Voix des femmes over geweld tegen vrouwen* met een migratie-achtergrond.
Evaluatie 2020-2022	<p>In december 2020 en februari 2021 heeft BAPA BXL, net als het OCMW en de vzw Bravvo, kunnen deelnemen aan verschillende opleidingen van de vzw ELLA om hun personeel bewust te maken van huiselijk geweld en hen te laten kennismaken met het instrument Luisterende Oren⁷⁷.</p> <p>Tegelijkertijd werden animatievideo's (zonder tekst), bestemd voor mogelijke slachtoffers van huiselijk geweld, sinds het voorjaar van 2021 getoond op de sociale media van BAPA BXL om het publiek bewust te maken van de verschillende vormen van huiselijk geweld en om de</p>

⁷⁷ Het platform <https://www.luisterendeoren.be/nl/home> werd opgericht op initiatief van het IGVM in samenwerking met ELLA vzw en de FMDO (Federatie voor Mondiale en Democratische Organisaties) en bevat een lijst van de contactpersonen die een luisterend oor bieden in 21 verschillende talen.

	slachtoffers aan te moedigen om erover te praten met professionals van de verschillende diensten. Deze video's werden ook geïntegreerd in en getoond tijdens de interne opleidingen van 10 uur over rechten en plichten. De vormgeving van deze video heeft ons in staat gesteld ze te verspreiden in alle groepen in alle talen. Zo hebben meer dan 1.000 mensen deze video kunnen bekijken.
--	---

Verwachte resultaten voor 2024:

1. Elke begeleid(st)er, opleid(st)er, jurist(e) en psycholoog/psychologe wordt opgeleid op het vlak van thema's die verband houden met geweld tegen vrouwen*.
2. De video blijft te zien in de modules rechten en plichten.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2: *Exclusief voor vrouwelijke* nieuwkomers activiteiten en omgevingen voor praatmomenten organiseren.*

Indicator 1	Aantal initiatieven die uitsluitend op vrouwelijke* nieuwkomers gericht zijn.
Status	<p>In 2018 werd in het kader van een workshop die exclusief bestemd was voor vrouwen*, begunstigden van de diensten van BAPA BXL, een traject voor een klankwandeling 'Pas à pas: elles filent' door de straten van Brussel gecreëerd door en voor die vrouwen.</p> <p>Om vrouwen* in staat te stellen een taal-, beroeps- en andere opleiding te volgen, werd een samenwerking met de kinderopvangdiensten van Actiris opgezet in 2020.</p>
Evaluatie 2020-2022	Sinds februari 2021 worden praatworkshops voor vrouwen* georganiseerd om vrouwelijke nieuwkomers uit hun isolement te halen en hen een plek te geven waar ze zich vrij kunnen uiten en de problemen en moeilijkheden waarmee ze geconfronteerd worden, kunnen bespreken. Deze workshops worden gegeven door de psychologe en systeemtherapeute van BAPA BXL en werden in 2022 voortgezet: 12 vrouwen* hebben kunnen deelnemen aan de workshops in 2021 en 16 vrouwen* in 2022.

	<p>Sinds maart 2021 werden psychologische sessies aangeboden aan de vrouwelijke* nieuwkomers. Deze sessies zijn ontstaan vanuit een vaststelling op het terrein. Veel vrouwen* worden geconfronteerd met een groot aantal persoonlijke uitdagingen bij hun aanpassing en acclimatisatie aan een nieuwe maatschappelijke context. Die kunnen destabiliserende, precaire en psychologisch kwetsbare situaties vormen voor het individu. In 2021 en 2022 hebben respectievelijk 8 en 28 vrouwen* bij BAPA BXL gebruik kunnen maken van psychologische consultaties. Deze psychologische begeleiding heeft op het terrein aangetoond dat de begunstigden hun gevoel van eigenwaarde terugkrijgen, een bredere kijk krijgen op het gastland en andere culturen, hun persoonlijke ervaringen positiever benaderen en er opnieuw betekenis aan geven.</p> <p>De samenwerking met de kinderopvangdiensten van Actiris werd versterkt door een toename van het aantal plaatsen in de crèche die ter beschikking worden gesteld van de begunstigden van de diensten van BAPA BXL.</p> <p>In 2021 werd een videoproject ontwikkeld met 6 vrouwelijke* nieuwkomers om hun getuigenissen over hun ervaringen en vestiging in Brussel te horen. Deze video's belichten de ervaringen van de nieuwkomers, de moeilijkheden die zij ondervinden bij het zich vestigen in Brussel maar ook hun inspanningen om deze moeilijkheden te overwinnen. Het doel is de stereotypen en vooroordelen rond vrouwelijke* nieuwkomers te deconstrueren.</p>
--	--

Verwachte resultaten voor 2024:

1. Praatgroepen, georganiseerd in verschillende talen, worden opgezet om intieme omgevingen te creëren waar thema's waarmee vrouwelijke* nieuwkomers worden geconfronteerd, in vertrouwen kunnen worden besproken en waar thema's als vrouwenrechten*, gendergerelateerd geweld, enz. aan bod komen.
2. De samenwerking met Actiris wordt versterkt en het aantal opvangplaatsen wordt uitgebreid.

☆ **SPECIFIEKE DOELSTELLING 3:** *Sociaal-juridische opvolging bieden aan de vrouwelijke* nieuwkomers.*

Indicator 1	Aantal vrouwen* die werden opgevangen tijdens de juridische permanentie.
Status	Nieuwe doelstelling.
Evaluatie 2020-2022	<p>Sinds juli 2021 staat een juridische permanentie, bemand door een interne jurist(e), ter beschikking van de begunstigen van BAPA BXL. Het doel is vrouwelijke* nieuwkomers beter bewust te maken van hun rechten en hen te activeren⁷⁸. BAPA BXL biedt deze vrouwen* toegang tot individueel advies en ondersteuning, dankzij haar tolkdienst. Zij zijn de enigen die bij dit proces betrokken zijn, wat de persoon autonomer maakt, in tegenstelling tot andere voorzieningen waar geen gebruik wordt gemaakt van een tolk en waar de echtgenoot/verwante aanwezig zou moeten zijn om de vertaling te verzorgen. In feite is de aanwezigheid van een echtgenoot of verwante een obstakel voor iemand die zich volledig en zonder angst zou willen openstellen.</p> <p>Dankzij de interne juridische permanenties kan sneller een eerste juridisch antwoord worden gegeven op de vragen van de vrouwelijke nieuwkomers, maar kan ook een efficiëntere ondersteuning bij het begeleidingswerk worden verzekerd, wat een sterk punt van de actie vormt. Ze zijn ook een preventief instrument, want ze helpen om lange en dure juridische procedures te voorkomen.</p> <p>In 2021 werden 27 vrouwen* ontvangen tijdens de juridische permanenties. In 2022 hebben 78 mensen gebruikgemaakt van deze permanenties.</p>

Verwachte resultaten voor 2024: De dienst van de juridische permanenties versterken door deze in verschillende talen aan te bieden.

⁷⁸ Op de juridische permanenties worden de meest uiteenlopende thema's aangesneden met de vrouwelijke* nieuwkomers: huiselijk geweld, echtscheidingsprocedures en de gevolgen daarvan voor de verblijfsvoorwaarden en -rechten, gezinshereniging, het leefloon en de toekenningsvoorwaarden, de nationaliteitswet.

☆ **SPECIFIEKE DOELSTELLING 4:** *De sociaal-professionele integratie van de vrouwelijke* nieuwkomers aanmoedigen.*

Indicator 1	Aantal workshops of opleidingsmodules georganiseerd voor vrouwelijke* nieuwkomers om de sociaal-professionele integratie te vergemakkelijken.
Indicator 2	
Status	P/A Nieuwe doelstelling
Evaluatie 2020-2022	<p>Sinds 2021 worden Praattafels georganiseerd om de taalvaardigheden van de vrouwelijke* nieuwkomers te verbeteren, met het oog op een betere integratie in de arbeidsmarkt en beroepsopleiding. Via deze workshops leerde de doelgroep het Frans beter te beheersen, wat leidde tot een grotere zelfstandigheid en een beter begrip van hun omgeving. In 2022 hebben 12 vrouwelijke* nieuwkomers deelgenomen aan de Praattafels.</p> <p>Tegelijkertijd werden een aantal opleidingsmodules georganiseerd voor vrouwelijke* nieuwkomers om hun integratie in het beroepsleven te vergemakkelijken:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Van oktober tot december 2021 en 2022 werd een basisvooropleiding en remediërende module georganiseerd. Deze module heeft geholpen om de vaardigheden op het vlak van geschreven Frans en rekenen te verbeteren bij mensen die een alfabetiseringstraject volgen, en om hen wegwijs te maken met IT-tools. Tijdens deze module leerden ze een computer gebruiken, een cv en sollicitatiebrief opstellen maar ook online solliciteren. ✓ Van oktober tot december 2021 en 2022 werd een initiatie in digitale technologie en het gebruik van digitale tablets georganiseerd. Door de pandemie en de toenemende digitalisering van de samenleving en het analfabetisme waarmee de vrouwelijke* nieuwkomers te maken hebben, was het noodzakelijk om de vrouwelijke* nieuwkomers

	<p>een kwalitatieve ondersteuning te bieden. Het doel van dit project is de toegang tot en het gebruik van digitale overheidsdiensten te vergemakkelijken om de zelfstandigheid te bevorderen. Dus door te leren hoe je online solliciteert, een cv en passende motivatiebrieven opstelt, vacatures zoekt op referentiesites, online administratieve dossiers aanmaakt (My Actiris, enz.), enz. geeft dit project werkzoekenden de instrumenten die ze nodig hebben om hun kansen op de arbeidsmarkt te maximaliseren.</p> <p>✓ In 2022 heeft in samenwerking met een OCR een initiatie in digitale technologieën, specifiek voor vrouwelijke* nieuwkomers, plaatsgevonden. Het doel van dit project was om vrouwelijke* nieuwkomers te laten kennismaken met digitale technologie en hun digitale vaardigheden te vergroten in het licht van de toenemende digitalisering van de administratieve procedures.</p> <p>In december 2022 werden twee coachingsessies in groep gegeven over de gedragscodes op de werkplaats. Het doel van deze workshops is het zelfvertrouwen en de eigenwaarde van vrouwelijke* nieuwkomers te vergroten en zo hun sociaal-professionele integratie te vergemakkelijken. 37 vrouwelijke* nieuwkomers hebben deelgenomen aan deze coaching.</p>
--	---

Verwachte resultaten voor 2024:

1. De coachingsmodules zijn versterkt.
2. De Praattafels worden behouden.
3. Er worden opleidingsworkshops (met name op het gebied van digitale vaardigheden) georganiseerd om de sociale en professionele integratie te vergemakkelijken.

BUURTHUIZEN

De opdracht van de 19 Buurthuizen (BH) van de Stad Brussel bestaat erin het isolement te bestrijden van iedereen die wil deelnemen aan het sociale en culturele leven van de wijk. Ze helpen ook de sociale cohesie in de wijk te bevorderen en te versterken door de bewoners een multifunctioneel, lokaal onthaal te bieden. Dit biedt iedereen de mogelijkheid tot uitwisseling en het scheppen van banden rond activiteiten, workshops, bezoeken of projecten met een sociaal karakter.

De Buurthuizen willen een ruimte zijn die openstaat voor iedereen, met speciale aandacht voor vrouwen*: veel acties gericht op deze doelgroep worden daar het hele jaar door georganiseerd. Ter gelegenheid van 8 maart nemen verschillende Buurthuizen al jarenlang deel aan de Week van de Vrouwenrechten die door de Stad wordt georganiseerd.

Het human-resourcesbeheer binnen de Buurthuizen is onafhankelijk van dat van de Stad. Eind 2022 waren hier 59 vrouwen* en 21 mannen* actief. Van de 66 vrijwilligers waren er 55 vrouw*.

ALGEMENE DOELSTELLING 1: HET HR-BELEID VAN DE BUURTHUIZEN BEVORDERT DE GELIJKHEID TUSSEN VROUWEN* EN MANNEN*.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. Een diversiteitsplan ontwikkelen binnen het bestuur van de Buurthuizen met, onder andere, aandacht voor gendergelijkheid.

Indicator 1	Bestaan van een diversiteitsplan.
Status	P/A Nieuwe doelstelling vastgelegd in 2020.
Evaluatie 2020-2022	Geen enkele vooruitgang op dit gebied.

Verwachte resultaten voor 2024: Er loopt een project om een diversiteitsplan te ontwikkelen binnen de Buurthuizen om de diversiteit, en meer bepaald de gendergelijkheid, binnen de teams te evalueren en op te volgen.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. Streven naar genderpariteit in managementfuncties binnen de structuur.

Indicator 1	Aantal vrouwen* versus mannen* in managementfuncties.
Status	Sinds 2018 bekleedt een vrouw* de functie van directeur van het Brusselse OCMW. In 2020 waren 3 van de 4 coördinatoren/coördinatrices mannen*.
Evaluatie 2020-2022	Eind 2022 telde het coördinatieteam 3 mannen* en 2 vrouwen*.

Verwachte resultaten voor 2024: Genderpariteit in de managementfuncties van de Buurthuizen

SPECIFIEKE DOELSTELLING 3. De teams bewustmaken en opleiden om te strijden tegen seksistische intimidatie op de werkplek.

Indicator 1	Aantal personen dat is opgeleid op het vlak van seksistische intimidatie op de werkplek.
Status	Er werd een informatiesessie georganiseerd om mensen te laten kennismaken met de cel Psychosociale Risico's en de mogelijkheden om een beroep te doen op die cel in geval van, onder meer, seksistische intimidatie.
Evaluatie 2020-2022	Geen enkele vooruitgang op dit gebied.

Verwachte resultaten voor 2024: Er wordt een workshop of bewustmakingscampagne voor het personeel van de Buurthuizen ontwikkeld om seksistische intimidatie op de werkplek tegen te gaan.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 4. Animatoren/-trices en maatschappelijk assistenten opleiden in het deconstrueren van genderstereotypen door hen adequate instrumenten te bieden om de activiteiten voor de doelgroepen van de Buurthuizen te animeren.

Indicator 1	Aantal personen opgeleid in het deconstrueren van genderstereotypen.
Indicator 2	Aantal instrumenten dat ter beschikking wordt gesteld van het personeel van de Buurthuizen om genderstereotypen bij hun publiek aan te kaarten.
Status	Geen enkel initiatief vóór 2020.
Evaluatie 2020-2022	Geen enkele vooruitgang op dit gebied.

Verwachte resultaten voor 2024: In samenwerking met een of meer lokale verenigingen met expertise op het gebied van genderstereotypen wordt een opleiding over het doorprikken van genderstereotypen georganiseerd voor de animatoren/-trices en maatschappelijk assistenten van de Buurthuizen.

ALGEMENE DOELSTELLING 2: ER WORDT EEN GENDERBEWUSTE
BEGROTING ONTWIKKELD BINNEN DE BUURTHUIZEN.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. Het team dat belast is met het financiële beheer van de Buurthuizen, opleiden in gender budgeting (GB).

Indicator 1	Aantal personen dat is opgeleid in GB.
Status	P/A Nieuwe doelstelling vastgelegd in 2020.
Evaluatie 2020-2022	Geen enkele vooruitgang op dit gebied.

Verwachte resultaten voor 2024: Ten minste één lid van het team dat verantwoordelijk is voor het financiële beheer van de Buurthuizen is opgeleid in het concept van gender budgeting.

ALGEMENE DOELSTELLING 3: DE BEGUNSTIGDEN VAN DE DIENSTEN DIE IN DE BUURTHUIZEN WORDEN AANGEBODEN, WORDEN BEWUSTGEMAAKT VAN DE GENDERSTEREOTYPEN EN -ONGELIJKHEDEN.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *Bewustmakingsactiviteiten over genderstereotypen en -ongelijkheden organiseren voor de verschillende doelgroepen in de Buurthuizen.*

Indicator 1	Aantal georganiseerde activiteiten om genderstereotypen te deconstrueren en/of genderongelijkheden te bestrijden.
Indicator 2	
Status	<p>Het Buurthuis Anneessens is bijzonder actief op het gebied van de gelijkheid van vrouwen* en mannen*.</p> <p><i>In 2020</i> is, in het kader van de WVR, een nauwgezette follow-up voorgesteld door de cel GK om rond 8 maart activiteiten te ontwikkelen in het kader van het hoofdthema van de WVR editie 2020: de bondgenoten van de feministische strijd. Er is een speciale inspanning gedaan om mannen* uit alfabetiseringscursussen te laten deelnemen aan sommige workshops - een unieke kans om de strijd van vrouwen* aan te kaarten bij dit voor het bestuur zeer moeilijk te bereiken publiek.</p>
Evaluatie 2020-2022	<p>Tijdens de editie 2021 van de WVR hebben 3 Buurthuizen deelgenomen aan het programma dat op 8 maart diverse workshops aanbood (aantal begunstigden niet beschikbaar).</p> <p>In 2022 hebben 4 Buurthuizen deelgenomen aan de WVR, waarbij gedurende 4 dagen activiteiten werden aangeboden die verband hielden met het thema van dat jaar. 243 vrouwen* en 19 mannen* hebben hieraan deelgenomen.</p> <p>Verschillende Buurthuizen⁷⁹ werken met een overwegend vrouwelijk publiek en passen hun activiteiten aan dat publiek aan.</p> <p>In 2 Buurthuizen worden ook maandelijks ontbijten 'partage de femmes' georganiseerd.</p>

⁷⁹ Buurthuizen Zuid, Anneessens, Van Artevelde, Bockstaal en Willems.

Verwachte resultaten voor 2024: De Buurthuizen, in samenwerking met de cel GK organiseren minstens één workshop voor vrouwen*, in samenwerking met lokale verenigingen die expertise aanbieden over onderwerpen die verband houden met genderongelijkheden.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. Sport en cultuur voor vrouwen* bevorderen door middel van sport- en culturele uitstapjes met de vrouwen* die de Buurthuizen bezoeken.

Indicator 1	Aantal sportinitiatieven voor vrouwen*.
Indicator 2	Aantal vrouwen* dat met deze initiatieven is bereikt.
Status	Tussen 2018 en 2020 hebben de Buurthuizen twee keer per week een uitstap naar het zwembad georganiseerd voor de vrouwen*, en ook een wekelijkse sportsessie in het Zuidpaleis.
Evaluatie 2020-2022	<p>In 2021 werden de uitstappen naar het zwembad en het Zuidpaleis opgeschort vanwege de gezondheidscrisis.</p> <p>Bij het begin van het schooljaar in 2022 werden de sessies echter hervat en tussen september en december werden 10 uitstappen georganiseerd. Tegelijkertijd werden ad hoc lessen zumba, country dance, volksdans, hardlopen⁽⁸⁰⁾ en qi gong - tai chi georganiseerd in verschillende Buurthuizen.</p> <p>Tot slot organiseert het Buurthuis Bockstael sinds 2019 een aantal fietsinitiaties, zodat vrouwen* die dat willen, kunnen leren fietsen, vertrouwen en zelfstandigheid verwerven, experimenteren en zich dagelijks het fietsen eigen maken. In 2021: 12 vrouwen* hebben 6 sessies gevolgd in het kader van het project 'Op de fiets'. In 2022 werden 25 vrouwen* opgeleid in het kader van het project 'Vrouwen op de fiets'. Zij krijgen dan een huurfiets.</p> <p>Toen de Buurthuizen het beheer van de dienst Senioren van de Stad hebben overgenomen, hebben zij ook de</p>

⁸⁰ In het kader van het programma 'Je cours pour ma forme': <https://www.jecourspourmaforme.com/fr/>

	<p>verdeling van sportcheques voor senioren (55+) overgenomen. Dankzij de campagne 2020-2021 hebben 19 vrouwen* en 12 mannen* kunnen profiteren van deze cheques. De campagne 2021-2022 heeft 98 vrouwen* en 36 mannen* aangemoedigd om gebruik te maken van deze financiële steun. In de zwembaden van de Stad worden ook lessen aquagym voor senioren georganiseerd. De meeste deelnemers waren vrouwelijke* senioren⁸¹.</p>
--	---

Verwachte resultaten voor 2024:

1. Het aantal vrouwen* dat deelneemt aan de verschillende uitstappen naar het zwembad en sportsessies neemt toe in de loop van de jaren.
2. Het aantal en type sportactiviteiten die worden georganiseerd door de Buurthuizen voor vrouwen*, neemt toe in de loop van de jaren.

⁸¹ De vrouwen* die gebruikmaken van de seniorendiensten van de Stad, vormen de overgrote meerderheid.

POLITIE

Bij de bestrijding van geweld tegen vrouwen*, of het nu gaat om gendergerelateerd geweld op openbare plaatsen of om huiselijk en intrafamiliaal geweld, is een onmisbare rol weggelegd voor de ordediensten. Het feit dat een overweldigende meerderheid van de vrouwen* nooit een klacht heeft ingediend in gevallen van seksistische intimidatie op straat⁸² of dat veel vrouwen* die het slachtoffer zijn van huiselijk geweld, geen beroep doen op de politie, is echter verontrustend.

Er zijn vele redenen waarom slachtoffers van seksistisch en seksueel geweld⁸³ besluiten geen aangifte te doen. De redenen hiervoor zijn onder meer het gebrek aan kennis van het rechtssysteem en het belang van begeleiding. Het is dan ook van essentieel belang dat de opvang passend is, afhankelijk van de situatie, in een omgeving van vertrouwen en respect voor de persoonlijke levenssfeer.

Het is van essentieel belang dat al het politiepersoneel bereid is zo goed mogelijk in te spelen op de behoeften van een slachtoffer van geweld.

De zone Brussel-Hoofdstad-Elsene erkent het belang van dit fenomeen, dat in het zonale veiligheidsplan 2020-2025 is opgenomen onder de titel "*Ervaring van vrouwen in de openbare ruimte*".

⁸² JUMP, *Mon expérience du sexisme : Étude sur la perception des comportements sexistes en Europe*, november 2016.

⁸³ De algemene term "seksueel geweld" komt vaak overeen met wat de wet "seksuele agressie" noemt, en de term "seksistisch geweld" komt vaak overeen met wat de wet "seksuele intimidatie" noemt.

ALGEMENE DOELSTELLING 1: DE POLITIE VAN BRUSSEL-HOOFDSTAD-ELSENE STRIJDT TEGEN GENDERSTEREOTYPEN EN -DISCRIMINATIE BIJ HAAR PERSONEEL.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *De politieagenten bewustmaken van de genderstereotypen en seksistisch gedrag.*

Indicator 1	Aantal werknemers dat is bewustgemaakt van seksisme.
Status	Binnen de politiezone Brussel-Hoofdstad-Elsene werd een paritaire werkgroep 'diversiteit' opgericht. De politie werkt aan een eigen diversiteitsplan.
Evaluatie 2020-2022	<p>De opleidingen van de vzw Garance, georganiseerd om het personeel op te leiden om adequaat te reageren op straatintimidatie (cf. Algemene doelstelling 2 - specifieke doelstelling 3), hebben ook het onderwerp seksisme op de werkplek aangesneden. Bijna 140 medewerkers werden bewustgemaakt rond dit onderwerp.</p> <p>Seksistisch gedrag werd ook besproken op een Proxilab-studiedag voor buurtinspecteurs/-trices. 150 mensen hebben deze opleiding kunnen bijwonen.</p>

Verwachte resultaten voor 2024:

1. Een opleiding over straatintimidatie, inclusief een onderdeel over seksisme in het algemeen en genderstereotypen, wordt gegeven aan de politieagenten.
2. Een diversiteitsplan wordt uitgewerkt.

ALGEMENE DOELSTELLING 2: DE POLITIE VAN BRUSSEL-HOOFDSTAD-ELSENE BEGELEIDT DE VROUWELIJKE* SLACHTOFFERS VAN SEKSUEEL EN SEKSISTISCH GEWELD OP PASSENDE WIJZE.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 1. *De opvangfaciliteiten in de politiezone aanpassen om meer passende zorg te bieden aan slachtoffers van seksueel geweld.*

Indicator 1	Aantal ingerichte opvangruimten in de politiebureaus.
Indicator 2	Het aantal mensen dat gebruikmaakt van de chatdienst.
Indicator 3	Het aantal mensen dat gebruikmaakt van de (f)luisterhond.
Status	<p>In 2020 werd een werkgroep opgericht die zich bezighoudt met de algemene herinrichting van het onthaal en de wachtkamers van de commissariaten.</p> <p>Tegelijkertijd werd de cel Emergency Victim Assistance (EVA) opgericht om de bijdrage van de politiezone aan het Zorgcentrum na Seksueel Geweld (ZSG) in de organisatie te verankeren en om een dienstenaanbod te ontwikkelen voor slachtoffers die mogelijk dubbel slachtoffer zijn, waaronder slachtoffers van intrafamiliaal geweld (IFG) en slachtoffers van seksueel geweld zoals verkrachting en aanranding.</p> <p>In het kader van de COVID-19-gezondheids crisis en gezien de aanzienlijke toename van het partnergeweld werd al snel een <i>chatdienst</i> opgezet op de website van de politiezone Brussel-Hoofdstad-Elsene. Deze chat laat slachtoffers in lockdown toe om live te chatten met een politieagent⁸⁴. Dit kon gratis worden getest door de politie van Brussel-Hoofdstad-Elsene en Brussel-Zuid tijdens de lockdownperiode van maart tot juni 2020. Schriftelijk en van op afstand dialogeren is ook een interessante manier om het contact met dove en slechthorende vrouwen*, die vaak zijn uitgesloten van de traditionele communicatieprocedures en -middelen, te vergemakkelijken.</p>
Evaluatie 2020-2022	De ontvangstruimten van de commissariaten werden heringericht (onder meer met automaten) om de

⁸⁴ <https://polbru.sittool.net/>

	<p>vertrouwelijkheid te vergroten. Zo kunnen slachtoffers een klacht komen indienen zonder zich in het openbaar te moeten verantwoorden.</p> <p>Dankzij een aantal gewestelijke en federale subsidies heeft de politiezone Brussel-Hoofdstad-Elsene een project kunnen ontwikkelen voor de herinrichting van de lokalen waar slachtoffers worden verhoord. Het gaat om een tiental lokalen in de hele zone.</p> <p>Sinds¹ augustus 2022 heeft de politiezone een (f)luisterhond om bijstand te verlenen tijdens verhoren van slachtoffers van traumatische gebeurtenissen, met name slachtoffers van seksueel geweld. Lucky werd gedurende enkele maanden opgeleid door de vzw Os'mose.</p> <p>De chatdienst die werd opgezet tijdens de lockdownperiode werd vervangen door een specifieke ondersteuning via mail⁸⁵. Elk slachtoffer van seksueel geweld kan langs deze weg contact opnemen met de cel EVA⁸⁶. Om meer bekendheid te geven aan deze dienst werd een verklarende video gemaakt en getoond op de website van de politiezone en op schermen in de wachtkamers van de verschillende politiekantoren.</p> <p>Inmiddels heeft de cel EVA haar dienstenaanbod binnen het ZSG uitgebreid tot slachtoffers van incidenten die meer dan 7 dagen geleden hebben plaatsgevonden.</p>
--	---

Verwachte resultaten voor 2024: De verhoorlokalen voor slachtoffers op het grondgebied van de stad worden heringericht om beter tegemoet te komen aan de behoeften van slachtoffers van seksueel geweld.

⁸⁵ De chatdienst werd niet verlengd omdat de doelgroep er weinig gebruik van maakt. De chat werd door mensen gebruikt om uiteenlopende redenen, die niet noodzakelijk verband hielden met geweld tegen vrouwen* of IFG. In het project SARA werd rekening gehouden met de behoeften die door de mensen werden kenbaar gemaakt via de chat.

⁸⁶ <https://polbru.be/intrafamiliaal-en-seksueel-geweld/>

SPECIFIEKE DOELSTELLING 2. Politieagenten opleiden en bewustmaken rond de opvang van vrouwelijke* slachtoffers van huiselijk geweld.

Indicator 1	Aantal agenten opgeleid op het vlak van de opvang van vrouwelijke* slachtoffers van huiselijk geweld						
Status	De cel EVA, opgericht in 2020, bestaat uit zedeninspecteurs/-trices die speciaal zijn opgeleid in de omgang met slachtoffers van huiselijk en seksueel geweld.						
Evaluatie 2020-2022	<p>De opleidingen rond de opvang van vrouwen* die het slachtoffer zijn van huiselijk geweld, zijn verdeeld in twee modules die door twee diensten van de zone worden gegeven: de dienst Slachtofferhulp van de politie en de cel Intrafamiliaal Geweld. De eerste module gaat over de psychologische dimensie van intrafamiliaal geweld, met een deel dat dient om te bepalen wat huiselijk geweld is, een ander deel over de geweldsspiraal en tenslotte een deel over het proces van echtelijke dominantie. De tweede module betreft de aspecten in verband met omzendbrieven, procedurele aspecten, aspecten in verband met de opstelling van een proces-verbaal, enz.</p> <table border="1" data-bbox="624 1308 1278 1462"> <thead> <tr> <th></th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Aantal opgeleide agenten</td> <td>94</td> <td>131</td> </tr> </tbody> </table>		2021	2022	Aantal opgeleide agenten	94	131
	2021	2022					
Aantal opgeleide agenten	94	131					

Verwachte resultaten voor 2024: De politieagenten van de politiezone Brussel-Hoofdstad-Elsene blijven een opleiding krijgen over de opvang van vrouwen die het slachtoffer zijn van huiselijk geweld.*

SPECIFIEKE DOELSTELLING 3. *De politieagenten opleiden en bewustmaken op het vlak van straatintimidatie.*

Indicator 1	Aantal <i>politieagenten</i> opgeleid op het vlak van <i>straatintimidatie</i> .
Status	<p>In 2018 werden door de Stad Brussel, in samenwerking met de vzw Touche Pas à Ma Pote en Ligue Impro, bewustmakingsworkshops over het thema straatintimidatie georganiseerd voor politieagenten en gemeenschapswachten van de vzw BRAVVO.</p> <p>In 2019 heeft de politiezone deelgenomen aan de uitwerking van het Charter van het Nachtleven van de Stad Brussel⁸⁷. Dit charter bevindt zich momenteel in de testfase in de Sint-Jacobswijk, met als doel het uit te breiden tot het grondgebied van de stad. In het kader van dit charter verbindt de politiezone zich ertoe deel te nemen aan bewustmakings- en opleidingsacties voor uitbaters van uitgaansgelegenheden. Het doel is om ervoor te zorgen dat de etablissementen een toevluchtsoord worden voor mensen die het slachtoffer zijn van gewelddadig (seksistisch) gedrag.</p> <p>In 2020 werd in samenwerking met de vzw Garance een geaccrediteerde opleiding voor (uitsluitend) politieagenten van de zone Brussel-Hoofdstad-Elsene over straatintimidatie ontwikkeld.</p> <p>De eerste sessies hadden vanaf maart 2020 moeten plaatsvinden. Door de COVID-19-gezondheids crisis zijn deze uitgesteld tot september en zullen ze in 2021 worden voortgezet⁸⁸.</p>
Evaluatie 2020-2022	In het kader van de overheidsopdracht die in 2020 met de vzw Garance werd afgesloten, werden uiteindelijk tussen september 2020 en september 2022 17 opleidings sessies gegeven, waarmee 147 agenten werden bereikt. Deze

⁸⁷ https://www.brussel.be/sites/default/files/bxl/CMR19_001_brochureNL_WEB.pdf

⁸⁸ In totaal zijn er 20 sessies gepland, waarvan 10 in het Frans en 10 in het Nederlands; de verdeling per taal kan variëren naargelang de inschrijvingsaanvragen.

	<p>eendaagse opleidingen werden gegeven door duo's, samengesteld uit een trainer van de vzw Garance en een politie-inspecteur/-trice om de meer praktische aspecten te behandelen (hoe een proces-verbaal opstellen in geval van seksistische intimidatie in de openbare ruimte, enz.).</p> <p>Straatintimidatie werd ook besproken op een Proxilab-studiedag voor buurtinspecteurs/-trices. 150 mensen hebben deze opleiding kunnen bijwonen.</p>
--	--

Verwachte resultaten voor 2024 :

1. Opleidingen over straatintimidatie worden voortgezet voor agenten van de politiezone Brussel-Hoofdstad-Elsene.
2. Wanneer in een nachtclub een 'safe zone' wordt gecreëerd, vergemakkelijkt die zone het contact voor de verantwoordelijken van de 'safe zone', zodat zij snel kunnen reageren en een bevoorrecht contact met de politie tot stand kunnen brengen.
3. De zone draagt bij tot de ontwikkeling en invoering van het concept 'toevluchtsoord' in het kader van het Charter van het Nachtleven door waar nodig advies en raad te geven.

SPECIFIEKE DOELSTELLING 4. Politieagenten opleiden en bewustmaken rond seksueel geweld

Indicator 1	Aantal agenten die zijn opgeleid op het vlak van seksueel geweld.
Status	Een zestigtal zedeninspecteurs/-trices is opgeleid ⁸⁹ om verklaringen van slachtoffers van seksueel geweld op te nemen als ze een klacht willen indienen ⁹⁰ .
Evaluatie 2020-2022	218 personen van andere politiezones en organisaties in Brussel werden opgeleid door het team in de zone Brussel-Hoofdstad-Elsene in het kader van het samenwerkingsproject met het Zorgcentrum na Seksueel Geweld: het gaat om 20 personen voor de zone Marlow, 24 voor de zone Zuid, 31 voor de zone Bwest, 29 voor Polbruno, 17 voor de zone Montgomery en tot slot 22 voor SPC.

Verwachte resultaten voor 2024: Zedeninspecteurs/-trices in de politiezones Brussel-West, Zuid en Ukkel worden nog steeds door het team van de zone Brussel-Hoofdstad-Elsene opgeleid om verklaringen op te nemen van slachtoffers van seksueel geweld die in de respectieve zones wonen.

⁸⁹ De opleiding wordt gedurende 9 dagen gegeven door een kerngroep van 4 zedeninspecteurs en een hoofdinspecteur, vertegenwoordigers van het parket en andere externe sprekers.

⁹⁰ De werking van de ZSG's heeft haar waarde bewezen; bijna 68 % van de slachtoffers van seksueel geweld hebben klacht ingediend tegenover ongeveer 10 % buiten deze centra. Bron: <https://www.amnesty.be/campagne/droits-femmes/viol/article/accueil-victimes-viol-police>

SPECIFIEKE DOELSTELLING 5. *Het dienstenaanbod op het gebied van "gendergerelateerd geweld" voortdurend verbeteren door deel te nemen aan projecten ter verbetering en implementatie van goede praktijken.*

Indicator 1	Aantal projecten waaraan de politiezone deelneemt.
Status	<p>De politiezone Brussel-Hoofdstad-Elsene heeft, onder coördinatie van de instelling van openbaar nut 'Brussel Preventie en Veiligheid', deelgenomen aan een project voor de ontwikkeling van een multisectorale aanpak van intrafamiliaal geweld door te zorgen voor een coördinatie tussen de verschillende gewestelijke actoren (Praxis, ZSG, justitie en politie) op dit gebied om de uitwisseling van informatie over gevallen te versterken.</p> <p>De zone heeft ook deelgenomen aan het project Détection – Prise en charge – Orientation (DPO) van de Fédération Laïque de Centres de Planning Familial, dat tot doel heeft instrumenten te ontwikkelen voor de opsporing van, de zorg voor en de oriëntatie van slachtoffers van seksueel geweld EN partnergeweld.</p> <p>Ten slotte heeft de politiezone Brussel-Hoofdstad-Elsene deelgenomen aan het Europese INHERE-project onder leiding van de Universiteit Gent, dat met name gericht is op slachtoffers van seksueel geweld onder migranten en vluchtelingen.</p>
Evaluatie 2020-2022	<p>De politiezone Brussel-Hoofdstad-Elsene heeft in samenwerking met de Stad Brussel en de gemeente Elsene een project ingediend in het kader van de federale projectoproep IMPULS om de strijd aan te binden met intrafamiliaal geweld (IFG). Dit project Maya heeft de volgende doelstellingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ontwikkeling van een globale aanpak van intrafamiliaal geweld, gericht op primaire preventie (opvang en verzorging), secundaire preventie (opzetten van een netwerk van betrokkenen die elkaar kennen en interageren) en tertiaire preventie (bewustmaking, voorlichting, opleiding), voortbouwend op de ervaring die is opgedaan met de cel EVA.

	<ol style="list-style-type: none"> 2) Een 'Coalition of the willing' oprichten die de actoren van de eerste lijn op het gebied van IFG in de stad Brussel en de gemeente Elsene samenbrengt en de uitwisseling van vaardigheden door wederzijdse opleiding tussen de betrokken actoren vergemakkelijkt. 3) Ontwikkeling van een mobiele politiedienst voor de slachtoffers, met een aanwezigheid in de voorzieningen van de verschillende partners in het gebied, zodat slachtoffers die niet naar een politiebureau kunnen of willen gaan, kunnen worden verhoord. 4) Een opleiding IFG ontwikkelen voor politieagenten in het gebied, gericht op de opmaak van de pv's en de opvang van de slachtoffers. 5) De meest risicovolle slachtoffers uitrusten met een antistalking panieknop als onderdeel van het federale proefproject 'Stalking Alarm'. 6) Uitbreiding van het netwerk van noodopvang voor slachtoffers van bijzonder verontrustend intrafamiliaal geweld. 7) Ontwikkeling van de opleiding over de passende opvang van mannelijke en vrouwelijke plegers van IFG door de territoriale interventiebrigades en wijkinspecteurs/-trices. 8) Versterking van de psychosociale opvang en gepersonaliseerde begeleiding van de mannelijk en vrouwelijke plegers van IFG zoals het proefproject DOM dat in augustus 2021 in de politiezone Brussel-Hoofdstad-Elsene werd opgezet en dat bestaat uit psychosociale opvang, op vrijwillige basis, van plegers van huiselijk geweld en hun gepersonaliseerde begeleiding met als doel het risico op recidive positief beïnvloeden.
--	---

Verwachte resultaten voor 2024: De doelstellingen van het project MAYA zijn bereikt en de politiezone Brussel-Hoofdstad-Elsene grijpt nieuwe kansen om praktijken uit te wisselen op regionaal, federaal en internationaal niveau.